

bibban

JUBILEUMSNUMMER

FSBF
75
ÅR

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet.....	3
Österbottens svenska biblioteksförening 1938–1982.....	4
Södra Finlands svenska biblioteksförening.....	8
Intervju: Benita Kock.....	12
Finlands svenska biblioteksförening blir till – ur ett österbottniskt perspektiv.....	17
30 år av livlig verksamhet.....	20
Från Info-blad till Bibban.....	25
Finlands svenska biblioteksförenings projekt.....	28
Ordförande 1983–2013.....	38
Register: Styrelser 1983–2013.....	44
Register: Konferenser och kurser.....	49

Vi gratulerar
75-åringen!

Ordföranden har ordet

Det är med stolthet, och framför allt stor ödmjukhet, som jag som ordförande för Finlands svenska biblioteksforening ser tillbaka på allt vad vår förening och dess föregångare Österbottens svenska biblioteksforening och Södra Finlands svenska biblioteksforening fått till stånd. Jag vill påstå att dessa förhållandevis små föreningar som långt fungerar på ideell bas har spelat en väldigt viktig roll för utvecklingen av biblioteksverksamheten och –personalen i Svenskfinland. Föreningen har varit ett fönster ut mot världen och mot framtiden.

Föreningens mission är i mitt tycke ännu idag den samma som då verksamheten fick sin början i slutet av 1930-talet. De tre viktigaste uppgifterna är att sköta intressebevakning för biblioteken, med ett alldeles speciellt ansvar för de svenska frågorna, att ordna fortbildning på svenska kring aktuella och viktiga frågor och slutligen att fungera som en plattform där bibliotekspersonal från olika delar av Svenskfinland och olika typer av bibliotek kan träffas för att lära av varandra.

Utöver den löpande verksamheten med intressebevakning och anordnande av fortbildning har föreningen även initierat och genomdrivit många stora projekt av oändligt stor vikt för det finlandssvenska biblioteksområdet. Projekt som Klassifikation för allmänna bibliotek i Finland (KAB) och Allmän tesaurus på svenska (Allärs) har spelat en avgörande roll för den finlandssvenska befolkningens tillgång till bibliotekstjänster på svenska på samma grunder som den finskspråkiga befolkningen. Nyare exempel, så som översätt-

ningen av MARC21-formatguiden till svenska, visar att föreningen alltjämt behövs för att tillgodose bibliotekens behov av tjänster som de statliga myndigheterna inte förmår tillgodose på svenska på samma sätt som på finska.

FSBF har alltså ett viktigt uppdrag att sköta även framgent. En självständig svensk förening med ett speciellt uppdrag att bevaka de svenska frågorna och med en omfattande verksamhet på svenska är naturligtvis inget hinder för ett omfattande samarbete med andra biblioteksforeningar. Digitaliseringen av informationen, medierna och våra liv gör att också bibliotekens uppgift och roll behöver utvecklas och omdefinieras. Tillsammans skall vi söka lösningar på de stora framtidsfrågorna.

Under tidigare år har det gjorts en del försök att sammanställa föreningens historia. Det är mig en stor glädje att vi nu kunnat sammanställa detta jubileumsnummer av *Bibban*, som förhoppningsvis kan vara en början till en mera omfattande historik. Jag vill rikta ett stort tack till alla som jobbat så hårt för att förverkliga denna skrift. Ett särskilt tack riktas till Annika Fougstedt för att hon generöst låtit oss använda det material om FSBF:s verksamhet, som hon sammanställde under sina magisterstudier i informationsförvaltning. Tack även till föreningens bidragsgivare som möjliggjort utgivning av historiken, och naturligtvis även för de bidrag som möjliggjort föreningens breda verksamhet.

En annan sak som ständigt framkommer då man betraktar handlingarna från åren som gått är hur många som satsat tid och kraft och

MATIAS TEIR

Christian Nelson, ordförande för FSBF

gjort stora insatser för föreningen och i förlängningen för hela biblioteksområdet. Slutligen vill jag därför rikta ett stort tack till alla för- eningsmedlemmar som stött föreningen och speciellt alla som i något skede engagerat sig i något av föreningens många olika projekt, grupper och evenemang.

Chefredaktör
Ellinor Hjerpe

Redaktörer
Barbro Nygård
Jolanda Tirkkonen
Ulrika Wikström

Ansvarig utgivare
Christian Nelson (ordförande)

Layout
Mattias Wikström/Tigerbyte

Tryckeri
Forsberg, Jakobstad

ISSN
1459-5044

Kontakt
bibban@fsbf.fi

Webbplats
www.fsbf.fi

Pärmbilder
"Läsandets träd" av Irmelin Sandman Lilius (1990) och vykort av Antonia Ringbom (1988), illustrerade för FSBF

Christina Flemming

Österbottens svenska biblioteksförening 1938–1982

Carl-Rudolf Gardberg och Viktor Sund
JAKOBSTADS MUSEUM

Allt skall sättas in i sin tid, även biblioteksföreningar. På 1930-talet var Finland en ung självständig nation, ett inbördeskrig fanns i närhistorien och det var ett ojämnt samhälle som tog stapplande steg mot ett mera demokratiskt styrelsesätt. Samhället behövde läskunniga och vakna medborgare, så folkbildningen var en viktig angelägenhet för den unga nationen. Folkbildningssällskap hade bildats redan i slutet av 1800-talet med språkliga förtecken: Kansanvalistusseura grundades 1874 och Svenska folkskolans vänner (SFV) 1882. Landets första biblioteksförening, Finlands biblioteksförening (Suomen kirjastoseura), grundades 1910. Biblioteksverksamhet var viktiga byggstenar i formandet av den nationella identiteten. (Suomen kirjastoseura. Tietoa seurasta. Kirjastoseuran historiaa, 2013)

Bildning för den svenskspråkiga befolkningen i form av stöd för folkskolor, bibliotek, folkhögskolor, föreläsungsverksamhet m.m. ingick i SFV:s strävanden. Från 1910 till 1921 hade SFV en avlönad bibliotekskonsulent. Staten övertog ansvaret för ledningen av biblioteksverksamheten i Finland 1920. En statlig biblioteksbyrå inrättades med fem konsulenter/biblioteksinspektörer, varav en ansvarade för det svenska distriktet. Carl-Rudolf Gardberg var den första svenska inspektören.

Den finländska biblioteksutvecklingen tog ett avgörande steg framåt 1929, då Finlands första bibliotekslag trädde i kraft. På 1930-talet arrangerade den svenska inspektören årliga biblioteks dagar i Österbotten för bibliotekspersonal, medlemmar av biblioteksnämnder och andra biblioteksintresserade.

Vasa – och Nykarleby – har en central plats i Österbottens svenska biblioteksförnings (ÖSBF) historia. Vid biblioteks dagarna i Nykarleby 1938 framfördes ett förslag om att bilda en svensk-österbottensk biblioteks förening av en Vasa-representant, politikern och biblioteksdirektionens ordförande, ingenjör Hugo Gros.

År 1935 hade man i Vasa valt bibliotekarien Walter Mellberg till den första heltidstjänsten som bibliotekarie i Vasa stad. Biblioteksdirektionen kunde med stadsborna glädjas åt det nybyggda stadsbiblioteket, som invigdes med pompa och ståt 1936. Mellberg kom från Helsingfors och hade utbildning och erfarenhet från många bibliotek (Lehtikanto, 1964). Båda dessa herrar, Gros och Mellberg, återfinns 1938 i interimsstyrelsen för ÖSBF med Gros som dess ordförande. Interimsstyrelsen bestod i övrigt av idel skolmän och folkbildare från hela svenska Österbotten.

De linjer som drogs upp för 75 år sedan, har visat sig väldigt beständiga. ÖSBF:s konstituerande möte hölls 3–4.6 1939 i Vasa. Hugo Gros valdes till föreningens första ordförande

ko 6–7 mk,
2 mk, späd-
vin 12: 50—

föreningen
mariebe-
ades presi-
ning av en
von Herzen
var på kö-
greve C. E.
identen kö-
sident Käl-
heten.

Ökningen
759,217 kg
örsäljningen
467 kg mot

under 1937
15 mot fmk
ingen upp-
er 22,3 %.
ruslag upp-
2: 50, ost
7: 40, fmk

sa, av vars
48, emottog
och 55,054
och 60,234
d årsskiftet
steg till
mk föregå-

av det sköna hos mognade, fullgångna
skördar under hägrande lyckligare da-
gar. Som hjältar föllo väl alla våra
som under kampen föllo. Några ha se-
nare dött genom under striderna ådrag-

De vila nu se'n tjugu år
så fallna i sin ungdoms vär. —
Skall i en framtid bliya spord
den offeranda, frihetstid såg föda?
Skall ännu då vår frihets minnessång

lig hälen
lio i Ori
Bilden
tagarna

Svenska Österbottens VI biblioteks dagar ha hållits i Nykarleby.

Talrikt deltagande. Interimsstyrelse vald för en svensk-österbottensk biblioteks förening.

År 1931 samlades Österbottens svenska biblioteksfolk på initiativ av den svenska biblioteksinspektören, mag. Gardberg, för första gången till s. k. biblioteks dagar i Lappfjärd. Senaste torsdag och fredag hölls sådana dagar för sjätte gången. Samlingsplats var denna gång Nykarleby, och styrelsen för stadens bibliotek stod för arrangemangen. Seminariets övningsskola hade ställts till dagarnas disposition. Över 50 personer från Malax i söder till Gamlakarleby i norr deltog. Seminariets kandidatklass deltog i sin helhet. I instruktiva föredrag och givande diskussioner fingo deltagarna inblick i en del för biblioteksfunktionärer och litteraturintresserade viktiga frågor. Dagarna öppnades torsdag kl. 5 e. m.

dikter av Heidenstam och Fröding. Sedan ingenjör Gros från Vasa avtackat arrangörerna av samkvämet, sjöng deltagarna ett antal kända och omtänkta österbottenska folkvisor.

Fredagen inleddes med besök i stadsbiblioteket och Topelli barndomshem. Dagens första föredrag hölls kl. 2 av bibliotekarien i Vasa Valter Mellberg, som bjöd deltagarna på ett väl disponerat och på synpunkter rikt föredrag över ämnet Biblioteket och nyutkommen litteratur. Biblioteksstyrelserna och -funktionärerna böra icke negligera läntagarnas intresse för dagslitteraturen, men de böra framför allt verka för att verkligt goda böcker stå högt i kurs, om de också inte utkommit under året eller de närmast föregående åren. Det

Det
Gardber
se. Det
Gamlake
hopp on
föredrag
större ö
ferenten
Bland st
finna vi
kare Lib
bildja nu
tek.
I sitt
Gardber
medverk
Kursdelt
ka och
det i la
ren, ma
ningssko
ter och
teket o
garna h

försälj
tion An
ansökt s

Den första styrelsen för Österbottens svenska biblioteks förening utses i Nykarleby 1938

och verkade som sådan från (1938) 1939 till och med 1952. Han efterträddes då av Walter Mellberg, som var ordförande 1953–1960, efter att ha varit med i styrelsen sen 1938. Mellberg ivrade för bibliotekspersonalens fortbildning, både på Vasa stadsbibliotek och inom föreningen. Styrelsemedlemmarna var deltidsbibliotekarier, ofta lärare, folkbildare och andra biblioteksintresserade med god spridning över hela svenska Österbotten.

Varför bildades då denna förening? Orsakerna verkar vara desamma då som nu: behovet av att bilda nätverk, fortbilda bibliotekspersonalen, ständig förkovran, att träffa kolleger

och att kunna dryfta arbetsfrågor på svenska i biblioteken. Den gav också en möjlighet att träffa andra biblioteksintresserade.

Enligt de första stadgarna var syftet med föreningen att verka för biblioteksväsendets utveckling och befrämjan i Österbotten, att öka samarbetet mellan biblioteken, att främja grundandet av ett landskapsbibliotek i Österbotten, att väcka intresse för bibliotek och boklig bildning genom att informera i pressen, samt att ordna möten, kurser, årliga biblioteks dagar och att verka som ett språkrör för bibliotekspersonalen.

De årliga biblioteks dagarna fyllde en funk-

Viktor Sund, Barbro Boldt och Kerstin Rindell

Japans längsta rättegång — den pågick i tolv år — avslutades på tisdagen med att alla de sjutton åtalade frikändes. Dömen hälsades med jubel av en huvudsakligen kommunistvänlig folkmassa på 11.000 personer utanför domstolen. Fem av de åtalade hade i första instans dömts till döden och fem andra till livstids straffarbete för att ha bragt ett lag att spåra ur och därmed ha vållat tre människors död. I högre instans fastställdes fyra dödsdomar och två livstidsdomar. Högsta domstolen återförvisade emellertid målet till lägre instans och på tisdagen frikändes domstolen i Sendai samtliga åtalade.

till hamnen i en stor motorbåt. Skulle en person till rymmas i den?

Dödsstraff yrkades mot Adolf Eichmann

ISRAELS riksklagare Gideon Hausner yrkade på dödsstraff då han tidigt på tisdagsmorgonen inledde sin dramatiska slutplädering i Eichmann-processen inför distriktsdomstolen i Jerusalem. Han började med en dramatisk översikt av de "brott" utan motstycke i mänsklighetens historia" som tillskrivs f.d. chefen för Gestapos avdelning för judefråg

Medan dödstystnad rådde
(Forts. sidan 3) 2

Österbottens svenska biblioteks-förening höll senaste söndag årssamling i Kronoby. Programmet upptog föredrag, diskussion, samkväm och årsmötesförhandlingar, varvid fil. mag. Kerstin Rindell, Jakobstad Återvaldes till föreningens ordförande. Det enda krusket för den var inte denna gång vädrat, utan det stora antalet medlemmar som uteblev från årsmötet. Knappt tjugotal personer hade mött upp till detta hela svenska Österbotten omfattande föreningsmöte.

Samlingsplats var nya folkskolan, där värdarna — biblioteksstyrelsen i Kronoby — bjöd kaffe och dess ordförande, skolföreståndare Valter Jungner hälsade välkommen. I sitt hälsningsanförande omnämnde han bl.a. att biblioteksinstitu-

tionen i Kronoby nu närmar sig hundra år och kan räknas som en bland de äldsta i Österbotten.

Stambibliotekarie Vera Jungner presenterade sedan biblioteket och envar kunde övertyga sig om att Kronoby förfogar över ett synnerligen fint bibliotek, troligen det vackraste landsortsbiblioteket i våra nejder. Efter rundvandringen var det dags att bänka sig och höra dagens föredrag om den nya bibliotekslagen, presenterad av stadsbibliotekarien i Vasa Walter Mellberg.

En kommunvänlig lag

— Det är en länge efterläng-
tad gåva, som nu kommer
biblioteket till del i och med
den nya bibliotekslagens god-
kännande, betonade biblioteka-
rie Mellberg. Den gamla lagen
hade många uppenbara brister,
som nu avhjälpes och det, som
den nya lagen erbjuder, inne-
bär i de flesta stycken en långt
gående förbättring. Vad som
speciellt bör glädja kommu-
nerna är den kraftiga ökning-
en av statsbidraget. Den nya
lagen ger vad statsbidrag gäl-
ler samma underbörd som gäl-
ler folkbokförandet. För lands-

(Forts. sidan 8)

| term.

För att utöka arbetsmöjligheter borde landskapets näringsliv utvidgas och göra mångsidigare. Yrkesutbildning och en ändring av omsättningskattesystemet är också

Förare försvann från kvaddad bil och död kamrat

EN BILPASSAGERARE misste livet vid en trafikolycka natten till tisdagen i närheten av Vasm. Arbetaren Aki Mäen på körde med en icke registrerad slukhörd bil utan körkort på en väg där hastighetsbegränsning har införts med så hög fart att han förlorad herraväldet över bilen.

Bilen började slira, välte och fortsatte ned i diket där de gjorde två volter och blev liggande på taket. Passageraren Reijo Arto Rintamäki, 110 år, ögonblicklig död men Mäenpää klarade sig uppenbarligen i de närmaste öskadd eftersom han rymde fältet.

Dödade sin far i självförsvar Villkorlig dom

21-ARIGE MALAREN Yrj Vesa Kauppinen som i mid sommar i gjälvförfar slo ihjäl sin berusade far under ett besök i sitti föräldrahem Suomenjoki, dömdes på mån dagen på tinget i Suomenjoki till sju månaders villkört fängelsestraff. Dädet dömdes som beröfvet under tyvar

(Forts. siden 8)

Mötesdeltagarna samlade utanför nya folkskolan i Kronsby. Fr. v. stadsbibliotekarie Walter Meliberg, Vasa, lärare Sven Jungar, Jeppo, lärsparator Ture och Emma Granqvist, Nykarleby, lk. fru Ester Fougstedt, Nykarleby, bibliotekarie Hedvig Meliberg, Gamliarielby, kamrer Emil Strömström, Jakobstad, stadsbibliotekarie Kerstin Mindell, Jakobstad, bibliotekarie Greta Syväs, Strömström, Jakobstad, stadsbibliotekarie L. Lindström, Karlaby och lärare Valter Jungner, Kronsby.

Österbottningens rapport om ÖSBF:s årsmöte 1961

tion för ut- och fortbildningen inom biblioteksbranschen. De allra flesta biblioteksanställda hade deltidsanställning, de var ofta den ende anställda på mindre orter, och de hade fått sin korta utbildning via lärarseminariets bibliotekskurs eller SFV:s brevkurser i bibliotekskunskap. Det fanns få utbildade heltidsanställda bibliotekarietjänster framförallt i kommunerna. Föreningens årsmöten hölls på olika orter i svenska Österbotten, ofta i samband med biblioteksdagarna. Ortlistan påminner om Fredrika-nätverkets mötesorter idag. Föreningen bedrev en praktisk decentralism, som gav en regional förankring i bygderna samt kännedom om de andra kommunernas bibliotek.

Enbart medlemsavgifter finansierade verksamheten, vilket begränsade den. Det var mycket svårt att få bidrag för föreningens verksamhet. Det första decenniet ägnades åt arrangemang av biblioteksdagar, där biblioteksinspektörens översikt var ett stående inslag. Krigsåren innebar naturligtvis ett avbräck i verksamheten, men 3.12.1944 höll föreningen årsmöte med föredrag av direktören för statens biblioteksbyrå, Helle Kannila. På kvällen firades Läse-Bibliothekets i Wasa 150-års jubi-

leum tillsammans med Svensk-Österbottniska samfundet. Efterkrigsåren innebar att biblioteken hade problem med valutarestriktioner och importlicenser från Sverige, vilket föreningen försökte påverka. Diskussioner om den *Resonerande bokkatalogen*, som ingick i tidskriften *Svenskbygden* och användes som urvalskatalog för bokinköp, var återkommande inom styrelsen.

Södra Finlands svenska biblioteksförening grundades 1945, och kontakt hölls till den. Nordiskt samarbete inleddes genast efter kriget 1946. Intresset i Sverige var stort för det efterkrigstida Finland. Sveriges Allmänna Biblioteksförening (SAB) inbjöd då och framöver en representant för föreningen till sitt årsmöte, men på grund av brist på medel reste föreningens representant oftast dit på egen bekostnad. Kontakten till SAB var etablerad och bestod. Mellberg representerade föreningen vid det nordiska biblioteksmötet i Köpenhamn 1947.

Finlands biblioteksörening tog initiativ till samarbete med de båda svenska föreningarna 1946. Samarbete kommer igång på allvar mellan ÖSBF, Södra Finlands svenska biblioteksörening och Ålands biblioteksörening, som hade grundats 1947.

År 1949 firade föreningen sitt 10-årsjubileum i Vasa, med närvarande representanter också från biblioteksföreningarna i Sverige och Danmark, samt statens tjänstemän Kannila och Gardberg.

Under 1950-talet behandlade ÖSBF bl.a. kommittéförslaget om inrättande av heltidsanställda bygdebibliotekarietjänster, gjorde skrivelser om riktade bokanslag till kommunfullmäktige och diskuterade interurbana lån, rasproblemen i den moderna skönlitteraturen, seminariets biblioteksexamen, biblioteksarbetets bärande grund, filmverksamheten vid folkbibliotek, samt samarbetet mellan folk- och skolbibliotek. År 1955 höll alla de tre svenska biblioteksföreningarna ett gemensamt möte i Mariehamn. Samarbete inleddes med den nygrundade Svenska Österbottens litteraturförening. Några år låg verksamheten helt nere, bl.a. 1958–59, då föreningen borde ha uppmärksammat sina 20 år.

Efter 22 år i styrelsen (!) ville ordförande Mellberg avgå. Ny ordförande från 1960 blev Jakobstads stadsbibliotekarie Kerstin Rindell, som innehade posten till 1970. Rindell hörde till de få utbildade bibliotekarierna med heltidstjänst. ÖSBF uppmärksammade 100-års-

jubilerande Närpes 1962 och Nykarleby 1965, genom att hålla årsmöten på orterna. ÖSBF diskuterade den nya bibliotekslagen och förordningen 1963 samt de deltidanställda landsbygdsbibliotekariernas lönesättning och kontaktade fackföreningen Finlands bibliotekariers förening.

Styrelsemedlemmen och läraren Erik Stenwall föreslog 1967 att föreningen skulle gå samman med de två andra svenska föreningarna till en gemensam förening. ÖSBF hade då 49 medlemmar. Förslaget fördes vidare till de andra föreningarna, men det förföll eftersom ingendera föreningen var intresserad av samgång.

Bibliotekspolitiska föreningen föreslog 1969 att de finlandssvenska föreningarna skulle gå samman med Finlands biblioteks-förening. Vid årsmötet i Vörå samma år beslöt man att föreningen kunde gå med i Finlands biblioteks-förening på vissa villkor. Den österbottniska föreningens och Södra Finlands svenska biblioteks-förenings villkor för samgång var att en självständig svenskspråkig sektion skulle bildas inom Finlands biblioteks-förening och att svenskspråkiga kurser och biblioteksmöten skulle arrangeras. Samgångsförhandlingarna pågick länge. Föreningens representant deltog 1972 i Kirjastoseurojen yhteisjärjestös möten men samgångsplanerna rann tydligen ut i sanden.

Erik Stenwall från Pedersöre valdes till ordförande 1971 och efterträddes 1975 av Kerstin Svartnäs, bibliotekarie i Närpes. Årsmötet 1972 hölls i samband med de gemensamma finlandssvenska biblioteksdagarna i Kristinestad. Lönefrågor och kollektivavtal var aktuella diskussionsämnen. Under Kerstins ordförandetid höjde föreningen sin professionella profil. En fortsättningskurs för bibliotekspersonal ordnades 1975 tillsammans med Vasa sommaruniversitet på SÖFF (Svenska Österbottens folkhögskola-folkakademi) i Närpes med hela 20 deltagare. Fackföreningsrepresentanter inbjöds till årsmötena för att informera om aktuella löneförhandlingar.

Hugo Gros, ca 1901–1912

Styrelsemedlemmarna började få ersättning för resor, och exkursioner till nybyggda bibliotek i södra Finland genomfördes. Vid årsmötet i Vörå 1977 diskuterades igen en samgång med de andra finlandssvenska föreningarna och på årsmötet 1979 beslöts att föreningen kunde gå med i en finlandssvensk takorganisation.

Från 1980 framåt fick föreningens verksamhet ännu mera fart då fler nyutbildade bibliotekarier valdes in i styrelsen. Monica Borg-Sunabacka (Jakobstad) valdes till ny ordförande, Birgitta Aurén (Jakobstad) till sekreterare och kassör och Kerstin Svartnäs till vice ordförande. Denna styrelse drev många professionella frågor utöver samgången med Södra Finlands svenska biblioteks-förening. Föreningen tog initiativ till svenska översättningar av bibliotekshandboken och av

handledningarna till katalogiseringsreglerna, skickade skrivelser till undervisningsministeriet, höll kursdagar med innehåll om bl.a. adb i biblioteken, status och roll, biblioteksutbildningen, fackföreningsverksamhet och tvåspråkighetens betydelse för verksamheten samt undertecknade en resolution om "Bör skoldirektören bli utbildningschef?"

Vid årsmötet 25.4 1982 i Jakobstad upplöstes föreningens verksamhet för att fortsätta i Finlands svenska biblioteks-förening.

Vi känner igen FSBF:s verksamhetsgrunder än i dag ifrån ÖSBF:s verksamhet - trots att 75 år gått sen tillblivelsen. Modellen för hur biblioteks-föreningsverksamhet på svenska i Finland bedrivs utformades till stor del av dem som startade Österbottens svenska biblioteks-förening!

Litteraturförteckning

Cavonius, G. (1982). *Tanke och gärning: SFV 1882–1982*. [Helsingfors]: SFVs förlag.

Fougstedt, A. ([S.n.]). *Finlands svenska biblioteks-förening: historik 1982–1997*. [Åbo]: Förf.

Lehtikanto, M. (1964). *Vasa som biblioteksstad*. Vasa: Vasa stad.

Suomen kirjastoseura. Tietoa seurasta. Kirjastoseuran historiaa. (2013). [Helsinki]: <http://suomenkirjastoseura.fi/tietoa-seurasta/>, hämtat 31.8.2013.

Faktamaterialet i artikeln är i hög grad baserat på Barbro Nygårds sammandrag av föreningens arkivmaterial samt Annika Fougstedts opublicerade manuskript om föreningens historia.

Avskrift.

Alkupa, esitelmä

Undertecknade hava vid möte i Karis-Billnäs samskola i Karis köping den 24 mars 1946 beslutat grunda en förening, benämnd Södra Finlands svenska biblioteksörening, och för densamma antagit bilagda stadgar.

Hans Hirn,

Pär Harald Lindberg

Barbro Boldt

Avskriftens riktighet intyga:

Anna Pyömi. Veikko A. Jyrä

Barbro Nygård

Södra Finlands
svenska
biblioteksörening

Plock ur pressen åren 1945–1964.

Gräv där du står...

I en situation där föreningsarkivet för Södra Finlands svenska biblioteks-förening (SFSB) aldrig bildats och protokoll, budgeter och årsberättelser helt och hållet saknas, blir historieskrivningen med nödtvång fragmentarisk. Man får lov att använda sig av andra till buds stående källor, som annat arkivmaterial, mat-riklar och artiklar i tidningar och tidskrifter.

Min text baserar sig huvudsakligen på fynd i Brages pressarkiv. Jag har nyfiket bläddrat i deras ovärderligt nyttiga mappar om det finlandssvenska förenings- och kulturlivet med omsorgsfullt inlimmade tidnings- och tidskriftsklipp från perioden 1945–1964.

Det är uppenbart att tidningskulturen var en annan under 40-, 50- och 60-talen. Man omfattade med stort intresse det som biblioteksfolket sysslade med och föreningarnas konferenser nådde ofta över nyhetströskeln. Det skrevs långa referat om konferensprogram och man publicerade också hela föreläsningar av exempelvis uppträdande författare, till och med årsmötesagendan visades vederbörligt intresse. Dessutom skrev den alltid aktiva biblioteksinspektören och sekreteraren för SFSB, Barbro Boldt, regelbundet långa inlägg från årskonferenserna i tidskriften *Svenskbygden*.

Ett par andra källor finns. I Riksarkivet finns några ursprungliga dokument, i Justitieministeriets arkiv. Där finns den nya föreningens anmälan för inskrivning i Föreningsregistret, med bilagor.

I matrikeln *Kirjastomatrikkeli 1955 Biblioteksmatrikel* utgiven av Finlands biblioteks-förening 1955 presenteras de dåvarande biblioteks-föreningarna. Om SFSB står det:

”Föreningen stiftades 1945 för att befordra gemenskap och sammanhållning bland Södra Finlands biblioteksfolk och för att verka för biblioteksväsendets utveckling och förkovran i Södra Finland. Till medlemskap är berättigade biblioteksfunktionärer och -styrelsemedlemmar samt andra, som vilja arbeta för föreningens syften. Medlemsantal 1954: 118. – Ordf.: överbibliotekarie, FD Carl-Rudolf Gardberg; viceordf.: bibliotekarien, FM Majlis Tulander; sek.: biblioteksinspektör, FM Barbro Boldt; kassaförvaltare: filialbibliotekarien, FM Pär Harald Lindberg. – Styr.: FD Carl-Rudolf Gardberg, FM Barbro Boldt, FM Helmi Pundars, bibliotekarien Evy Rundman, FM Majlis Tulander; suppl.: FM Pär Harald Lindberg, FM Lilian Lönnqvist. Föreningen anordnar biblioteksmöten och utger i samråd med Österbottens svenska biblioteks-förening och Ålands biblioteks-förening årskatalogen Biblioteksböcker.”

All vår början bliver svår...

Efter att Österbottens svenska biblioteks-förening (ÖSBF) grundats 1938–39 får man anta att det fanns intentioner att grunda en syster-

förening i södra Finland. Men krigsåren kom antagligen emellan och även biblioteksfolket koncentrerade sina samhällsaktiviteter på annat håll. Säkert var personalresurserna även på biblioteken inskränkta. Under efterkrigstiden led man länge av olika resursproblem.

Småningom skedde en utveckling i växelverkan med det omgivande samhället och biblioteken. Biblioteksutrymmena förnyades, kommunerna fick stabilare ekonomi, samlingarna växte och blev mångsidigare. Utbildning på svenska startades småningom och lagstiftningsvägen ställdes högre krav på biblioteks-personalens kompetens.

Delegaterna från södra Finland passade på att grunda sin egen biblioteks-förening då det första gemensamma mötet, sedan 1939, hölls i Ekenäs 1945. *Västra Nyland* noterade att de första gemensamma biblioteksdagarna på länge för ”Finlands svenska biblioteksmäniskor” inleddes 11.8.1945. Man publicerade konferensprogrammet i sin helhet och den sista programpunkten på agendan dag två var: ”Avslutning. Bildandet av en svensk biblioteks-förening.”

Det är värt att notera en kort rad i en födelsedagsnotis i *Östra Nyland* 22.8.1950 i sammanhanget. I den framgår att biblioteksakti-visten i Vasa, Hugo Gros, även hade ett finger med i bildandet av SFSB: ”Ing. Gros, som stått fadder för Södra Finlands förening och hjälpt dem med råd och dåd, städse visat ett levande intresse för bibliotek...”

Det högtidliga grundandet av Södra Finlands svenska biblioteks-förening försiggick ”vid möte” i Karis-Billnäs samskola i Karis kö-ping 24.3.1946. De grundande personerna var FD Hans Hirn, Pär Harald Lindberg och fru Barbro Boldt. Samtidigt antogs den nya för-eningens stadgar, enligt vilka SFSB bl.a. skulle ha ”till ändamål att befordra gemenskap och sammanhållning bland Södra Finlands bib-lioteksfolk, att genom anordnande av möten och kurser, understödjande av studiecirkel-verksamhet, eller på annat sätt verka för bib-lioteksväsendets utveckling och förkovran i Södra Finland.”

Som sig bör undertecknades anmälan till Justitieministeriets föreningsregister om att SFSB grundats ganska snart efter mötet i Ka-ris, dvs. 19.7.1946. Om av tidsbrist eller något annat skäl må förbli oklart, men av någon an-ledning kom anmälan in till ministeriet först 23.7.1955, nio år senare. Officiellt ”godkänd” blev föreningen i augusti 1955.

Tuta och kör...

Då föreningen grundades var de finska bib-lioteks-föreningarna redan väl etablerade och stora gemensamma, nordiska biblioteksmö-ten ordnades regelbundet. I dem deltog ofta ett stort antal deltagare även från Finland. An-

Hans Hirn, 1927

tagligen var verksamhetsområdet för den nya föreningen ganska begränsat till en början.

Styrelsen skulle enligt stadgarna bestå av fem ordinarie medlemmar och två supple-anter. Till styrelsen hörde ordförande, vice ordförande, sekreterare samt två medlemmar. Styrelsemedlemmarna skulle om möjligt ”fö-reträda olika arter av bibliotek och olika or-ter inom verksamhetsområdet.” Föreningens namn tecknades av ordförande och sekretera-re gemensamt. Årsmötena skulle hållas i juni eller augusti. Hemorten var Helsingfors. Stad-garna kom att vara i kraft till 1978, då ett flertal ändringar gjordes av den dåvarande styrelsen under ordförande Camilla Cedercreutz-Hä-mäläinens ledning. Ändringarna trädde troligen i kraft 1979, endast tre år innan föreningen hos samma instans som ovan anhöll om att bli upplöst, inför den kommande sammanslag-ningen med ÖSBF.

Via tidningsartiklarna kan manganska långt spåra vilka personer som var aktiva inom för-eningen. I den första styrelsen var Hans Hirn ordförande och Barbro Boldt sekreterare, bib-liotekarie Carl-Rudolf Gardberg från Åbo var vice ordförande. De övriga styrelsemedlem-marna var FM Helmi Pundars från Borgå och fru Olga Gretel Sandstedt från Pojo. Folkskol-läraren Johannes Axel Bergendahl från Drags-fjärd och folkskollärarinnan Amanda Markus från Lapträsk var suppleanter.

I *Svenskbygden* i juni 1947 sägs att på års-mötet i Pargas ”omvaldes styrelsen i sin helhet med undantag av ordföranden, doktor Hirn, som av sagt sig återval.”

I Hangö 1948 valdes Carl-Rudolf Gardberg till ordförande och till styrelsemedlemmar stadsbibliotekarie Helmi Pundars, stambib-liotekarie Evy Rundman, fil.mag. Majlis Tu-lander och biblioteksinspektör Barbro Boldt (sekreterare). Stambibliotekarie Sigrid Mar-kus och lärare Axel Bergendahl ställde upp som suppleanter.

Södra Finlands svenska biblioteksörening inbjöd till årsmöte i Borgå 12-13 juni detta år. Mötesplats var Borgå landskommuns stambibliotek i det nya kommunhuset nära torget.

Biblioteket är konstnärligt, nästan exklusivt med den svarta kortväggen mot allt det ljusa och moderna. Stora fönster med svarta gardiner i vitt mönster och massor av blommor. En väldig öppen hylla med en jättestor porslinsblomma bildar en förtjusande vägg mellan de vuxnas och barnavdelningen. Bakom den gröna muren vid runda, glada bord, framför sagobilder och böcker, trivs barnen helt visst förtärligt. Att de fullvuxna stortrivs i den nya moderna avdelningen med älskade bibliotekarier, förstår man gott. Och att läntagarnas antal vuxit betydligt, är ett faktum.

Till mötet hade samlats bibliotekarier, alla besjälade och intresserade av sina uppgifter i böcker, näs värld. Men huvudstadens bibliotek hade inte sånt någon. Där finns dock hela hopen dugligt, kunnigt och konstnärligt folk. Var håller de hus när kollegerna från 'provinserna' ventilerar biblioteksfrågor?

Mötesprogrammet omfattade främst ämnena barn

råd. Uppfostrar. Magister Aro betonade det faktum att på landet är de flesta bibliotekarier deltidsanställda, de har för liten tid på sig att behjälpt gå in för alla olika uppgifter. Kommunerna borde tänka på anslag för heltidsanställda bibliotekarier. Studietresset är i avtagande bland barnen, menade magistern. Hon föreslog kvällar med lockande program: studieriket, sagofest, dockteater, film, tävlingar — allt sådant, som skulle stimulera de unga lästlust. Och den som ordnar detta ska ha extra betalning. Litteraturfester med bl.a. ett Sällanpää-program har arrangerats i Lauritsala. Kommunen har gett anslag. Bibliotekspropaganda är kulturpropaganda. Sen blev det en animerad diskussion och magister Aro svarade på frågor. En praktisk fråga lydde: Omslag eller inte omslag? Någon rekommenderade genomskinliga plastik omslag som varande bra. Det tror man gärna. Men troligen är det dyrt.

Bort med Jukan, bort med Biggles!

På kvällen diskuterades barnböcker. Inledare var biblioteksinspektör Barbro Boldt.

BOKFOLK PÅ MÖTE

och konst. Annikki Aro, bibliotekarie i Lauritsala, talade om skolbibliotek och barnbibliotek, ett föredrag, som i hög grad fängslande alla pedagoger på mötet. Ingenting och troligt berättade hon bl.a. om Huseby skolbibliotek i Oslo. Där är en 'riklig bibliotekarie' anställd, som trivs fint i skolan och dess miljö och känner sig som hörande till kollegiet.

I Huseby skola har man lokalskap på försörjningen med arbetsplan i varje klass. Skolbiblioteket ska stödja undervisningen med böcker och bilder och vägleda vid valet av böcker. Det påstås att skolbiblioteken förlorar i betydelse, då det finns ett allmänt bibliotek i närheten. Men det är skolan, som ska ge de första impulserna. Läsa barnen att använda uppslagsböcker, kataloger, ordlistor och dylikt och framförallt väcka deras lust att läsa värdefulla böcker. Från skolbiblioteket går deras väg till andra bibliotek. Barn- och ungdomsbiblioteket ska verka lockande på läntagarna genom trevlig inredning, ljuderum, film, sagoförnar m.m. Bibliotekarien ska bli en god vän, som både roar och lär. Den personliga kontakten är av vikt. Där förtroende finns, där har bibliotekarien en stor uppgift. Pekar på gedigen litteratur, ger kunskapsböcker i händerna på de sökande, väljer och ger

Enligt av henne gjord statistik är utlåningen av barnböcker hälften av hela utlåningen. Det gäller därför att skaffa god barnlitteratur till biblioteken. Bort med Jukanböckerna! De är helt undermåliga och utan litterärt värde. Bort också med Biggles! Barnboken har en stor uppgift. De intryck man får i barnboken, påverkar hela personligheten. Boken formar barnet och danar den blivande medborgaren. Boken ska vara konstnärligt värdefull så att den kan läsas både av barn och fullvuxna. En god barnbok har ett gott språk och humor. Den får inte vara sadistiskt grym och inte ingjuta förolämpningar utan verka för internationell förståelse. Köp inte barnböcker på måfå! Välj, vraka och säll! Det finns också goda vägivare, t.ex. rikssvenska bokkataloger, Biblioteksbladet, Facklitteratur för skolbiblioteket av Lorentz Larsson, Barn och böcker av Bolin och Zweigbergk.

I biblioteket bör finnas bilderböcker, sagor, pojkböcker, flickböcker, klassiska böcker, facklitteratur. Det ska finnas tonårsbibliotek för barn i övergångsåldern. Nya böcker ska utställas och rekommenderas.

Diskussionen efteråt blev rolig. Den tuffa Pargasmagistern höll på deklamera, för med dem kom man läntagare till biblioteket. Vid lämplig tidpunkt

Helmi Pundars, 1960

Efter årsmötet i Lovisa i augusti 1950 skriver *Svenskbygden* i november att styrelsen omvaldes, med tillägget att vice ordförande Majlis Tulander nästa år skulle "övertaga en del av arbetsbördan". Gardberg hade undanbett sig omval men mötet tillät inte att han drog sig tillbaka från ordförandeposten.

Gardberg och Boldt omvaldes 1951 i Karis enligt *Västra Nyland* och i *Svenskbygden* i september 1953 framgår att styrelsen för SFSB återvaldes "i sin helhet". På årsmötet 14.10.1956 bifölls så Gardbergs önskan att inte bli omvald och Majlis Tulander valdes till ny ordförande. Samtidigt utsågs Gardberg till förenings hedersmedlem, enligt *Svenskbygden* nr 9-10/1956.

Om årsmötet 1957 berättas i *Svenskbygdens* augustinumner: "Fort gick det undan med årsberättelse, räkenskaper och återval av ordförande, mag. Tulander, och styrelse."

Tulander återvaldes och mag. Lilian Lönnqvist blev ordinarie medlem 1958. Barbro Boldt, Helmi Pundars och P. H. Lindberg återvaldes. Tulander återvaldes även 1960, till vice ordförande mag. Maj-Lis Holmström samt bl.a. Lilian Lönnqvist till medlem av styrelsen.

I augusti 1961 rapporterar *Åbo Underrättelser*: "... vicebibliotekarien vid stadsbiblioteket i Åbo fil mag Maj-Lis Holmström, återvald viceordförande i sammanslutningen. Ordförande är efter årsmötet i söndags liksom tidigare fil mag Majlis Tulander och sekreterare Barbro Boldt. I styrelsen sitter också fil mag Lilian Lönnqvist från Pargas. Rena kvinnoregementet, tycks det."

Västra Nyland nämner att även Tor W. Holm valdes till medlem och kassör i styrelsen. I

samma tidning nämns i referatet från årskonferensen 1964 att Maj-Lis Holmström är förenings ordförande.

Själv är bästa dräng

Det moderna mediasamhället och nya arbetsmetoder växer så sakteliga fram under 1950-talet och det återspeglas i SFSB:s årskonferensprogram. Man informerar om bokbussar, bokbåtar, referenssamlingar och nya medier som film, musik och serialalbum. Man problematiserar verksamheten för tonåringar och de ständigt svåra urvalsfrågorna.

Den alltid lika entusiastiska Barbro Boldt, sekreterare för föreningen i många år och likaledes biblioteksinspektör i många år, kan förefalla att i hög grad ha påverkat bilden av föreningen utåt mot den stora allmänheten samt innehållet på årsmötesagendorna för fackfolket. Hon föreläste gängse på konferenserna och hon informerade aktivt om konferenserna både i lokalpressen och i *Svenskbygden*.

Hon förde i berömdande ordalag fram biblioteksverksamheten med goda exempel utan att glömma vad som borde förbättras i de kommunala biblioteken i Svenskfinland, samtidigt som hon förmedlade kunskapen om nya typer av verksamhet från både övriga Norden och Europa.

Den 11.8.1945, samma dag som man samlades i Ekenäs, ingick i *Västra Nyland* en lång artikel av hennes hand med rubriken "Finlands kommunala svenska bibliotek". I juni 1947 rapporterar hon lyriskt om "Södra Finlands svenska biblioteksörens årsmöte" i *Svenskbygden*. Mötet hölls i Pargas efter att det allmänna biblioteksmötet avslutades (arrangerat

SFSB:s årsmöte 1954 i Borgå

av Finlands biblioteksörening) och inbegrepen rundtur i trakten, middag och "program med recitation, sång och musik", med bl.a. fyra nordiska gäster närvarande.

Ännu 1953 ordnade SFSB sitt årsmöte i samband med det allmänna finska biblioteksmötet (det 15:e, 31 maj-2 juni). Som vanligt fanns flera nordiska föreläsare på programmet. Också en svensk sektion, som sammankom med egen agenda under en av dagarna, fanns. Där behandlades troligen specifikt finlandssvenska behov. Tonåringarna i biblioteket var denna gång på tapeten, liksom behovet av samarbete mellan bibliotek och ungdomsföreningar samt referensböckerna i biblioteket.

Rapporteringen i pressen efter det årliga mötet 1954, denna gång i Borgå, bjuder på braskande rubriker som "Sydfinlands biblioteksfolk debatterade bildkonst, Biggles" och "Bort med Jukan, bort med Biggles!"

Inledaren Barbro Boldt hävdade vikten av "att skaffa god barnlitteratur till biblioteken" eftersom hennes statistik visade att hälften av hela utlåningen var barnböcker.

"Bort med Jukanböckerna! De är helt undermåliga och utan litterärt värde. Bort också med Biggles! Barnboken har en stor uppgift. De intryck man får i barndomen, påverkar hela personligheten. Boken formar barnet och danar den blivande medborgaren." (Referat av Lilli Forss-Nordström i *Svenskbygdens* septembernummer 1954)

Tar i med hårdhandskarna

Nästa år höll SFSB, ÖSBF och Ålands biblioteksörening gemensamt möte och frågan om läsinträsse, kvalitetslitteratur och restriktioner

Benita Kock

Föreningsaktiv under tre decennier.

Eftersom dokumentationen som finns att tillgå om verksamheten i Södra Finlands svenska biblioteksförning (SFSB) är bristfällig publicerar vi här delar av en längre intervju med den långvariga föreningsaktivisten Benita Kock (1921–2004) från Helsingfors. Benita var med i SFSB:s styrelse åren 1964–1975 (som ordförande 1967–1975) samt var ordförande i Finlands svenska biblioteksförning (FSBF) 1985–1987. Hennes specialarbete ”Bibliotekarieutbildningen i de nordiska länderna” publicerades troligen 1964. Intervjun gjordes av byråsekreterare Annika Fougstedt i juli 1999 för hennes forskning rörande FSBF:s historia. Den berör verksamheten både inom SFSB och FSBF. Intervjun är förkortad och redigerad av Barbro Nygård.

Berätta om din yrkesverksamhet.

Efter min FK-examen tog jag biblioteks-examen vid Yhteiskunnallinen korkeakoulu (YKK) 1960. Samma år jobbade jag på De blindas bibliotek. Därefter arbetade jag på stadsbiblioteken i Helsingfors, Åbo och Esbo fram till min pensionering.

Hur kom du att bli engagerad i föreningen?

Det var två personer, biblioteksinspektörerna Barbro Boldt och Siv Petrell, som fick mig med. Framförallt var det Barbro som övertalade mig. Jag kände henne från min tid på De blindas bibliotek. Hon fick mig att ställa upp som ordförande. På 1960-talet var det en viss stagnation inom föreningen och det fanns efterfrågan på nya förmågor. Det var också hon som fick mig att återkomma som ordförande på 1980-talet. Genom åren hade vi alltid ett mycket gott samarbete med Siv Petrell, som var sekreterare i styrelsen 1966–1975.

Hurudan var föreningens verksamhet på 1960-talet och 1970-talet?

Vi ville på alla sätt följa med och bevaka de finlandssvenska intressena. Många av de finlandssvenska bibliotekarierna jobbade på små

bibliotek på landsbygden och kände sig ensamma. De kände inte alltid ens till och kunde följa med de diskussioner som pågick. De finska möten som försiggick under de riksomfattande biblioteksdagarna kändes som fel ställe att ta upp specifikt finlandssvenska frågor. Man ville hellre ha ett eget forum. Dessutom var språket ibland ett hinder för att hänga med i diskussionen.

Vi försökte framförallt sprida kunskap om att vi fanns och göra föreningen bekant. Bland annat marknadsförde vi oss på de riksomfattade biblioteksdagarna, som hölls vartannat år. Vi deltog t.ex. i en paneldebatt i Kouvola 1975. Vi vände oss då till bibliotekariéer och bibliotekschefer från svensk- och tvåspråkiga orter och ville göra de förtroendevalda på dessa orter uppmärksamma på de svenska frågorna. Av någon anledning använder de finskspråkiga kunderna biblioteken mera än de svenskspråkiga. Därför krävdes och krävs det fortfarande mycket arbete för att få kommunala beslutsfattare på tvåspråkiga orter att inse att det även behövs god biblioteksservice på svenska.

I början av 1960-talet hade vi ingen annan verksamhet än våra sommarkursdagar och årsmöte i samband med dessa. Vi hade inte råd att ordna annan verksamhet. Vi höll knappt ens styrelsemöten i början för det var svårt att få folk att resa för egna pengar och på egen tid. Senare blev det ekonomiskt möjligt att ordna även styrelsemöten och på 1980-talet hade vi vartannat styrelsemöte i södra Finland och vartannat i Österbotten. De förbättrade kommunikationerna gjorde det också lättare att hålla kontakten.

Vi ville aktivera medlemmarna och få fler och vi förbättrade våra ekonomiska förutsättningar genom att söka bidrag från olika organisationer, som Svenska kulturfonden, Konstsamfundet och Svenska folkskolans vänner (SFV). En hel del av styrelsens tid gick åt till praktiska frågor som dessa, för att få verksamheten att köra igång.

Vi byggde också upp kontaktnätet till övriga biblioteksorganisationer. Det ledde till att vi småningom fick in våra medlemmar i Suomen kirjastoseuras (Finlands biblioteks-förenings) olika arbetsgrupper, bl.a. i dem som planerade de riksomfattade biblioteksmötena. En viss koordinering mellan föreningarna blev möjlig, så att våra och deras kurser och möten inte kom för tätt på varandra eller hade alltför likartat innehåll. Någon gång hade vi inga egna sommarkursdagar, utan endast årsmöte i samband med de finska mötena.

Förutom våra möten och kurser gjorde vi ibland exkursioner till olika bibliotek och liknande. Jag minns att vi bl.a. besökte Handelsinstitutet i Vasa och bekantade oss med den nya utbildningen för biblioteksmerkonomer, som Kristina Virtanen ledde.

Efter att bibliotekarieutbildningen förnyades 1962 fick vi ett tillskott av nyutbildade bibliotekariéer med nya idéer och började alltmera diskutera aktuella frågor på allvar.

Fanns det annan fortbildning på svenska?

Egentligen fanns det ingenting annat förrän Kurscentralen vid Åbo Akademi började med fortbildning för bibliotekssektorn på 1980-talet.

Varför fanns det ingen annan fortbildning?

Svårt att säga. En orsak kan ha varit att ingen annan organisation tog på sig uppgiften. En annan orsak var att det var svårt att få tag på föreläsare. Nu är det enklare eftersom utbildningen är på en högre nivå. Inte heller på finskt håll fanns det fortbildning i någon högre grad än de kurser som Kirjastoseura ordnade.

För att få någon fortbildning måste man tidigare bege sig utomlands. Själv gick jag under min tid i Åbo 1964 på en fortbildningskurs för bibliotekariéer i Kungälv i Sverige. Kursen varade ett antal veckor och ordnades varje år. Den var avsedd för nordiska bibliotekariéer och det kom några även från Finland varje gång. Resor och kurser av detta slag skapade också

Bild från SFSB:s årsmöte i Grankulla 1968. Från vänster hum. kand. Anita Ohls, bibliotekarie Helena Sandblad från Solna, Sverige och bibliotekarierna Siv Petrell och Benita Kock

kontakter, bl.a. till Sverige. Föreningen ansökte om stipendier för att kunna skicka någon till nordiska kurser och möten.

Då jag gick på YKK i Helsingfors hade det inte funnits en svenskspråkig studerande där på fyra år! Då jag började var vi faktiskt hela två stycken där. Inträdeskraven var höga och i inträdesförhåret fanns bl.a. matematiska uppgifter med. Så skulle man skriva en uppsats om varför man ville bli bibliotekarie, på finska givetvis. Det utexaminerades mycket få svensktalande bibliotekarier från de finska skolorna, så man tyckte att det var på tiden att man fick en egen utbildning på svenska.

Från Svenska social- och kommunalhögskolan (SSKH) utexaminerades utbildade bibliotekarier; tidigare saknade framförallt personalen på små bibliotek utbildning.

Den stora grupp utbildade bibliotekarier som sedan blev verksamma i föreningen, ledde till att verksamheten blev mycket livligare än tidigare. De var unga, entusiastiska och fulla av nya idéer. Då kom alla sociala och politiska aspekter med i vår verksamhet.

Politiseringen var aktuell på 1960- och 1970-talet. Bibliotekspolitiska föreningen, som po-ängterade internationalism, demokrati och fredsarbete, grundades. Syntes detta på finlandssvenskt håll?

Under min tid i föreningen på 1960-talet syntes politiseringen inte så mycket inom biblioteksväsendet, den kom först med den följande generationens bibliotekarier, som hade utbild-

ats vid SSKH. Det som dock började synas var att beslutsprocesserna inom biblioteken blev mera demokratiska. Informationsflödet både uppifrån nedåt och nedifrån uppåt inom organisationen förbättrades. En annan sak var bokvalet, som blev en politisk fråga, samtidigt som de nya bibliotekarierna från SSKH kom ut i arbetslivet.

En fråga som blev aktuell var biståndet till u-länderna i och med Marjatta Lahtis engagemang i Afrika. Speciella frågor som denna ledde småningom till specialgruppernas verksamhet på 1980-talet, det fanns en grupp som ägnade sig just åt bistandsfrågor.

Vad spelade kulturen och de mjuka värdena för roll?

Barnverksamhet och skolbiblioteksverksamhet var viktiga för oss. Vi uppvaktade undervisningsministeriet tillsammans med Suomen kirjastoseura och andra biblioteksorganisationer med en skrivelse till förmån för grundskolans bibliotek år 1968. Jag tror det var just i anslutning till kursdagarna 1968, som vi bl.a. tog upp samarbete mellan skola och bibliotek. En annan viktig sak var servicen till de handikappade. Vi hade mycket kontakt med De blindas bibliotek för att få igång kommunal service till de synskadade.

Hur förhöll man sig till de hårda värdena? Med hårda värden menas t.ex. teknikens intåg i form av ADB och nya medier, och informationstjänstens utveckling på biblioteket.

Automatiseringen började synas under mina sista år som ordförande i mitten på 1970-talet. Först kom kamerautlåningen. Tekniken hörde till de teman som var aktuella på våra sommarkurser då. På många håll fanns det ett ganska starkt motstånd till den nya tekniken. Jag tror att detta gällde både på finskt och finlandssvenskt håll. Ett av argumenten mot automatisering var att det var dyrt.

På vilket sätt tror du föreningen påverkade sina medlemmar?

Jag vill gärna tro att våra möten och kurser var viktiga för medlemmarna. Eftersom folk ställde upp, måste de ha upplevt verksamheten som meningsfull. Vi försökte också peja behovet av vad man ville ha för slags program på våra kurser. Majoriteten av våra medlemmar var verksamma på allmänna bibliotek, och därför var våra kurser anpassade efter detta. Vi försökte intressera även personal från vetenskapliga bibliotek, men fick inte med dem i någon större utsträckning. Många av våra medlemmar jobbade på mycket små bibliotek med allt vad det förde med sig av specialproblem, ofta av mycket praktisk natur. Det krävdes en viss planering för att alla parter skulle få föreläsningar i ämnen som var aktuella just för dem.

Föreningen verkar ha varit ganska återhållsam som intressebevakare på 60- och 70-talet. Man tog dock upp lönefrågor på kursdagarna 1966 och skrev även några utlåtanden och resolutioner.

ULRIKA WIKSTRÖM

Barbro Boldt, Eila Wirla och Kerstin Rosenqvist i Mariehamn 1991

ner, bl.a. en resolution till undervisningsministeriet om deltidslöner och mera statsstöd till biblioteken 1976. Varför kom dessa frågor upp då? Jag vill åtminstone hoppas att vårt engagemang hade någon effekt. Åtminstone ledde det till en diskussion och till att många fler blev intresserade av verksamheten och började delta i våra kursdagar. Verksamheten blev livligare och på 1980-talet började vi arrangera kurser och möten även på vintern.

Vi skrev diverse promemorior och kontaktade Kirjastoseura i fråga om aktuella ärenden. De största frågorna gick via Kirjastoseura. När vi hade orsak brukade vi tillsammans med övriga biblioteksorganisationer uppvakta t.ex. undervisningsministeriet med någon resolution. Annars var vi mera en instans som fick remisser för utlåtande, än att vi själva tog upp aktuella ärenden och försökte påverka dem i rätt riktning. Att gå till direkt aktion med andra biblioteksorganisationer hade större effekt än att skriva utlåtanden och promemorior, tror jag.

Hur deltog man i bevakande av aktuella frågor? Vi var med och utvecklade den svenska bibliotekarieutbildningen på Social- och kommunalhögskolan, som startade 1962. Det var en stor sak att man faktiskt kunde få undervisning på svenska för biblioteksexamen! Barbro Boldt hörde till dem som undervisade där i början. På den tiden måste man ännu tentera

via den finska utbildningen vid Tammerfors universitet för att få bibliotekariekompetens. Sedermera omvandlades biblioteksexamen till en högre högskoleexamen och flyttades till Åbo Akademi på 1980-talet. Det var kanske naturligt att det gick så, men visst fanns det också åsikter om att utbildningen kunde ha förblivit i Helsingfors.

Via de svenska biblioteksinspektörerna kunde vi också enkelt och kontinuerligt föra fram våra åsikter. De hade nära kontakt med det praktiska yrkeslivet eftersom de åkte runt till alla kommunbibliotek i Svenskfinland. Både Barbro Boldt och Siv Petrell var aktiva i föreningen i många år.

Vilken betydelse hade biblioteksorganisationernas samarbetsorgan?

Antagligen en viss betydelse. Om inte den skulle ha uttalat sig om problem och frågor, så skulle ingen annan ha gjort det. Vi var själva experter på vårt yrkesområde och i och med att vi var enade, fick våra åsikter en större betydelse och effekt, än om vi skulle ha försökt påverka som enskilda organisationer. Ensamma skulle vi inte ha vunnit lika mycket gehör för våra åsikter.

En av de få gånger vi ensamma kunde påverka var då den svenska bibliotekarieutbildningen på SSKH utformades och i någon mån även då motsvarande utbildning utformades vid Åbo Akademi. Det var frågor som berörde

finlandssvenska bibliotekarier mer än bibliotekarier överlag.

Var det någon skillnad på att påverka genom SFSB och FSBF?

Inte var det någon skillnad i hur mycket jag kunde påverka eller låta bli. Däremot blev uppgifterna flera. Som ordförande hade jag kanske något mindre pondus under den senare tiden. Att sitta i styrelsen var mera ett lagarbete på 1980-talet. Den ökade demokratiseringen förändrade arbetet i denna riktning.

Hur var samarbetet med Österbottens svenska biblioteksförening?

När jag började på 1960-talet var det enda samarbetet att de ofta, men inte alltid, skickade en representant till våra årsmöten. Någon av oss brukade på motsvarande sätt representera på deras årsmöte.

Vi försökte få mera kontakt med österbottningarna och under de sista åren hade vi gemensamma styrelsemöten. Vi gick igenom programmen för föreningarnas respektive verksamhet och våra gemensamma kursdagar för att hålla oss underrättade om vad som hände och undvika överlappningar. Förutom årsmötesprogrammen var det eventuella aktuella resolutioner och utlåtanden som skulle diskuteras och avges.

En faktor som utökade samarbetet var att det blev möjligt att resa fram och tillbaka mellan

södra Finland och Österbotten under samma dag. Om man åkte från Helsingfors klockan sju på morgonen, var man klockan elva i Vasa, efter mötena åkte man fyratiden därifrån och vice versa då vi möttes i södra Finland.

Fanns det annat samarbete med Åland än de gemensamma kursdagarna för de tre finlandssvenska föreningarna med några års mellanrum?

Vart fjärde år var det meningen att hålla gemensamma kursdagar på Åland. Vi träffade i allmänhet inte ålänningarna annars, utom på dessa möten, som vi alla upplevde som speciellt trevliga. Ålänningarna var mycket bra på att ordna fester. Vi skickade inbjudan och program för våra kursdagar och årsmöten till ålänningarna, men i allmänhet kom de inte. Trots våra initiativ till mer samarbete fick vi inte med dem i någon större grad, vilket nog kändes som ett nederlag.

När vi funderade på en sammanslagning mellan de finlandssvenska föreningarna, stupade förhandlingarna med Åland på deras bidrag från Landskapsstyrelsen. Det skulle antagligen inte längre ha beviljats till en sammanslagen förening. Problemen och intressena i den åländska bibliotekssektorn var annorlunda än i övriga Svenskfinland. Som enspråkigt svenskt landskap hade man t.ex. inte problem med den svenskspråkiga servicen.

Hur var kontakterna med Kirjastoseura?

Det verkade som om Kirjastoseura skulle ha blivit intresserad av vår verksamhet i och med att vi själva blev aktiva. De tog initiativ till ett utökat samarbete på Hilikka Kauppi's tid i styrelsen, fr.o.m. 1960-talet.

Sammanslagningen av de svenska föreningarna med bl.a. Kirjastoseura var aktuell i slutet av 1960-talet: varför ville man slå samman föreningarna?

Idén med en sammanslagning var nog att vi skulle få mera pondus bakom oss och lättare kunna påverka beslutsfattarna i biblioteksfrågor som en enhetlig grupp. Vi skulle ha kvarstått som en egen svenskspråkig sektion inom Kirjastoseura. Jag vet inte varför den här idén inte gick igenom. Egentligen fanns det inte intresse från någondera hållet för en sammanslagning.

Vad skulle ha hänt om föreningen inte hade funnits?

Föreningen var viktig bl.a. för att den var ett forum för personal på små bibliotek. Man kunde träffa kolleger, diskutera sina problem på sitt modersmål och kanske få några nya idéer.

Från och med 1960-talet kom det många nya små bibliotek på landsorten. Och språkfrågan förstås - även med goda språkkunskaper är det inte sagt att man gör sig förstådd så bra som man vill. Kirjastoseura kändes för stort och främmande för våra bibliotekarier och deras problem.

Fanns det andra samarbetspartner inom landet?

Den första organisation som stödde oss var SFV. Småningom fick vi även in en representant i deras organisation. Sedan var det också Svenska kulturfonden och där speciellt Gunilla Hellman. Hon var mycket intresserad av vår verksamhet och kom med många goda tips och idéer för hur vi kunde finansiera vår verksamhet.

Småningom började vi även få statliga bidrag. Att vi fick bidrag och kunde utöka vår verksamhet berodde nog delvis på vårt goda samarbete med Kirjastoseura, jag minns att samarbetet med Keijo Perälä var mycket gott. Även biblioteksrådet Kaarina Ranta blev engagerad i vår verksamhet och var alltid med på våra möten.

En orsak till att Kirjastoseura ville samarbeta med oss var nog att vi hade kontakter med övriga Norden, framförallt till Sverige. Ju längre vi höll på, desto intensivare blev vårt samarbete. Då jag började på 1960-talet fanns det inte just något samarbete överhuvudtaget, men det ökade hela tiden. Då jag kom tillbaka på 1980-talet hade vi ett nära samarbete för det hände väldigt mycket. En annan orsak till att vi blev viktiga nog att samarbeta med var säkert det faktum att vi hade fått egen utbildning på svenska, vi syntes helt enkelt mera än tidigare.

Hur nära anknuten var föreningen till Sveriges allmänna biblioteksförening (SAB)? Fanns det något samarbete med övriga Norden?

Vi hade inte haft någon närmare kontakt med SAB på länge. Det kom officiella representanter därifrån och föreläste på de stora finska mötena, och vi tyckte att de nya idéer som de berättade om var intressanta och spännande. Vi tog kontakt med SAB, vilket ledde till att de började skicka föreläsare även till våra sommarkursdagar. Det var alltid något intressant aktuellt tema, som t.ex. administrativa frågor eller skolbibliotek som togs upp till debatt. Vi blev även inbjudna till deras kurser och årsmöten och fick material om olika aktuella frågor.

Spreds de nya idéerna från Sverige vidare även på finskt håll?

En del intresse fanns det nog. Jag minns t.ex. Helena Sandblad, som föreläste om att använ-

da television i undervisningen. Hon väckte så mycket uppmärksamhet att hon blev intervjuad i finsk TV.

Annars brukade också lokalpressen på orten, där vi hade våra kursdagar, följa med vårt program och intervju våra föreläsare. Ofta förekom det också intervjuer i radion. Vi försökte naturligtvis alltid få pressen och övriga medier intresserade av vårt program och kände oss besvikna om inte åtminstone lokalpressen uppmärksammade oss på något sätt. Syftet med vår marknadsföring till medierna var att göra allmänheten uppmärksam på bibliotekens betydelse och sprida kännedom om aktuella biblioteksproblem.

Vi försökte etablera samarbete även med biblioteksföreningarna i Norge och Danmark. På något sätt verkade dessa länder ligga väldigt långt bort, såväl kulturellt som geografiskt. Att förstå danska språket vållade problem, det blev en barriär. Norskan var betydligt lättare. Vi hade lite kontakt med Norsk biblioteksforening, bl.a. var jag på deras årsmöte 1986.

Hur var det med det utomnordiska samarbetet?

Vi hade vissa brittiska kontakter. Vi brukade skicka en representant till kongressen för samarbete mellan bibliotekarier i Storbritannien och Norden, Anglo-Scandinavian Library Congress, som hölls i Skandinavien med jämna mellanrum. Vi försökte understöda någon eller några medlemmars deltagande i konferenser eller kurser som denna genom att ge resestipendier. T.ex. Kerstin Rosenqvist var en av dem som deltog i olika möten. Det var både roligt och nyttigt att få nya intryck och kontakter. Det var även intressant för andra i Finland att få andrahandsinformation om vad som var aktuellt. Resorna ledde sällan till bestående samarbete utom att vi i fortsättningen fick möteskallelser och program. Det hade ett värde i sig, man blev medveten om vad som var aktuellt och kunde ta ställning till om det fanns intresse för deltagande från vår sida.

Föreningen understödde också kontakterna med resten av världen från och med 1980-talet genom att arrangera gemensamma resor till intressanta mål, t.ex. bokmässan i Göteborg. Idén var att ordna understöd för att så många som möjligt skulle kunna komma iväg. Vår strävan var att man också här i lilla Svenskfinland skulle få bekanta sig med det som händer ute i stora världen.

Jag hoppas att föreningen även i fortsättningen kan vara en aktiv påverkare i biblioteksfrågor och samtidigt en förmedlare av aktuell information till sina medlemmar, den trevliga sociala samvaron inte att förglömma.

BIBLIOTEKARIERNA NU I EN FÖRENING

□ Biblioteksfolk från Österbotten, Aboland och Nyland var samlade lördagen den 13 november i Åbo för att slutligt förverkliga den länge planerade sammanslagningen av Södra Finlands svenska biblioteks förening och Österbottens svenska biblioteks förening till FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKS FÖRENING.

Ett femtiotal personer samlades på Gadolinia till det konstituerande mötet, där det formella beslutet om den nya föreningen fattades och stadgeförslaget, efter en sista finslipning, godkändes. Föreningen vill vara ett samlande organ för svenskspråkiga biblioteksanställda av olika kategorier samt för biblioteksnämndsmedlemmar och överhuvudtaget för personer, som är intresserade av att vara med och arbeta för en utveckling av biblioteken och deras verksamhetsmöjligheter.

Finlands svenska biblioteks förening skall fungera som remissinstans i olika bibliotekspolitiska frågor och utåt föra de svenskspråkiga biblioteksanställdas talan, men föreningen skall också genom fortbildningskurser, exkursioner och liknande bidra till att stärka samhörigheten mellan biblioteksanställda från olika delar av Svensk-Finland. I detta skede var Ålands biblioteks förening inte intresserad av att gå med i den gemensamma föreningen, men en anslutning senare är givetvis möjlig.

BÖCKER bibliotek

Inom Finlands svenska biblioteks förening finns två sektioner, en för södra Finland och en för Österbotten. Sektionerna ordnar verksamhet på det lokala planet.

Till föreningens första ordförande valdes enhälligt Ulla-Brita Lundberg från Karis. Hennes suppleant är Barbro Nygård från Esbo. Övriga styrelsemedlemmar och personliga suppleanter är Birgitta Aurén, Jakobstad (Monica Borg-Sunabacka, Jakobstad), Berit Peltonen, Vasa (Susanne Gullström-Portin, Korsholm), Gunhild Mäkinen, Korsholm (Ulla Kjellman, Esse), Kerstin Rosenqvist, Ekenäs (Gunilla Jansson, Åbo), Eva Björklöf, Ingå (Barbro Wigell-Ryynänen, Sibbo) och Ulla Fellman, Helsingfors (Susanna Frostell-Rask, Grankulla). Revisorer blev Gun Spring, Karis och Kerstin Finne, Jakobstad med Inga-Britt Mannfolk, Korsnäs och Barbara Rosenqvist, Åbo som suppleanter.

Som väggkost från det konstituerande mötet fick den nya styrelsen i uppdrag att ta upp till behandling den tolkning av språkparagrafen i biblioteks förordningen, som på sina håll har lett till att man vid tvåspråkiga bibliotek fordrar fullständiga kunskaper, det s.k. stora språkprovet, i majoritetens språk av samtliga bibliotekarier som anställs. Det kommer att leda till svårigheter att få amanuens tjänster besatta med formellt kompetenta personer, och för biblioteksbesökarnas del kommer det, som en följd härav, att leda till försämrad service.

Under biblioteksdagen i Åbo fick deltagarna höra t.f. prof. Marita Rajalin berätta om biblioteksundervisningen vid Åbo akademi. Besök gjordes på den biblioteksvetenskapliga institutionen och man bekantade sig med barnboksamlingen och med samlingen med kvinnohistorisk litteratur.

□ Biblioteks föreningens styrelse fotograferad under mötet i Åbo.

EIRA THESSLUND

Protokoll fört vid Finlands svenska
biblioteksförenings konstituerande
möte den 13.11.1982 kl. 16.00 på
Gadolinia, Porthansg. 3-5, Åbo. När-
varande var 50 personer. Vid proto-
kollet Eira Thesslund.

§ 1

Mötet öppnades av Ulla-Brita Lundberg.

§ 2

Mötet konstaterades vara riktigt sammankallat och beslut-
fört.

§ 3

Monica Borg-Sunabacka

valdes Ulla-Brita Lundberg och till
mötessekreterare Eira Thesslund.

§ 4

Finlands svenska

§ 5

biblioteksförening

blir till — ur ett

§ 6

österbottniskt

§ 7

perspektiv

Till första ordförande för Finlands svenska biblioteks-
förening valdes enhälligt Ulla-Brita Lundberg. Till
hennes suppleant valdes Barbro Nygård.

slutet av 1970-talet tog Södra Finlands svenska biblioteksörening (SFSB) initiativet till en sammanslagning av de tre biblioteks-föreningarna från södra Finland, Åland och Österbotten. Bemötandet blev ljust, Åland drog sig ur diskussionen i ett tidigt skede och i Österbotten ställde man sig tveksam till förslaget. Österbottens svenska biblioteksörening (ÖSBF) hade anor från 1930-talet och steget att upplösa föreningen kändes förmodligen stort. Men, det såddes ett frö, tanken på en gemensam förening med större tyngd började gro.

Åren 1980–82 var jag ordförande för ÖSBF, före mig hade Kerstin Svartnäs skött uppdraget. Jag var nyutbildad och grön, men med ungdomlig energi tog jag itu med min uppgift. Gissningsvis fanns det inte andra hugade aspiranter. Mitt stöd var Birgitta Aurén, som åtog sig sekreterarskapet, till vardags min chef på biblioteket i Jakobstad. Det mesta gick helt bra, men oerfaren som jag var kom uppgiften att vara föreningens ansikte utåt som en överraskning. Jag hade inte tänkt tanken ut att det är ordföranden som ska stiga fram och säga några välvalda ord vid publika tillfällen. Småningom lärde jag mig, men det var kämpigt i början.

Sekreteraren renskrev alla mötesprotokoll för hand i en inbunden protokollbok. Det är en lycka att boken finns bevarad. Trots att jag tror mig minnas hur det var, berättar protokollen mer och ger de rätta namnen och tidpunkterna. Minnet är bedrägligt, det har levnadstecknare många gånger påpekat, förskjutningar och försköningar eller till och med felaktigheter uppstår lätt. Birgittas vackra handstil ger mig namnen på kolleger som var aktiva då men som idag är pensionerade eller inte mera finns bland oss. Jag tänker på min goda vän Susanne (Sussi) Gullström-Portin, som satt med i styrelsen som suppleant och också senare var aktiv inom föreningen. Hon och hennes man och två barn omkom tragiskt i en flygkrasch mot en bergvägg i Nepal i juli 1992. Det hände på deras stora resa till ett utlandsarbete. Sussi och jag hade följts åt i litteraturvetenskapliga studier vid Åbo Akademi och blev samtidigt dimitterade från bibliotekslinjen vid Svenska social- och kommunalhögskolan. Hon fattades mig länge.

En färgstark dam var biträdande bibliotekschefen Siv Petrell från Esbo, som tillsammans med Eira Thesslund, den noggranna Lovisabibliotekschefen, deltog i förhandlingarna om samgång. Med värme minns jag Ulla-Brita Lundberg som spred lugn och eftertanke. Ulla-Brita var den sista ordföranden för SFSB och valdes sedan till den gemensamma föreningens första ordförande.

”Årsmötet motsatte sig enhälligt en sammanslagning, men ställde sig positivt till en gemensam takorganisation.” står det i ÖSBF:s

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING

Verksamhetsplan för år 1983

1. Föreningen anordnar sommarkursdagar i augusti 1983.
2. Sektionerna anordnar minst en kursdag inom respektive region och därutöver eventuella studiebesök.
3. Föreningen inleder samarbete med Åbo Akademis kurscentral i fråga om fortbildning o.a. kursverksamhet.
4. Medlemsvärvning och information om föreningen.
5. Bevakning av aktuella finlandssvenska biblioteksfrågor.
6. Samarbete med landets övriga biblioteksorganisationer.
7. Samarbete med biblioteksorganisationerna i de övriga nordiska länderna.
8. Samarbete med andra finlandssvenska organisationer.

Budget för år 1983

Utgifter

Kursdagar och medlemsmöten	5.000,-
Sektionsverksamheten (inkl. resekostnader)	4.000,-
Resekostnader	3.200,-
Post och telefon	1.650,-
Kanslaiförnödenheter	1.200,-
Övriga utgifter	850,-
Resestipendier	1.000,-
	<u>16.900,-</u>
	Mk -----

Inkomster

Medlemsavgifter	3.400,-
Kursavgifter	3.000,-
Understöd från Kulturfonden Sverige-Finland	5.000,-
Understöd från SFV	4.000,-
Understöd från andra fonder	1.500,-
	<u>16.900,-</u>
	Mk -----

verksamhetsberättelse för år 1979. Det var första budet från Österbotten. Under studietiden i Helsingfors hade jag deltagit i SFSB:s verksamhet och blivit bekant med föreningens medlemmar, så för mig var det en självklarhet att de båda små föreningarna hade mycket att vinna på en sammanslagning. I en artikel i landskapsbibliotekets organ VA:SA skrev jag våren 1980 att eftersom SFSB kommer att ”framhärda”, gäller det att veta var man står. ÖSBF hade problem med passiva medlemmar och artikeln skrevs för att påminna om föreningens existens och värva nya medlemmar. 61 medlemmar var inte mycket och i artikeln gjorde jag en jämförelse med år 1956, då ÖSBF hade 98 medlemmar.

På årsmötet 1980 i Nykarleby redogjorde jag som föreningens ordförande för fördelar och nackdelar med en samgång. Enligt protokoll slogs det fast att, ”[...] det är viktigt med en stark svensk påtryckningsgrupp. För närvarande är de svenska biblioteksanställda för splittrade.” Ytterligare framställdes krav på ”en österbottnisk sektion och betryggande österbottnisk representation i styrelsen”. Fördelningen av anslag ansågs vara en kvisst fråga. Två representanter från södra Finland och två från Österbotten skulle utses till en

arbetsgrupp med uppdraget att undersöka möjligheterna till samgång. Från ÖSBF:s sida utsågs sekreteraren och ordföranden, det blev Birgitta och jag. Mötet tog också enhälligt ett principbeslut om samgång.

Arbetsgruppen sammankom två gånger år 1980. SFSB representerades av Eira och Siv. Första mötet hölls i Vasa den 4 oktober och det andra i Helsingfors den 22 november samma år. Från båda hållen var vi genast från början ense om att de gamla föreningarna skulle upphöra och att en ny gemensam förening skulle bildas. Vi var också medvetna om det gemensamma problemet för finlandssvenska föreningar, nämligen den geografiska spridningen. Möten innebär resekostnader och förlorad arbetstid. Därför hade ÖSBF redan inför Vasamötet utarbetat ett förslag på hur sektioner för södra Finland och Österbotten kunde se ut. Tanken var att de kunde bli en fortsättning på den lokalt förankrade verksamheten. Arbetsgruppen diskuterade i detalj arbetsfördelningen mellan styrelse och sektioner. Inför det andra mötet skissades tre modeller upp. Utgående från medlemsantalet föreslog vi att södra Finland skulle få tre styrelseplatser och Österbotten två. Styrelsemedlemmarna och deras suppleanter föreslogs bilda sektionerna.

Självkänsla och initiativkraft 'faddergåvor' till föreningen

□ På mötesdagen i Åbo gav tidtabellen tyvärr mycket små möjligheter att intervju våra österbottiska medlemmar, därför hoppas jag innerligt att de ivrigt kommer att presentera sig och sina synpunkter själva. En liten försmak hann i alla fall MONICA BORG-SUNABACKA ge mig. Monica har en trygg blå blick och en mycket rund mage, som för ett tag kommer att få henne att koncentrera sig på helt andra uppgifter.

Monica har varit ordförande för den nu självständiga föreningen i Österbotten. Jag frågar henne var hon tror att orsaken till den långsamma samgångsprocessen låg och hon får mig snabbt övertygad om att den var av nöden. En för snabb samgång hade lätt kunnat resultera i missnöje bland medlemmarna. De skulle inte ha hunnit mana fram den styrka som behövs för att de inte skall behöva oroa sig för södercentrering. Förberedelserna har aktiviserat det österbottiska biblioteksfolket, många fler har hunnit ta sig en funderare på vad de vill göra av föreningen. Det känns som deras eget beslut nu. Efter samtalet med Monica hörde jag hennes kamrater säga att det är hon som har stimulerat och inspirerat dem. När jag kom in i mötesalen i Åbo kände jag också genast en varm och välkommen stämning, som jag just tror att till stor del kom från de här kampglada österbottningarna. Det lovar gott för framtiden. Den österbottiska sektionen av styrelsen skall säkert ge rum för det aktivitetsbehov, som verkar att porla på det lokala planet och de stora riksomfattande frågorna behöver det inte bli någon regional kamp om, utan vi kan alla koncentrera oss på att tillsammans försöka föra biblioteksverksamheten mot en meningsfull framtid.

□ Att tala om bibliotek utan att nämna biblioteksrådet BARBRO BOLDT, är att undanhålla väsentlig information. Därför vill vi låta Barbro ge en minnesglimt från gångna årtionden i Södra Finlands svenska biblioteksörening.

Barbro Boldt hävdar att hon ingalunda var någon förgrundsgestalt inom föreningen under de cirka femton år hon som sekreterare aktivt var med i styrelsen (1946—ca 1960). Förutom att hon kom på hela idén att grunda föreningen, misstänker jag henne starkt för att ha utträttat högraddigt inspirationsarbete där, som på biblioteksrådet överhuvud. Detta av nödvång, hon ger fortfarande som pensionerad biblioteksinspektör inga tecken på att sluta spruta idéer och insperera oss yngre bibliotekarier.

— Deltidsbibliotekarierna var på den tiden den största gruppen på fältet. De satt oerhört isolera-

de på sina orter och hade knappast någon annan biblioteksorienterad människa att utbyta tankar med än biblioteksinspektören vart tredje år. Man kan bara föreställa sig vad föreningen med sina årliga sammankomster och utfärder betydde för dessa bibliotekarier: att få personlig kontakt med kolleger från olika håll i Svenskfinland, att få höra allmänkulturella och fackliga föredrag tillsammans, att få träffa kolleger också från vetenskapliga bibliotek. Dessa föredrag kunde röra sig om allt från traktens historia, vilket gav god lokal stämning, till rent litterära översikter. Barbro och jag enas om att vi också nu borde få med flere vetenskapliga bibliotekarier. Vi kan säkert ge varandra någonting av vårt överflöd! Mötena avslutades på den tiden ofta med 'Modersmålets sång', däremot inte med 'Slumrande toner', skrattar Barbro finurligt.

□ Monica Borg-Sunabacka.

□ Barbro Boldt.

126

Toto Dahlström-Segerbergs reportage om sammanslagningen i *Svenskbygden*

I en modell ingick även möjligheten att vid behov tillsätta arbetsutskott om tre personer, som utses av styrelsen, för specialuppdrag och tätare sammanträdestakt. Båda föreningarna var ense om kostnadskalkylen för verksamheten efter samgång, den landade på summan 10 000 mk.

I årsmötesprotokollet 1981 omnämns de nya stadgarna som ännu var under arbete. En fördröjning av stadgeförlaget gjorde att beslutet om samgång blev möjligt att tas först på följande årsmöte, 1982. En tät brevväxling angående förslag och ändringar i stadgarna, oftast gällande ordval och formuleringar med tanke på föreningsregistrets stränga krav, följde. I ett av de första förslagen förekom t.ex. ordet "biblioteksfolk". Det var inte populärt och gav huvudbry. Arbetsgruppens sista möte hölls i Vasa den 3 mars 1982.

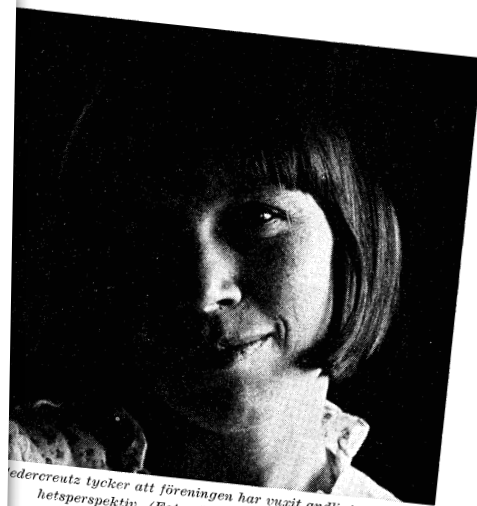
ÖSBF:s sista årsmöte och kursdag hölls den 25 april 1982 i Jakobstad i Barnträdgårdslärarinstitutets nya byggnad. I årsmöteskallelsen utanförades det kommande beslutet om ÖSBF:s upplösning. Samgången beskrivs i protokollet som, "[...] nödvändig i dagens läge. En större och starkare svenska biblioteksörening behövs, i synnerhet som påtryckningsgrupp. Kontakterna med södra Finland stärks härav också."

Stadgarna kompletterades med ytterligare två ändringar på årsmötet. Med tanke på sektionens ekonomi och möjlighet att verka, var mötet av den åsikten att medlemsavgifterna för respektive sektion skulle vara grunden för verksamheten. Dessutom ansåg man att den nya styrelsen borde bestå av lika många representanter för vardera sektionen/regionen, det vill säga tre styrelsemedlemmar från Österbotten och tre från Södra Finland.

Alla närvarande 28 röstberättigade medlemmar röstade för föreningens upplösning. Ifråga om de övriga punkterna på föredragningslistan hänvisas det i protokollet till beslutet om samgång.

Kursdagen bjöd förresten på en föreställning av "Vem ska trösta Knyttet?", framförd av institutets studerande – en nog så lämplig svanesång... I programmet medverkade också författarna Gunilla Bergström och Yvonne Hoffman, tillfället med Bergström var öppet för allmänheten.

I Åbo, den 13 november 1982, hölls så ett sista extra föreningsmöte före det konstituerande mötet, där Finlands svenska biblioteksörening grundades. Enhälligt tog de fjorton närvarande medlemmarna beslutet att ÖSBF:s verksamhet upphör i årsskiftet 1982–83 och att

Cedercreutz tycker att föreningen har vuxit andligt, fått helhetsperspektiv. (Foto: Roul Björkenheim).

ställa upp på en prat-CEDERCREUTZ, ordföranden 1976–1978, aktivt också efter det, jag upp efteråt och fick blick också utblick.

Nu i dag när Ca Cedercreutz arbetar som utbildningssekreterare på Suomen Kirjastoosau, har hon på nytt och på ett annat sätt förstått vad den svenska biblioteksföreningsverksamheten har för betydelse för hela biblioteksväsendet i Finland. Jag tycker att det är en stor utmaning för oss alla i Finlands svenska biblioteksörening då Ca utbrister:

— Jag blir så glad när jag ser hur många medlemmar som inrymmer att vår verksamhet har en mycket vidare betydelse än det i och för sig viktiga pysslandet med olika kursprogram. I den mening som vi gjorde på 70-talet punktinsatser på biblioteksrådet medan föreningen nu helhetsperspektiv och är stark verk att ha andligen vuxit, fått nog att axla det ansvar samgången förutsätter. Föreningen kan få en tydlig och specifik vikt den aldrig förr haft. På Kirjastoosau skymtar jag en förhoppning

föreningens egendom enligt stadgarna tillfaller Österbottens kulturfond i Vasa. På kontot fanns det inte mycket kvar dock. ÖSBF:s allra sista styrelsemöte hölls i Jakobstad den 15 december.

Femtio personer deltog i nygrundade Finlands svenska biblioteksförenings konstituerande möte. De valde Ulla-Brita Lundberg till föreningens första ordförande och till hennes suppleant valdes Barbro Nygård. Övriga styrelsemedlemmar med suppleanter var Birgitta Aurén / Monica Borg-Sunabacka, Berit Peltonen / Susanne Gullström-Portin, Gunhild Mäkinen / Ulla Kjellman, Kerstin Rosenqvist / Gunilla Jansson, Eva Björklöf / Barbro Wigell-Ryynänen, Ulla Fellman / Susanna Frostell-Rask.

Min förstfödde kom till världen år 1979 och i december 1982 föddes mitt andra barn. På mötet i Åbo var jag högravid och det passade mig bra att Ulla-Brita ville äta sig ordförandeskapet. Det var skönt att överlämna ansvaret men ändå fortsätta på ett litet hörn, som suppleant och medlem av sektionen.

Idag fungerar föreningen i stora drag enligt den ursprungliga modellen och det kan väl tas som ett gott betyg?

127

Christian Nelson

30 år av livlig verksamhet

Att beskriva vad som hänt under tre decennier (1983–2013) i en så aktiv förening som Finlands svenska biblioteksförening (FSBF) är ingen liten uppgift. Informationen i min artikel grundar sig på tidigare års verksamhetsberättelser och en del protokoll. Information och text har även lånats från det material som Annika Fougstedt sammanställt inom sina magisterstudier i informationsförvaltning, och som hon generöst låtit mig omarbeta och använda för denna artikel.

Intressebevakning

En av föreningens viktigaste uppgifter är att bevaka biblioteksfrågorna, och i synnerhet de svenska frågorna. Föreningen har haft möjlighet att ge utlåtanden gällande nya lagar och förordningar. Därtill har man haft representanter i arbetsgrupper, varit i kontakt med olika institutioner, sänt skrivelser och gjort uttalanden för att påverka olika ärenden. De större projekt som föreningen drivit är också en viktig del av intressebevakningen. Dessa berörs inte här eftersom Ringa Sandelin förtjänstfullt redogjort för dem i en separat artikel.

Föreningen sände 1987 en skrivelse till förlagen om utgivning av facklitteratur på svenska. Året därpå sändes till förlagen en lista över handböcker som även behöver finnas tillgängliga på svenska. 1989 gjordes påstötningar för att en rad informationsdatabaser skulle bli tvåspråkiga, däribland Finlex.

Ett område som många gånger krävt föreningens uppmärksamhet är den svenska biblioteksutbildningen. Föreningen föreslog, i ett utlåtande gällande personalnormerna på biblioteken hösten 1983, att den svenskspråkiga utbildningen för biblioteksfunktionärer i Vasa skulle hållas vartannat år i södra Finland eftersom det rådde en stor brist på svenskspråkiga

behöriga biblioteksfunktionärer där. Då det framkom att en sådan lösning skulle försvaga utbildningen vid Vasa handelsläroverk beslöt föreningen att istället arbeta för att stärka utbildningen i Vasa. Då funktionärsutbildningen 1997 hotades av nedläggning till följd av yrkeshögskolereformen, då utbildningarna på institutnivå skulle upphöra, arbetade föreningen för att biblioteksutbildningen skulle kunna fortgå. Utbildningen kom att omformas till en utbildning på yrkeshögskolenivå med sikte på tradenomexamen.

Efter ett fåtal år blev en nedläggning tyvärr åter aktuell. Föreningsmötet godkände 2002 en resolution om utbildningen på YH-nivå och talade för en webbaserad modell vid någon av yrkeshögskolorna med svensk verksamhet. Vasa yrkeshögskola svarade på inviten och en vuxenutbildning av biblioteksfunktionärer omfattande 20 studieveckor planerades, men kom aldrig att förverkligas. Först 2006 nåddes en lösning då Borgå handelsläroverk (numera Point College) startade en funktionärsutbildning i samarbete med Öppna universitet vid Åbo Akademi.

Föreningens ordförande Ringa Sandelin var aktivt med i planeringen av den nya utbildningen, och hon har fortsatt att representera föreningen i utbildningens referensgrupp.

Föreningen har även engagerat sig i den till Åbo Akademi förlagda svenska bibliotekarieutbildningen. År 1994 betonade föreningen i en skrivelse att professuren i ämnet måste ledigasläs och besättas ordinarie. Därtill ville man att möjligheterna att studera frågor rörande de allmänna bibliotekens verksamhet skulle utökas. Utbildningsutskottet upprätthöll kontakten till institutionen och arbetade för att på olika sätt utveckla samarbetet mellan föreningen och institutionen. Bland annat sammanställdes en lista över tänkbara ämnen

för magistersavhandlingar. Årsmötet samma år antog en resolution där man fäste uppmärksamheten vid utbildningens betydelse för biblioteken. Det betonades bland annat att allmänna bibliotek med välutbildad personal är en förutsättning för att vårt samhälle skall bevara demokratin.

Under slutet av 1980-talet och under 1990-talet låg fokus på de ekonomiska frågorna eftersom bibliotekens roll var ifrågasatt till följd av den ekonomiska recessionen i kombination med allt mindre detaljstyrning av kommunernas verksamhet från statligt håll. Med det nationella frikommunsförsöket ville man effektivisera användningen av de kommu-

Bild 1 Närmast kameran Susanne Frostell-Rask, Eva Costiander-Huldén. **Bild 2** Festkväll på Raseborgs slott 1997. **Bild 3** Kerstin Rosenqvist (Sevón) avtackar Keijo Perälä. **Bild 4** Bo-Eric Rosenqvist och Camilla Rappe leder vandrigen mot slottet. **Bild 5** Annette Kullenberg th, en av föreläsarna i Ekenäs 1997. **Bild 6** Harriet Björklund och Carita Forsman-Rudels, Sjundeå 2003. **Bild 7** Ordförande Christina Flemming avtackas 2003. **Bild 8** Ordförande Ringa Sandelin Hangö 2005. **Bild 9** Pausjumpy på Sjundeå Leena, Johanna, Heidi och Camilla. **Bild 10** Intresserade åhörare i Sjundeå 2003. **Bild 11** Rose-Marie Malm i bibliotekskavalkad. **Bild 12** Deltagare i Ekenäs konferensen 1997. **Bild 13** Ordförande Ringa Sandelin tackar arrangörerna Hangö 2005, Kristina Eriksson-Backa, Margareta Danielsson, Malin Wikström, Ulrika Wikström. **Bild 14** Bo-Eric Rosenqvist och Monica Grabber, Ekenäs 1997. **Bild 15** Sonja Petrell-Auvinen avtackas för sin tid i styrelsen. **Bild 16** Kerstin Rosenqvist och Carina Andström tillverkar tårtor, Ekenäs 1997. **Bild 17** Raseborgs slott 1997.

Biblioteken skall synas

Bibliotek skall synas. De skall finnas i blickfånget så att alla, som behöver bibliotekens tjänster, genast upptäcker dem. De skall vara synliga för beslutsfattarna.

I och med det förvaltningsförsök, som inleddes vid årsskiftet, finns det inte längre särskilda biblioteks-nämnder i alla kommuner. Det ställer krav på dem som representerar biblioteket att profilera sig och sin verksamhet. Också högskolebiblioteken måste bättre

än förut synas inför högskoleförvaltningen för att hävda sig när anslag fördelas på nya grunder.

Finlands svenska biblioteks-förening har gått in för att aktivt informera allmänheten om bibliotek via olika medier både på riks- och lokalplanet. Man vill peka på kvaliteten och bredden i biblioteksverksamheten. Massmediakampanjen genomförs under våren 1989 och den bygger på för- eningsmedlemmarnas akti- vitet.

BIBLIOTEK I DAG

Föreningens massmediakampanj "Bibliotek i dag" våren 1989

nala resurserna och förbättra servicen. Kommunerna skulle själva få bestämma över hur statsbidragen användes och över de kommunala avgifterna, vilket ledde till diskussioner om att avgiftsbelägga bibliotekstjänsterna.

Vid årsmötet 1988 fanns det ett förslag till resolution om frikommunförsöket, men resolutionen förföll då mötet inte kunde komma till en gemensam standpunkt i frågan. Året därpå kunde man enas om en resolution mot en privatisering av den kommunala bibliotekssektorn. I resolutionen framhölls bibliotekens lönsamhet för samhället på sikt. Att driva bibliotek som företag, med endast höga utlåningssiffror som mål, skulle betyda att all litteratur utan stor läsekrets inte längre vore tillgänglig. Det kunde drabba t.ex. den finlandssvenska litteraturen. Man betonade även att de användargrupper som har svårast att påverka utbudet, som barn och äldre, skulle riskera att få sämre service.

I syfte att förebygga nedskärningar genomförde föreningen kampanjen "Bibliotek i dag" mellan november 1988 och maj 1989. Man påminde allmänheten om hur värdefulla och för- månliga biblioteken är för kommunerna, och vilken god och mångsidig service man får där. Tack vare kampanjen publicerades ett stort antal artiklar, främst i lokalpressen, där litteratur och bibliotek behandlades i positiv anda. Man tog upp teman som samarbete mellan bibliotek och skola, nuvarande verksamhetsformer och nya idéer om verksamhet på biblioteken samt andra aktuella ämnen.

År 1991 lades ett lagförslag som skulle innebära ca 40% mindre statligt stöd för de allmänna biblioteken. FSBF ordnade tillsammans med Finlands biblioteks-förening en riksomfattande namninsamling för att rädda biblioteken undan kraftigt sänkta statsandelar. Namninsamlingen genomfördes på tre veckor och resulterade i 300 000 underskrifter för biblioteken. Tack vare namninsamlingen och påtryckningar från olika organisationer kvarhölls statsstödet i sin ursprungliga form.

Årsmötet 1993 antog en resolution gällande fjärrlåneavgifter som införts av de vetenskapliga biblioteken samt en del landskapsbibliotek. I sitt uttalande över den nya bibliotekslagen betonade styrelsen i april 1998 principen om tvåspråkighet, tillgången till fackutbildad personal och gratisprincipen.

Fortbildning

Den andra stora uppgiften är att anordna fortbildning på svenska för bibliotekspersonalen. Föreningens konferenser har under alla år varit det största evenemanget under året och samtidigt utgjort stommen i föreningens fortbildningsverksamhet. Tidigare kallades konferenserna sommarkursdagar men årsmötet 1988 beslöt ändra benämningen. En lista över

alla konferenser finns i registersektionen i slutet av tidningen. Ansvar för anordnandet av konferenserna har vanligen alternerat mellan sektionerna. Därtill har sektionerna ordnat sektionsdagar med såväl fortbildning som kulturellt program. Även specialgrupperna och utskotten har ordnat kursdagar inom sina respektive områden.

En del av föreningens fortbildning har på ett eller annat sätt rört beståndsutveckling och analys av litteratur. År 1985 var temat facklitteratur, 1988 bildspråk, bildpåverkan och bildmedvetande och 1995 "Bokbilder och bilderbok". Litteraturen stod även i fokus 1998, under temat "Lust att läsa! Läslust och läsfrämjande", och under konferensen 1999, som behandlade historiens vingslag i litteraturen. År 2005 var temat berättelser på bibliotek. Även många kortare kurser har kretsat kring litteraturen, exempelvis om detektivromanen i Norden, populärlitteratur, barnlitteratur, tidskrifter, den finska barnboken, psykologilitteratur och bokprat.

Många konferenser har handlat om olika perspektiv på rätten till bibliotekstjänster. Årskonferensen 1989 hade temat "Bibliotek för alla?" som en reaktion på den pågående diskussionen om avgiftsbelagda bibliotekstjänster. År 1990 stod särskilt den svenska servicen i fokus under konferensen "Krav, rättigheter och villkor – finlandssvenska biblioteksstrategier". År 1996 var temat "Kundens rättigheter och personalens ansvar" och 2008 "Inclusive Library – det tillgängliga biblioteket".

Det trängda ekonomiska läget fortsatte att synas i konferenserna under början av 1990-talet. Under temat "Tradition och nytänkande" diskuterade man 1991 bibliotekens framtid i ljuset av den förändrade kommunalförvaltningen med fokus på evaluering och ekonomisk nytta. Året därpå under temat "En fest för boken" betonades litteraturens funktion som en resurs i den andliga och ekonomiska depressionen. Samma år ordnades även kursdagen "Sparåtgärder på bibliotek".

Den nya tekniken, de nya medierna och bibliotekens roll i framtiden har återkommande varit i fokus på årskonferenserna. Redan 1984 var temat "Ny informationsteknologi och nya

medier", 1987 "Framtidens bibliotek" och 1997 "IT och yrkesrollen i förändring". Speciellt under 2000-talets första decennium var detta ett populärt tema: "Fokus på förändringar" (2000), "Digital väckning mellan två världar" (2006), "Kan vi möta förändringar?" (2007), film och spel på biblioteket (2011) och e-böcker och andra e-resurser (2012). Marknadsföring och kundfokus har behandlats t.ex. på konferenserna 2002 om bibliotekens användarutbildning, 2009 om bibliotekets synlighet på nätet och 2010 med temat "Öppna biblioteket: form och innehåll med fokus på användarna".

Föreningen har även ordnat en rad studieresor till utlandet. Bland resmålen kan nämnas Bok- och biblioteksmässan i Göteborg (1996), Island (1999), Danmark (2006) och IFLA World Library and Information Congress i Milano (2009).

Specialgrupper och utskott

För att ge fler medlemmar möjlighet att delta aktivt i verksamheten och för att bättre tillvarata kunskap och idéer grundades specialgrupper för barnbiblioteksarbete, referensarbete respektive social verksamhet på sommarkursdagarna 1985. En specialgrupp för flykting- och invandrarfrågor tillkom år 1990. Specialgrupperna gjorde det även lättare att hålla kontakten med motsvarande specialgrupper i andra biblioteks-föreningar. Specialgrupperna sammankom åtminstone under sommarkursdagarna för diskussion. Arbetet var fritt organiserat med undantag för att grupperna hade minst en kontaktperson som skötte informationen. Under början av 1990-talet minskade småningom specialgruppernas verksamhet, för att upphöra helt år 1994. Orsakerna till detta var flera, främst upplevdes specialgrupperna som alltför tröga för sitt ändamål. Föreningens verksamhet förändrades även till att bli mera projektorienterad än tidigare. Lågkonjunkturen i början av 1990-talet innebar att föreningen framförallt satsade på verksamhet som tryggade bibliotekens fortbestånd.

Efter att specialgrupperna hade tjänat ut sitt syfte, grundade man år 1994 istället några utskott för att bevaka vissa centrala frågor. Ut-

skotten tillsattes för att dela på arbetsbördan inom styrelsen och för att delegera uppgifter till styrelsemedlemmar med specialintressen och därtill aktivera medlemmar utanför styrelsen. Biblioteksjuridiska utskottet bevakade aktuell bibliotekslagstiftning och upphovsrättsfrågor. Utskottet upprätthöll även kontakten till den europeiska organisationen European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (EBLIDA). Utbildningsutskottet bevakade utbildningsfrågor inom bibliotekssektorn. Utskottet samarbetade med olika utbildningsanordnare och arrangerade kurser. Marknadsföringsutskottets målsättning var "att stärka bibliotekens image i samhället". Reseutskottet planerade längre studieresor utomlands och Sydafrikautskottet skötte föreningens biståndsverksamhet till ett utbildningsprojekt i Sydafrika.

IT-utskottet tillsattes år 1996 med ansvar att följa med utvecklingen inom informationsteknologin med speciell betoning på de finlands-svenska frågorna. I början diskuterade man främst de finlandssvenska internetresurserna och gjorde även ett utkast till föreningens egen hemsida. Sedermera har utskottet bestått av en representant för varje finlandssvenskt biblioteksnätverk. Representanter för biblioteken.fi, Nationalbiblioteket och undervisnings- och kulturministeriet har deltagit som expertmedlemmar i utskottet. Förutom nättjänster har utskottet även arbetat med frågor kring katalogisering och innehållsbeskrivning. Under åren 2007–2009 fungerade ett separat utskott för dokumentbeskrivning och katalogisering.

Ett utskott för samarbete mellan skola och bibliotek tillsattes också 1996 för att ansvara för de pedagogiska frågorna, liksom ett marknadsföringsutskott, som kom att återuppträda under benämningen PR-utskottet 2012.

Internationella utskottet grundades 2004. Det återaktiverades under hösten 2009 för att planera föreningens deltagande i IFLA World Library and Information Congress 2012 i Helsingfors.

Internationell verksamhet

Föreningen blev år 1988 medlem av den internationella biblioteksorganisationen IFLA, International Federation of Library Associations and Institutions. Redan från början var man en aktiv medlem framförallt genom att delta i IFLA:s biståndsprogram Advancement of Librarianship in the Third World (ALP). Föreningen har haft möjlighet att sända en eller några representanter till IFLA:s årliga konferenser som alternerar mellan de olika världsdelen. Sedan slutet av 1990-talet har föreningen deltagit i IFLA:s utskottsarbete. Kristina Virtanen satt i utskottet för mångkulturalism 1997–2006. Christina Flemming blev den första representanten i informationsteknologiutskottet

1999–2003. Därefter har Robin Fortelius samt Annika Högväg (Lund) suttit i utskottet.

Våren 1995 anhöll föreningen om fullvärdigt medlemskap i EBLIDA, med motiveringen att copyrightfrågan är av stor betydelse i dagens informationssamhälle och det är därför viktigt att FSBF aktivt är med i den organisation, som har de största möjligheterna att påverka denna fråga inom bibliotekssektorn. Disa Svenskberg satt i EBLIDA:s styrelse 2003–2007 och Susanne Holmlund är ersättare i styrelsen under perioden 2012–2015.

På det nordiska planet har FSBF samarbetat bland annat genom att sända representanter till nordiska biblioteksmöten och genom att sända tidningen *Bibban* till de nordiska systemföreningarna i utbyte mot deras tidningar.

Förvaltning

Föreningens stadgar har förnyats två gånger, 1991 och 2002. I och med den senaste stadgförändringen infördes en modell med två medlemsmöten per år, dvs. vår- och höstmöte.

Styrelsesammansättningen har varit den samma sedan början, så att styrelsen utöver ordförande består av tre ledamöter och tre suppleanter från vardera sektionen. De ordinarie medlemmarna jämte suppleanterna från vardera sektionen leder respektive sektioners verksamhet. Då föreningarna sammanslogs 1982 beslöt man att den gemensamma föreningen skulle indelas i två sektioner, en för södra Finland och en för Österbotten, för att trygga en aktiv verksamhet i alla delar av Svenskfinland även i framtiden.

År 1996 deponerades föreningens arkiv vid Handskriftsavdelningen vid Åbo Akademis bibliotek. Under denna tid aktualiserades även en sammanställning över föreningens historik och även en nedteckning av den finlandssvenska bibliotekshistorien planerades.

Medlemsantalet har de senaste åren stått sig rätt konstant kring 400 medlemmar.

Medlemsavgifterna tillsammans med bidrag från undervisnings- och kulturministeriet och från olika fonder samt deltagaravgifter från föreningens konferenser har under alla år utgjort basen i föreningens ekonomi. Att anställa en funktionär för föreningen har aktualiserats flera gånger, åtminstone så tidigt som 1998, men det har dessvärre inte kunnat förverkligas, vilket naturligtvis ställt stora krav på styrelsen.

Föreningens medlemsblad *INFO-bladet* och *Bibban* redogörs för i en separat artikel av Ulrika Wikström.

Samarbete

och sammanslagningsutredningar

Föreningen har samarbetat med Finlands biblioteksförening under alla tre decennier. Under 1980-talet och åtminstone fram till

mitten av 2000-talet deltog FSBF i planerandet och förverkligandet av de årliga riksomfattande biblioteksdagarna. De allmänna bibliotekens 200-årsjubileum ordnades i Vasa gemensamt av de bägge föreningarna 1994. Även en rad andra kurser har ordnats av föreningarna tillsammans. Föreningen har även varit representerad i olika arbetsgrupper inom Finlands biblioteksförening, bl.a. var Barbro Nygård representant för föreningen i Biblioteksbranschens upphovsrättsarbetsgrupp.

I juni 2004 gick FSBF tillsammans med Finlands biblioteksförening, Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund och Tietopalveluseura (numera Tietoasiantuntijat) in för att organisera föreningarnas samarbete inom ramen för Kirjastoseurojen neuvottelukunta – Biblioteksföreningarnas samarbetsorgan. Tanken bakom samarbetsorganet är att göra bibliotekens röst bättre hörd genom ett synligt samarbete mellan föreningarna. År 2006 sändes en enkät ut till föreningarnas medlemmar för att utröna intresset för en sammanslagning av föreningarna. För FSBF:s del stod det entydigt klart att man inte ville upphöra med den egna verksamheten och uppgå i en ny tvåspråkig biblioteksförening. Bland medlemmarna motsatte sig 84% en sammanslagning. Enkäten visade att den språkliga identiteten är viktig för föreningens medlemmar.

Samgång och samarbete med Ålands biblioteksförening har varit aktuellt flera gånger. I början av 1988 beslöt att ordförande Kerstin Rosenqvist skulle kontakta Ålands biblioteks-förening för att diskutera samarbete och en eventuell sammanslagning av föreningarna. År 1998 gjorde Ålands biblioteks-förening en framställan om att dess medlemmar skulle få bli medlemmar i FSBF mot en reducerad avgift. Förslaget remitterades till styrelsen men förverkligades ej. År 2012 fördes inledande samgångsdiskussioner mellan föreningarna, men dessa förföll då den åländska föreningen beslöt att lägga ner sin verksamhet i slutet av året.

Sedan slutet av 2000-talet har biblioteks-föreningarna även samarbetat med de fackförbund som företräder bibliotekspersonalen inom Minerva-gruppen.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Finlands svenska biblioteks-förening haft en livlig verksamhet som fortsatt i enlighet med den modell som utarbetades i Österbottens svenska biblioteks-förening och Södra Finlands svenska biblioteks-förening. Föreningen har haft och har fortfarande en viktig roll i att vara en kontaktyta där bibliotekspersonal från olika typer av bibliotek i olika delar av Svenskfinland möts och arbetar tillsammans för att bevaka bibliotekens intressen, och framför allt för att utveckla biblioteksverksamheten kunderna till fromma.

Finlands svenska biblioteksörening

Informationsblad 1, Nr 1 (Oktober 1984)

Under en diskussion inom föreningestyrelsen i Tammerfors den 28.4.1984 framkastades för första gången - och från österbottniskt håll - tanken på ett informationsblad för föreningens medlemmar. Beslut i frågan fattades vid årsmötet i Evitskog den 17.8.1984. Utöver Svenskbygden hoppas vi alltså i detta infoblad kunna informera om styrelsens och sektionernas arbete - inte bara vid årsmötet och i dess verksamhetsberättelse - utan under årets lopp, till att börja med dock helt anspråkslöst två gånger i året.

Gunilla Jansson har som föreningens pressombud och sammanställare av arbetsgruppen för information om biblioteksverksamhet till Svenskbygden hand om redigeringen. Närmast kommer protokoll från styrelse- och sektionmöten att ge stoff till de infoblad, som härmed utkommer med sitt första nummer. Tag gärna kontakt om Du har synpunkter på infobladet! Adress: Lasarettsgatan 7 A 9, 20140 ÅBO 14, Tel.: 921-17 122, säkrast före kl. 9.30 och efter kl. 16.30.

Höstens verksamhet inom sektionerna:

I Österbotten arrangeras lördagen den 17.11.1984 kl. 10.00 - 16.00 på Barnträdgårdslär.inst. i Jakobstad i samarbete med medborgarinstitutet ett litteraturseminarium:

Angelique och James Bond - populärlitteratur på bibliotek

Catharina Stenberg från Sverige talar om skönlitteraturen på svenska bibliotek, Birgitta Mattsson om läsupplevelser och Östen Engström medverkar med uppläsning. Diskussion. (Program sänds till bibliotek i Österbotten och modersmåls-lärare i trakten).

Den barska bibliotekarien Elsa, tecknad av Björn Lindwall, har varit ett stående inslag i *Bibban* under åren

Ulrika Wikström

Från Info-blad till Bibboan

Ulrika bläddrar i medlemstidningen och minns.

En förening med så pass många medlemmar som Finlands svenska biblioteksförening har, och har haft, behöver ett kommunikationsforum för att hålla kontakten till medlemmarna. Det insåg FSBF:s styrelse år 1984. Den person som kläckte idén om ett medlemsblad var Gunilla Jansson.

Under hösten 1984 gavs det första informationsbladet ut. Det var ett anspråkslöst, kopierat blad, men det innehöll den viktigaste informationen som styrelsen ville förmedla till medlemmarna. Från och med 1987 gjordes *INFO-bladet*, som medlemsbladet döptes till, i A5-format med allt mellan 15 och 30 sidor. *INFO-bladet* utkom redan då med tre nummer per år.

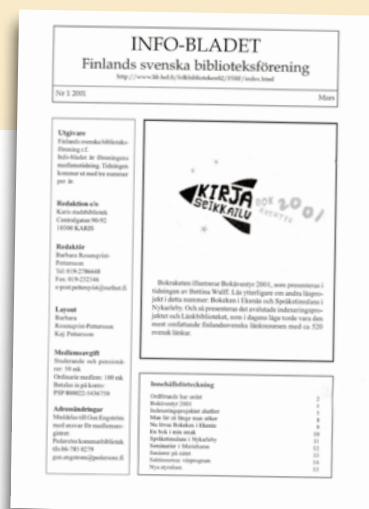
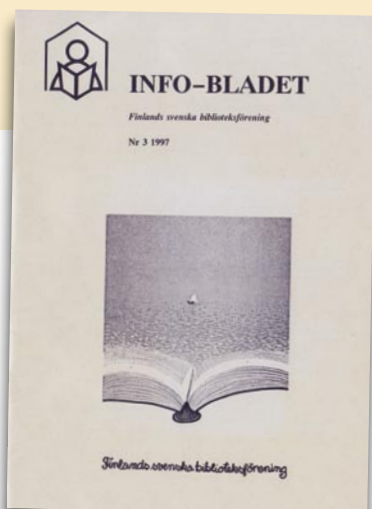
Det officiella språkröret för FSBF var dock Svenska Folkskolans Vänners tidskrift *Svenskbygden*, fram till år 1985 då *Kirjastolehti* utsågs till språkrör.

Föreningens ordförande, bibliotekschef Kerstin Rosenqvist erbjöds en plats i *Svenskbygdens* redaktionsråd i januari 1988 av den nya ordföranden för SFV. Dessutom erbjöds att *Svenskbygden* skulle ges gratis åt föreningens alla medlemmar, ett erbjudande som står fast än i dag. Trots det nya samarbetet blev *Svenskbygden* dock aldrig en tillräcklig kanal för kommunikationen till biblioteksföreningens medlemmar, även om antalet biblioteksartiklar utökades. I början av år 1988 beslöt styrelsen att *INFO-bladet* skulle sändas ut även

till landets alla landskapsbibliotek och att man skulle försöka få in annonser till tidskriften.

I slutet av år 1988 tog jag över redigeringen av bladet tillsammans med Marlene (Malla) Backman. Nr 2/1990 ansvarade Malla ensam för, medan jag födde barn. Kristina Virtanen blev invald i *Kirjastolehti*s redaktionsråd år 1989 och ansvarade för anskaffningen av material till föreningens spalt i densamma.

Efter att *INFO-bladets* format standardiserats, blev följande nyhet att det illustrerades med både teckningar och fotografier. Släkt och vänner anlätades ofta som illustratörer. Under denna period användes också bilder och seriestrippar rätt så fritt, utan att redaktörerna bekymrade sig över upphovsrätten.

Sammanställningen av medlemsbladet var ett handarbete utan like. Rubrikerna textades för hand med tusch. Klippa och klistra var det som gällde, allt skulle kopieras, allt skulle vändas rätt och sidorna komma i rätt följd. Slutligen stansade vi ihop bladet och kunde sända ut det till medlemmarna.

Under år 1991 kom Jutta Leffkowitsch med i redaktionsarbetet. Först jobbade hon tillsammans med Malla Backman och från slutet av år 1992 tillsammans med Eva Myrberg. Dessa parhästar stod för redaktionsarbetet i två år, tills Margareta Danielsson ersatte Jutta i slutet av 1994. Under 1995 utökades antalet redaktörer, då också Solveig Lund fanns med i redaktionen. Redaktionsarbetet 1996–1997 sköttes av Margareta och Susanna Söderholm.

Jag plockar upp ett blad ur tidskriftshögen, bläddrar i det och ser att det, liksom alla andra nummer innehåller spalten "Ordföranden har ordet". Där finns även information från styrelsens möte, liksom programmet för årskonferensen med anmälningsblankett och handlingar inför årsmötet. Utöver dessa obligatorier dessutom en berättelse från Sydafrika och en språkruta. En händelsekalender ingår också.

Nr 1/1999 redigerades av Barbara Rosenqvist-Pettersson, som tog över efter Christina Flemming och Johanna Westlin. Sedan 1998

har *INFO-bladet* nytt utseende, formatet är A4 och tidskriften görs med ny teknik. Både text och bilder är tydligare än tidigare, utseendet enkelt och snyggt. Svart text och svarta bilder på vit botten. Layouten är professionellt gjord av Barbaras make Kaj Pettersson. Jag konstaterar att också familjemedlemmar engagerades i det idéella arbetet med att förmedla föreningens information.

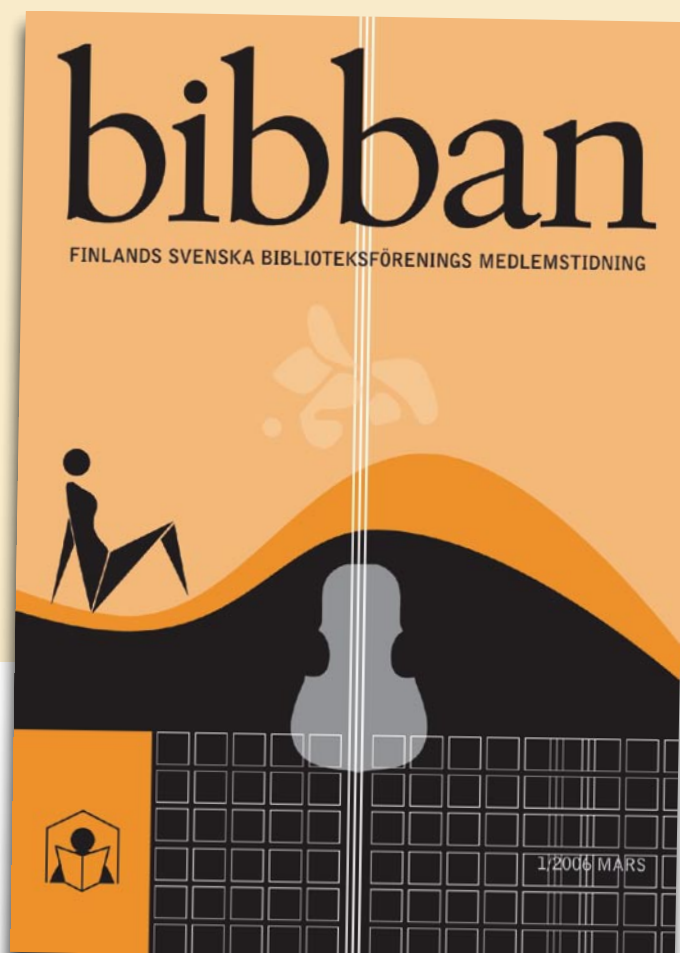
Också vänner medverkade, t.ex. i en serie artiklar, där olika personer berättar om sitt favoritbibliotek. Oftast om det bibliotek de besökte som barn, där läslusten väcktes. Här finner sig hos mig frågan om dagens unga bibliotekarier vill och vågar prata litteratur med låntagarna, i synnerhet de unga. Det är många personer, som vittnar om vad det betyder för dem att en klok och beläst bibliotekarie visat dem på litteratur, som var dem till hjälp i sökandet efter identitet och mognad. Men nu kom jag på avvägar från det jag skulle skriva...

År 2002 beslöt styrelsen att det var dags att göra en ordentlig satsning på medlemsbladet. Det kom att – och fick – kosta! Det första numret med nytt utseende kom ut våren 2003. Formatet behölls fortfarande i A4. Mattias Wikström vid Tigerbyte, som just börjat sin bana som webb- och tryckdesigner, valdes att göra layouten. Tidningen trycktes med

tjockare pärmomslag i färg, men fortfarande var innehållet svartvitt. Det blev lättare att få annonsörer i och med det nya, proffsiga utseendet på bladet. Mattias föreslog ett namnbyte och styrelsen godtog hans förslag – *Bibban*. Så kom det sig att en ny finlandssvensk tidsskrift föddes och döptes! Under jämna 10 år har nu *Bibban* haft i stort sett samma utseende och layoutansvarige, förutom 2007 då layouten av ekonomiska skäl sköttes av Solveig Hortans i Jakobstad. FSBF har samtidigt haft ett språk-rör i snart 30 år!

Från och med 2008 har pärmen tryckts i flerfärg, och sedan 2011 är också bilderna inne i tidningen i färg. Alltjämt byggas tidningen på medlemmarnas frivilliga insats. Redaktörerna får ett litet arvode för sitt arbete, men skribenterna förväntas skriva *aus Liebe zur Kunst*.

Innehållet i *Bibban* har småningom blivit mer mångsidigt. Förutom informationen från styrelsen, hittar jag artiklar om nya bibliotek, rapporter från kurser och konferenser samt intervjuer med bibliotekarier och presentationer av nya styrelsemedlemmar. Det ges utrymme för längre texter och även för ett rikt bildmaterial, vilket gör tidningen attraktiv också för en litet vidare läsekrets än enbart de aktivaste föreningsmedlemmarna. Medlemsbladet har genomgått en fantastisk utvecklingsprocess, som många personer medverkat i!

SYDAFRIKA

1980

ETISKA PRINCIPER

1984

ALLÄRS

1988

BELLA

1996

INDEXERING

2000

Ringa Sandelin

Finlands svenska biblioteksförenings projekt

BITTIS

2001

VUXENUTBILDNING

2004

KATALOGISERING

2007

LÄSGLÄDJE

2008

MARC 21

2011

I denna artikel kommer jag att presentera projekt som Finlands svenska biblioteksförening tagit initiativ till och varit med om att förverkliga. Till projekt räknar jag sådan verksamhet som fått ekonomiskt understöd och som resulterat i någon form av avslutande rapport. Tiden har jag begränsat till åren 1980–2011. Jag har också kontaktat personer som deltagit i projekten och är tacksam över alla kommentarer som jag fått av dem.

Presentationen av de olika projekten följer den indelning som är bruklig inom biblioteksvärlden, nämligen den alfabetiska. Alldeles självklar är inte huvuduppslagets utformning men jag har följt regeln om det mest betydelsebärande ordet i titeln.

Redan i slutet av 1970-talet hade man i biblioteken i Finland insett att klassifikationssystemen inte räckte till för att tillfredsställa användarnas behov av informationssökning. Sifferkombinationerna var svåra att tolka och att föra in nya ämnen i systemen var tidskrävande. Att söka med hjälp av ämnesord, nära det naturliga språket, såg man som ett betydligt lättare sätt att nå resultat vid litteratursökning.

En finsk förundersökning blev klar 1981 och det finska tesarusarbetet sattes i gång, understött av undervisningsministeriet. Sedan 1985 har den bibliografiska avdelningen vid Nationalbiblioteket ansvar för att bygga upp det finska ämnesordsregistret YSA – Yleinen suomalainen asiasanasto. Den första provupplagan utkom i tryckt form 1988.

På finlandssvenskt håll insåg man också att behovet av ett svenskt register var stort. I föreningens Specialgrupp för referensarbete framkastades ett förslag om att YSA skulle översättas till svenska i november 1986. Irmeli Hovi, som då hade ansvaret för det finska arbetet, välkomnade förslaget och sade: "Det är inte svårt. Jag sätter bara in ett fält till i YSA."

Våren 1988 erhöll FSBF understöd från Föreningen Konstsamfundet och Svenska kulturfonden för att göra en förundersökning och en projektplan för översättning och utarbetande av ett svenskt ämnesordsregister. En stödgrupp för det allmänna ämnesordsregistret utnämndes och till gruppens medlemmar utsågs: Nea Blomqvist, Irmeli Hovi, Barbro Nygård, Siv Petrell, Marita Rosengren och undertecknad. Barbara Rosenqvist-Pettersson anställdes som utredare under fem veckor 1988.

Förundersökningen visade klart att ett svenskt ämnesordsregister var påkallat. Barbara vidareanställdes för själva översättningsarbetet fr.o.m. 1.8.1989. Hon utförde fram till 1996 översättningen av Allärs – Allmän tesauros på svenska. Också Marita Rajalin vid Åbo Akademi, som hela tiden aktivt tog del i projektet, var anställd under tio månader 1989–1990.

Samarbetet med Eeva Kärki, som var ansvarig för YSA vid Nationalbiblioteket, var hela tiden mycket viktigt och en förutsättning för den svenska versionen.

Den första versionen av Allärs gavs ut i 30 exemplar år 1991. Den innehöll ca 11 000 kontrollerade termer och 2 000 hänvisningstermer. Den testades på tolv bibliotek under ett halvt år. På basen av deras kommentarer fack-

granskades termerna ytterligare av sakkunniga vid Åbo Akademi.

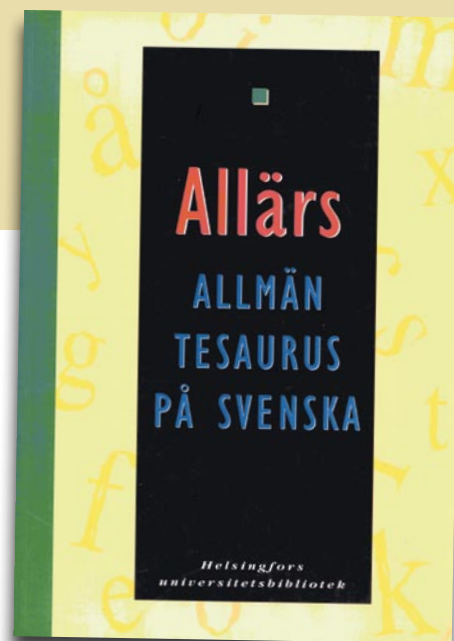
Samtidigt genomgick emellertid förlagan YSA en totalrevidering. Nya termer infördes och föråldrade gallrades ut och en typ av pre-koordinering infördes. Det innebar att sammansatta termer spjälktes upp i enskilda termer, som var bättre lämpade för den datoriserade informationssökningen. Den första egentliga upplagan av YSA gavs ut 1994.

För arbetet med Allärs innebar den nya finska versionen både revideringar och nyöversättningar. Mer än 1 000 termer hade kommit till och ca 500 måste strykas. Pre-koordineringen eller uppspjälkningen av sammansatta termer ställde nya krav på översättningsarbetet. Exempelvis hör fågelsång till det naturliga språket, varför ordet inte spjälktes upp i fåglar: sång, som man gjorde på finska med linnut: äänet.

I översättningsarbetet strävade man efter en så stor överensstämmelse som möjligt med den finska versionen, dvs. varje YSA-term skulle ha en svensk motsvarighet. Som fallet är i allt översättningsarbete fungerar språken inte alltid så, därför blev man tvungen att göra vissa undantag. Det finns termer på både finska och svenska, som inte har någon motsvarighet på det andra språket. Sådana termer översattes därför inte. Exempelvis kalakukko är en finsk term, som används också på svenska. Andra undantag var termer med flera betydelser på svenska. Den finska termen kannet kan t.ex. översättas med lock, däck och pärm. Var gränserna går för det naturliga uttrycket var också något som diskuterades, såsom ovan nämnda fågelsång eller djurspår.

Utformningen av Allärs diskuterades ingående och livligt. Tre förslag fördes fram: den ges ut som en del av YSA, den ges ut som en enspråkig, separat svensk version eller den ges ut som en separat version men med de finska termerna inlagda. Man enades slutligen om en fullständig svensk-finsk version, där varje svensk term hade en finsk motsvarighet med även registret på båda språken. Så skulle det bli lättare att ta Allärs i bruk på de bibliotek, som redan indexerat enligt den finska resursen. Man enades också om att de båda tesarusarna typografiskt skulle påminna om varandra.

Efter att det omarbetade Allärs-manuskriptet ytterligare hade granskats av både fackexperter och Svenska språkbyrån sändes manuskriptet till Helsingfors universitetsbibliotek för typografisk kodning. Allärs kom ut

från tryckpressen i december 1996. Därmed tog föreningens ansvar för den svenska versionen slut och ansvaret övertogs av universitetsbiblioteket. I praktiken slöts en överenskommelse mellan överbibliotekarie Esko Häkli vid Helsingfors universitetsbibliotek och rektor Bengt Stenlund vid Åbo Akademi. Det innebar att det svenska arbetet skulle utföras vid Åbo Akademis bibliotek som köptjänst. Det sista supplementet till den tryckta tesarusen utkom 1998 och YSA blev tillgänglig på nätet som Vesa-webbtesaurus 1.9.1999. Följande år, 1.9.2000, blev också Allärs tillgänglig på nätet.

Ända fram till 1996 anhöll Finlands svenska biblioteks förening om medel för arbetet med Allärs. Medel beviljades och de som utförde arbetet fick sin månadslön. För en liten ideell förening var detta en stor uppgift.

Framtid och visioner

- En automatisk koppling mellan de finska och svenska termerna, så att kunden hittar alla poster, där någon av indextermerna har använts och så kan använda sitt modersmål.
- Ett tredje språk, engelskan, borde bli en del av tesaursi-helheten. Om de tre språken kunde sammankopplas, skulle problemet med enspråkigt engelsk indexering i t.ex. e-bokpaket som Ebrary lösas. Kunden kunde fortfarande använda sitt modersmål vid sökning eftersom de engelska ämnesorden skulle kopplas samman med de finska och svenska. För den här visionen är det värt att jobba!
- En maskinläsbar ontologi för digitaliserat material, som t.ex. dagstidningar! Utan en sådan är det en hart när omöjlig sökuppgift, som nu bara kan lösas med fritextsökning, men sökresultaten blir alltför ofta ohanterligt omfattande.

Bella

Den finska Kaunokki och den svenska Bella arbetades fram i samarbete med Jarmo Saarti, undertecknad och personal vid Bibliotekstjänst. Tack vare medel som ansöktes av föreningen kunde översättningen genomföras av mig och Marita Rajalin. En provupplaga gavs ut 1996. Den tvåspråkiga tesauren för fiktivt mate-

rial skapades med det danska skönlitterära Boghus-projektet som förebild.

Bella skiljer sig från Allärs i fråga om indelningen. Den följer idén bakom Boghuset-versionen, dvs. termerna är indelade enligt genre, tema, person, plats, tid och övriga termer. I övrigt är principen för Bella den samma som för Allärs.

Bella gavs ut i en första upplaga 2004 av Bibliotekstjänst och upprätthålls numera av Helsingfors stadsbibliotek, som en del av de ansvarsområden, som det nationella De allmänna bibliotekens centralbibliotek har. Bella är sökbar på nätet via likaså ministeriestödda webbplatsen Biblioteken.fi.

Biblioteksfunktionärsutbildning vid Point College, vuxenutbildning (tidigare Borgå handelsinstitut)

När funktionärsutbildningen i Vasa upphörde år 2004, tog FSBF initiativet till att söka en ny ansvarig fortbildningsorganisation och utbildningsplats. Uppgiften var inte lätt. Det tog några år i anspråk, men 2007 var problemet löst.

Vid Borgå handelsinstituts Företagsservice (nuvarande Point College, Vuxenutbildning) åtog man sig att skapa en läroavtalsutbildning och Katarina Antman utsågs till ledare för den verksamhet, som började 2007 med 15 deltagare.

Katarina Antman beskriver i dag utbildningen på följande sätt:

”Yrkesexamen i informations- och bibliotekstjänst arrangeras av Point College, Vuxenutbildning i samarbete med Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi Öppna universitetet (ÖPU). Utbildningen arrangeras i form av en läroavtalsutbildning. I och med att Point College, Vuxenutbildning har en egen läroavtalsbyrå kan läroavtalen göras där.

Yrkesexamen i informations- och bibliotekstjänst är en fristående examen, som kan avläggas oberoende av hur man skaffar sig sin yrkeskunskap. Det innebär att deltagarna kan påvisa sin yrkeskunskap genom fristående examenstillfällen och få ett examensbetyg över sitt kunnande. Eftersom utbildningen vid Point College, Vuxenutbildning är en läroavtalsutbildning förutsätter den att deltagarna jobbar vid ett bibliotek. Examen övervakas av examenskommissionen för informations- och bibliotekstjänster och Utbildningsstyrelsen. I praktiken deltar de flesta deltagarna vanligtvis också i den förberedande teoriutbildningen. Ett personligt studieprogram och en personlig examensplan görs upp med varje studerande och då beaktas även tidigare utbildning och arbetserfarenhet. Följande utbildning vid Point College planeras att starta år 2014. Utbildningen arrangeras som en tvåårig flerformsutbildning i vilken det ingår ca 15 närstudiedagar, övningsuppgifter och handledning via nätet.”

Biblioteksföreningen har sedan verksamhe-

ten började haft en representant i utbildningens referensgrupp och som bedömare inom utbildningen. Uppgifterna har handhåfts av undertecknad.

Framtid

Tre kurser har med två års intervall genomförts till dags dato, men landets svåra ekonomi kastar en skugga också över Point College. Eftersom många kommuner varit tvungna att införa anställningsstopp är det svårt för biblioteken att vara med om att genomföra den här typen av utbildning. Nästa utbildning kanske inte kan startas som planerat, det kan bli frågan om ett längre mellanrum än gånge. Tiden får utvisa vilket behovet är och hur stor tillströmningen av studeranden blir. Det viktiga är att en funktionärsutbildning på svenska finns i vårt land, inte minst med tanke på det åländska behovet.

Bittis – biblioteket i skolan

”Projektet Bittis inleddes redan 2001 då en grupp aktörer samlades för att diskutera de finlands-svenska skolornas bibliotekservice och skolbibliotek” skriver Christina Flemming i förordet till publikationen *Biblioteket i skolan: Projektet Bittis 2004–2005* (2006).

I diskussionerna utkristalliserades att behovet var att först kartlägga bibliotekens situation i de svenska skolorna i Finland. På basen av undersökningen skulle en jämförande bedömning av skolbiblioteken göras för att få en bild av vilka satsningar, som behövdes i fortsättningen.

Projektet genomfördes således i två faser.

Projektet ansågs behöva en brett sammansatt styrgrupp. I den ingick representanter för undervisningsministeriet (Barbro Wigell-Ryynänen), Utbildningsstyrelsen (Gun Oker-Blom), Finlands kommunförbund (Veronica Granö-Suomalainen/Ditte Winqvist), Svenska kulturfonden (Gunilla Hellman/Veronica Hertzberg), Pedagogiska fakulteten vid ÅA i Vasa (Ria Heilä-Ylikallio) och FSBF (Susanne Ahlroth, Monica Borg-Sunabacka, Christina Flemming, Ringa Sandelin och Susanna Söderholm). Ordförande för biblioteksföreningen och en av de aktiva initiativtagarna var Christina Flemming. Då jag efterträdde henne som ordförande anslöt jag mig också till styrgruppen. Bibliotekarierna Susanne Ahlroth (Helsingfors), Monica Borg-Sunabacka (Jakobstad) och Susanna Söderholm (Helsingfors) var i olika repriser anställda inom projektet.

FSBF ägde projektet och skötte till en början allt. Senare övergick det administrativa ansvaret till Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi i Vasa. Projektet finansierades av Svenska kulturfonden som största bidragsgivare, men understöd beviljades också från Konstsamfundet, Finlands kommunförbund, Kulturfonden Sverige-Finland, Lisi Wahls stiftelse, Sparbanksstiftelsen i Helsingfors, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne och Svenska folkskolans vänner. Projektskolornas kommuner deltog i finansieringen av skolornas läs- och dataprojekt.

Projektets första fas resulterade i rapporten *Bittis. Två små skåp eller skolans kunskapscentrum? En kartläggning av bibliotekssituationen i den svenska grundskolan i Finland* av Monica Borg-Sunabacka och Susanna Söderholm. Rapporten är en sammanställning av skolor-

nas svar på den kartläggande enkät, som utgjorde projektets första del. På basen av den informationen utformades det fortsatta arbetet med att upprusta skolornas bibliotek.

Den andra fasen inleddes våren 2004 med att grundskolorna i Svenskfinland kunde ansöka om att delta i projektet Bittis. Sammanlagt 67 skolor ansökte och 24 skolor antogs.

Vid valet av skolor beaktades skolornas egna motiveringar, en jämn fördelning av små och stora skolor och en jämn regional spridning. Hälften av skolorna låg i Nyland och Tammerfors och projektplanerare för dem var Susanne Ahlroth. Monica Borg-Sunabacka jobbade med de 12 skolorna i Åboland och Österbotten.

Utgående från sina erfarenheter under projektåret skrev projektplanerarna boken *Biblioteket i skolan. Projektet Bittis 2004–2005*. I boken sammanfattas projektet i sin helhet. Den viktigaste målsättningen var att rusta upp skolbiblioteken och utveckla samarbetsmodeller mellan skolan och det allmänna biblioteket.

Redan i ett tidigt skede sammanfattades målet för Bittis i fyra punkter:

1. Att upprusta skolbiblioteken med stöd för litteraturanskaffning och ett startpaket för modern register- och utlåningshantering
2. Att uppmantra till och stöda lokala samarbetsmodeller mellan skolan och det allmänna biblioteket
3. Att initiera till lässtimulerande aktiviteter, såsom läsprojekt och bokprat samt att fortbilda lärare och personal i skolbiblioteksverksamhet, informationssökning och lässtimulans
4. Att konsultera i frågor med anslutning till skolbibliotekens målsättning, verksamhet och utrymmen.

Upprustning av skolbiblioteket

Skolorna fick i uppgift att formulera en plan för ett läsprojekt. Maximibeloppet som gavs var 2500 euro. Kommunen skulle stå för en fjärdedel och Bittis för tre fjärdedelar av beloppet. För utformandet av läsprojekten tipsade projektplanerarna om goda modeller. Några skolor bad om hjälp i litteraturvalet, varvid projektplaneraren höll möten med lärarna och presenterade barn- och ungdomsböcker, samt diskuterade eller gjorde förslag på inköpslistor. På begäran medverkade projektplanerarna även med bokprat i klasserna. Bidraget för en teknisk modernisering av skolbibliote-

ket, dvs. i första hand val och installering av ett modernt utlånings- och registerprogram, var högst 2250 euro, varav kommunens eget bidrag skulle utgöra en tredjedel.

Samarbetsmodeller

Traditionella former för samarbete mellan skola och bibliotek hade delvis tillämpats av skolorna och biblioteken, som var med i Bittis. Utvidgade modeller och närmare samarbete presenterades i flera sammanhang under projekttiden, inte bara för lärarna utan också för bibliotekspersonalen på respektive ort.

I projektplanernas handledning ingick en tänkt samarbetsmodell mellan skola och bibliotek. Visionen var att fackutbildad bibliotekspersonal skulle färdigställa skolbibliotekets material och sköta bibliotekstekniken mot skälig ersättning. Lärarna skulle få det färdigutrustade materialet och ta hand om den pedagogiska användningen i skolan. Lärare och bibliotekarier skulle i samarbete göra undervisningsmodeller för att höja elevernas informationskompetens.

För projektet gjordes en hel del material, som sändes ut till skolorna och biblioteken. Ett kompendium i sökövningar i faktaböcker gjordes i samarbete med Sundby skola i Jakobstad. Sökpasset är ett mångsidigt undervisningsmaterial i informationssökning, en modell, som visar hur lärare och bibliotekarier fördelar ansvaret för olika faser i sökprocessen, samt elevernas arbete i den steg för steg.

Fortbildning

Målet att åstadkomma förbättringar i skolornas biblioteksverksamhet krävde införstådda aktörer. Särskilda informationstillfällen ordnades för de enskilda skolornas lärarkollegier och skoldirektörer. Biblioteken på orterna medverkade och presenterade kommunens

Etiska principer

och stadsbibliotekets hemsidor och service. Frågor inom aktuell forskning om ungas informationshantering ingick även.

För projektskolorna arrangerades dels fortbildningsdagar under rubriken "Skolbiblioteket - skolans spegel" på Hanaholmen, dels ett slutseminarium med temat "Lust att lära och möjlighet att lyckas – med skolbiblioteket i centrum".

Konsultation

Projektplanerna höll kontinuerlig kontakt med skolorna och biblioteken. I flera repriser gjorde de besök på de olika orterna för att diskutera olika lösningar med lärare och bibliotekspersonal. Möten kring olika teman involverade delvis även dataföretag, skoldirektörer och IT-ansvariga inom kommunerna.

En del lärarkollegier fick i uppdrag att skriva arbetsplaner för sin skolbiblioteksverksamhet utgående från nuläget. Det poängterades att utveckling inte enbart handlar om pengar utan om engagemang och samsyn då man formulerade de nya målen.

Framtid

Projektet Bittis väckte intresse både på riksnivå och inom kommunerna. Det fanns en vilja att utveckla och modernisera skolbiblioteken som en del av det pedagogiska arbetet i skolorna. Det arbete som gjordes inom projektskolorna gav andra skolor en modell att arbeta efter. Ansvariga inom skolsektorn blev tvungna att ta ställning till utvecklingen i respektive kommun, t.ex. i valet av datasystem för skolbiblioteken. Projektet inverkar också på bibliotekssektorn, där man fick nya insikter om olika samarbetsformer med skolorna.

Skolbiblioteken var i stort behov av en statushöjning och lärarna behövde insikter i modern biblioteksverksamhet och informationskompetens. På de allmänna biblioteken finns en välutbildad yrkeskår som är specialiserad på informationshantering och med bred litteraturkunnskap.

Ett kommunalt samarbete mellan skolan och det allmänna biblioteket är en förutsättning för framsteg på skolbiblioteksområdet i Svenskfinland. Detta är i linje med undervisningsministeriets Biblioteksstrategi 2010 (2003), som uppmanar kommunerna att satsa på samarbete mellan skol- och bibliotekssektorerna. Bittis-material finns ännu tillgängligt på Biblioteken.fi.

År 1984 tillsatte de nationella biblioteksföreningarna och bibliotekariernas fackorganisationer en gemensam arbetsgrupp med uppgiften att formulera etiska regler för biblioteksarbetet. Arbetet inleddes följande år. Initiativet kom från Finlands svenska biblioteksförening. FSBE:s ordförande Kerstin Rosenqvist (Sevón, Ekenäs) fungerade som gruppens ordförande. En annan föreningsmedlem, Marianne von Wright (Åbo), representerade de vetenskapliga bibliotekens fackorganisation. *Etiska principer för biblioteksarbetet* publicerades år 1989 efter en fyraårig arbetsprocess. Fokus kom under arbetets gång att skifta; från att gälla bibliotekariens etiska ansvar, enligt den kod den brittiska biblioteksföreningen sammanställt i början av 1980-talet, till att gälla alla biblioteksanställda. Arbetet väckte intresse också på andra håll i Norden.

I och med att samhället och biblioteksarbetets förutsättningar radikalt förändrades var det dags att uppdatera principerna. En ny arbetsgrupp med representanter för Finlands biblioteksförening (Tuula Haavisto, Olli Alanko), Finlands svenska biblioteksförening (Robin Fortelius, Kerstin Sevón) och Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund (Pekka Heikkinen, Harri Ahonen) inledde det arbetet år 2008. Tuula Haavisto fungerade som arbetsgruppens ordförande. Finlands biblioteksförnings verksamhetsledare Sinikka Sipilä deltog också i arbetet.

Uppdateringen skulle liksom den tidigare versionen tillämpas inom hela bibliotekssektorn. Ett första utkast och diskussionsunderlag till uppdaterade etiska principer för biblioteksarbetet publicerades år 2009 på nätet och väckte genast en livlig debatt. Därefter fortsatte bearbetningen. Den slutliga versionen finns sedan 2011 tillgänglig på Biblioteken.fi på finska, svenska och engelska. Specialbibliotekarien Susanna Söderholm från Helsingfors stadsbibliotek översatte principerna till svenska och två andra medlemmar i FSBE, Kerstin Sevón och Ylva Larsdotter (Helsingfors), utförde språkgranskningen. En tryckt version av riktlinjerna sändes till alla bibliotek i landet och gavs även internationell spridning, bl.a. genom att den delades ut vid IFLA-konferensen i Helsingfors år 2012.

Principerna ringar in det professionella ansvar, som de biblioteksanställda borde iaktaga i biblioteksarbetet. De omfattar även en rad ställningstaganden. Sammanlagt 16 principer

KIRJASTOTYÖN EETTISET PERIAATTEET

ETISKA PRINCIPER FÖR BIBLIOTEKSARBETET

ETHICAL PRINCIPLES OF LIBRARY WORK

ETISKA PRINCIPER FÖR BIBLIOTEKSARBETET

Bibliotekets uppgift är att främja
läskäls och yttrandefrihet.
På biblioteket kan information utvinna och skapas.

Följande etiska principer gäller för personer som verkar professionellt inom
biblioteks- och informationssektorn vid offentliga institutioner. Bibliotekens
arbetsgrupp har skapat de etiska principerna på uppdrag av
Finlands biblioteksförning, Finlands svenska biblioteksförning och
Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund.

Uppgifter för den som arbetar professionellt med biblioteks- och informationsarbete

- 1 Vår uppgift är att tillhandahålla tillgängliga och erbjuda information, idéer och kvalitetsrelaterat material.
- 2 Vi garanterar allmän tillgång till dokumenterade resultat av mångsidigt skapat arbete. Vi bidrar till kreativa processer genom att erbjuda användarna så mångsidiga samlingar som möjligt samt användartjänst vid behov.
- 3 Vi bevarar och tillhandahåller det nationella kulturarvet och ställer det till allmänhetens förfogande.
- 4 Vi verkar för både frivilligt och målinriktat lärande samt personlig utveckling.
- 5 Vi höder och uppmuntrar ett aktivt medborgarskap samt en kritisk förhållningssätt till innehållet i media, oavsett dess form.
- 6 Vi främjar kulturell mångfald.

- 8 Vår yrkeskunskap samt bibliotekens samlingar och service är tillgängliga för alla oberoende av ålder, religion, samhällsklass, etnisk tillhörighet, nationalitet, kön eller någon annan yttre faktor.
- 9 Vi fungerar opartiskt och konfidentiellt, på så vis garanterar vi biblioteksanvändarnas personliga integritet och anonymitet.

Ställningstagande för livskvalitet

- 10 Vi verkar för rätta spel och klara regler i biblioteket och på Internet.
- 11 Vi utvecklar biblioteksrummet som en öppen, inkluderande och trygg plats, fysiskt och virtuell.
- 12 Vi följer med, utvärderar och beaktar användarnas syn på hur biblioteksservicen ska arrangeras.

Arbetsgemenskapen

- 13 Vi samarbetar med nationella och internationella bibliotek och informationsnätverk.
- 14 Vi känner ett personligt ansvar för vår egen och arbetsgemenskapens utveckling. Vi uppmuntrar även vår yrkeskollegialitet.
- 15 Vi respekterar och stöder våra kollegor i branschen.
- 16 Vi uppfyller vår plikt både mot bibliotekens användare och mot arbetsgivaren.

Opartiskhet

- 7 Vi utvecklar samlingarna och erbjuder service på professionella grunder, inte på politiska, moraliska och religiösa grunder eller utifrån subjektiva preferenser och referensramar.

återfinns under de fyra rubrikerna: Uppgifter för den som arbetar professionellt med biblioteks- och informationsarbete, Opartiskhet, Ställningstagande för livskvalitet och Arbetsgemenskapen.

Principerna förklaras närmare i separata kommentarer. Texten innefattar också en definition av värdegrunden för biblioteksarbetet och en uppräknings av de tjänstemän inför vilka de verksamma inom branschen är ansvariga.

Indexering av svenska webbresurser

Svenska kulturfonden beviljade år 2000 medel åt två bibliotekarier för att indexera svenska webbresurser. Bibliotekarierna Susanna Söderholm och Margareta Danielsson, som båda

hade stor erfarenhet av materialet, anställdes för två månader var. De indexerade drygt 500 referenser i det s.k. Länkbiblioteket. Arbetet kunde utföras från den ordinarie arbetsplatsen. Indexeringsarbetet av svenska webbresur-

ser blev naturligtvis inte avklarat med detta, men en början blev gjord och arbetet borde naturligtvis hela tiden följas upp.

Katalogiseringsreglerna för monografier i svensk version

Den nya upplagan av *Suomalaiset luettelointisäännöt. Monografioiden kuvailu* kom ut på finska 2006 och i förordet, skrivet av Tuula Haapamäki, ordförande för den nationella ledningsgruppen, redogjordes på ett föredömligt sätt varför den nya versionen var viktig för biblioteksarbetet. Där framgår att det i huvudsak var den växande elektroniska utgivningen, som föranledde granskningen av standarderna. Även nya former för bibliografisk beskrivning, som FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) och behovet av utbytbara poster mellan olika organisationer ökade behovet. Inom IFLA är arbetsgruppen Future Directions Study Group, underordnad ISBD, verksam med att samordna alla materialtyper till en helhet, där specialstandarder för varje materialtyp ingår vid sidan av de gemensamma.

Ledningsgruppen bestod av fem representanter för huvudansvariga Helsingfors universitetsbibliotek, en för vardera Yrkeshögskolan i Jyväskylä och Helsingfors stadsbibliotek, samt en för Finlands kommunförbund.

Inom FSBF fördes under några år en diskussion om hur även denna version, liksom den

föregående (*Finländska katalogiseringsregler 1. Beskrivning*, 1985) skulle fås på svenska. Då togs initiativet av Österbottens svenska biblioteksörening.

Slutligen löste sig problemet och översättningsarbetet av *Monografioiden kuvailu* kunde påbörjas i november 2007. Maria Johansson, PM i informationsförvaltning, åtog sig översättningsarbetet och fackgranskare var Kristina Eriksson-Backa, PD och lektor vid Informationsförvaltningen vid ÅA, samt undertecknad.

Förutom FSBF anhöll Borgå handelsläroverk och Informationsförvaltningen vid ÅA om medel för att projektet skulle kunna genomföras. Översättningen blev klar 2009. Den finns inte i tryckt form, som sin föregångare, utan enbart i elektronisk form. Den är tillgänglig för nedladdning på Nationalbibliotekets webbplats.

Framtid

Det finskspråkiga arbetet med reglerna har gått vidare, men den svenska versionen har inte uppdaterats och är ofullständig. I den finska versionen, *Kirjastoaineistojen kuvailusäännöt (ISBD consolidated)*, ingår numera

även standarderna för seriella publikationer, elektroniskt material, äldre böcker och kartografiskt material. Den finska versionen finns på Helsingfors universitets webbplats.

I ett brev i maj 2013 skriver adb-systemsakkunnig Ulla Ikäheimo vid Nationalbiblioteket, att en svensk uppdaterad översättning inte kommer att vara aktuell eftersom det nya katalogiseringssystemet RDA (Resource Description and Access) kommer att tas i bruk inom kort. Den finska översättningen av RDA pågår som bäst och i Sverige översätts den till svenska. RDA bygger på de gamla katalogiseringsreglerna, men anpassas till digitalt material och blir en standard som tar fasta på innehållet.

FSBF bör följa med utvecklingen och på nytt ta initiativ, så att den svenska versionen inte blir glömd. Den rikssvenska versionen kommer antagligen att vara till stor nytta och jag antar att Nationalbiblioteket kommer att höra sig för om användningen av denna svenska version i Finland.

Reglerna är utöver en handledning för bibliotekens vardagliga katalogiseringsarbete, ett viktigt moment inom utbildningen både vid högskola och institut.

Läsglädje 2008–2010

Projektet Läsglädje 2008–2010 dök första gången upp på föreningens extra styrelsemöte inför höstdagarna i Borgå 2007. Styrelsen blev lite tagen på säng, de flesta ställde sig då skeptiska till projektet. Man beslöt dock att Carola Bäckström och Katriina Strandwall närmare skulle bekanta sig med idén, som kommit från Svenska kulturfonden och initierats redan hösten 2006.

Med nya medlemmar i styrelsen och med bibliotekschef Carola Bäckström som entusiast åtog sig föreningen slutligen ansvaret för projektet Läsglädje 15.8.2008 och blev dess huvudman. Projektet roddes, trots den inledande tveksamheten, väl i hamn och avslutades 15.2.2010.

Målsättningen för projektet var att främja läsning och skapa läsglädje med olika metoder samt att stärka bibliotekens roll som kulturella

rum för alla åldrar även på svenska. Svenska kulturfonden finansierade projektet och de lokala biblioteken ute i kommunerna ställde upp med utrymmen för evenemang och arbetstid. Litteraturvetaren och frilansjournalisten Sunniva Ekbohm anställdes som projektledare och sekreterare.

I styrgruppen satt representanter från alla svenskspråkiga regioner, samt bibliotek och litteraturföreningar. Medlemmar var Robin Fortelius (Biblioteken.fi och ordförande för FSBF), Agneta Möller-Salmela (Hangö), Ann-Christine Snickars (Åbo), Katriina Strandwall (Vasa), Harry Stenlund (Kristinestad) och Carola Bäckström (Korsnäs), som var ansvarig för projektet. Svenska kulturfonden representerades av Annika Pråhl.

Biblioteken hade möjlighet att ansöka om morotspengar för olika typer av läsfrämjande verksamhet både för småbarn och för vuxna.

Också fortbildning för bibliotekspersonalen ingick i projektet. Lyckade Läsglädje-seminarier ordnades i Vasa, Åbo och på Hanaholmen i Esbo. Agneta Möller-Salmela föreläste vid landskapsbiblioteken. Hon reste även runt i regionerna och höll inspirerande kurser, "Nettes idédagar".

Framtid

Kulturombudsman Annika Pråhl skrev i *Bibban* 1/2010: "Speciellt viktigt är det för våra nyfinländare att upptäcka bibliotekens roll som kunskapsförmedlare och en plats där olika språk finns tillgängliga på ett naturligt sätt sida vid sida. Jag hoppas på någon form av fortsättning och tar gärna emot förslag. Goda idéer gör det möjligt." Kultur på bibban-anslagen blev det första förslaget, initierat av föreningens ordförande Barbro Nygård, som förverkligades.

På Läsglädjekassen, som delades ut till biblioteken i marknadsföringssyfte, fanns en limerick skriven av Robin Fortelius (1955–2009). Den återfinns också på bakpärmen till skriften och slutrapporten Läsglädje 2008–2010, där bl.a. föredragen från de tre seminarierna ingår.

MARC 21 på svenska

Helsingfors universitetsbibliotek beslöt 5.9.2005 att MARC 21 skulle införas på alla vetenskapliga bibliotek och yrkeshögskolebibliotek. Genomförandet skulle ske inom tre år. När det sedan blev aktuellt att också de allmänna biblioteken i Finland skulle övergå till MARC 21 aktualiserades språkfrågan än en gång. MARC 21 fanns ju enbart på finska och facktexten var inte lättillgänglig.

Vid Åbo Akademis bibliotek vägrade man sig till en början mot önskemålet om en svensk version. Man motiverade det med att bibliotekarier av facket kunde tillgodogöra sig den finska texten. Men önskemålen och kraven från det svenskspråkiga fältet blev allt starkare och en lösning måste hittas. Det blev FSBF:s IT-utskott, lett av Annika Lund, och Nationalbiblioteket som hittade lösningen.

Ulla Ikäheimo, ansvarig vid Nationalbiblioteket, skrev ett vänligt brev till Svensk biblioteksförening, med en förfrågan om vi kunde

använda oss av den rikssvenska versionen av MARC 21, som man översatt i Sverige. Ett lika vänligt och tillmötesgående svar från Biblioteksföreningen gav oss fulla rättigheter att använda och bearbeta deras text, endast med villkoret att det i förordet skulle framgå att deras översättning låg som grund.

Nationalbiblioteket och FSBF grundade i oktober 2011 en arbetsgrupp för att redigera den rikssvenska versionen av MARC 21. I arbetsgruppen ingick undertecknad, Annika Lund (Jakobstads stadsbibliotek) samt Jaana Routakangas och Ulla Ikäheimo (Nationalbiblioteket).

Arbetet visade sig vara betydligt mera överkomligt än vi kunnat förutse. Annika Lund och jag jobbade på var sitt håll och vid Nationalbiblioteket fanns en utomordentligt snabb och kunnig sekreterare i Jaana Routakangas. Med Ulla Ikäheimo som ansvarig tvåspråkig arbetsledare blev arbetet färdigt redan i maj 2012.

I bearbetningen av den rikssvenska texten gällde det bl.a. att fånga in termer, som avviker från de termer som används i Finland, såsom katalogregler > katalogiseringsregler, värdepublikation > moderpublikation, konventionell katalog > uniform katalog, paket > kombinerat material, paket > multimedia (termen som används i Sverige står först).

Framtid

Det var angenämt att märka att våra fackspråk är så lika varandra att det var möjligt att ta i bruk den rikssvenska versionen efter en genomgång, som föranledde endast smärre förändringar. Den rikssvenska översättningen av MARC 21 var trevlig att läsa och klart formulerad. Om vi också i framtiden kan få utgå från rikssvenska versioner är det en stor förmån för oss svenskspråkiga i Finland. Det viktigaste arbetet för oss blir då enbart att se över vissa uttryck och specifika termer samt de belysande exemplen.

Publikationer

Allärs. Allmän tesaurs på svenska. [Helsingfors universitetsbibliotek, översättning: Barbara Rosenqvist-Pettersson och Marita Rajalin]. BTJ Kirjastopalvelu, 1996. 464 s. ISBN 951-692-395-X

Biblioteket i skolan. Projektet Bittis 2004–2005. Susanne Ahlroth & Monica Borg-Sunabacka. Finlands svenska biblioteksförening, 2006. 44 s. ISBN 952-92-0109-5.

Bittis. Två små skåp eller skolans kunskapscentrum? En kartläggning av bibliotekssituationen i den svenska grundskolan i Finland. Monica Borg-Sunabacka och Susanna Söderholm. Finlands svenska biblioteksförening, 2003. 104, [6] s. ISBN 952-91-5652-9

Finländska katalogiseringsregler. Beskrivning av monografier. 2009. Tillgänglig på Nationalbibliotekets webbplats:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/attachments/5zTCqC6WP/5FSflghMr/Files/CurrentFile/Finlandskatalogiseringsreglerfebruari09.pdf>

Kirjastotyön eettiset periaatteet = Etiska principer för biblioteksarbetet = Ethical principles of library work. Kirjastoalan etiikkatyöryhmä, [utgivare:] Suomen kirjastoseura, Finlands svenska biblioteksförening och Suomen tieteellinen kirjastoseura. 2011. 12 s.

Läsglädje 2008–2010. [redaktionskommitté: Carola Bäckström ... et al.] Finlands svenska biblioteksförening, 2010. 116 s. ISBN 978-952-92-7502-1.

Sydafrika-projektet

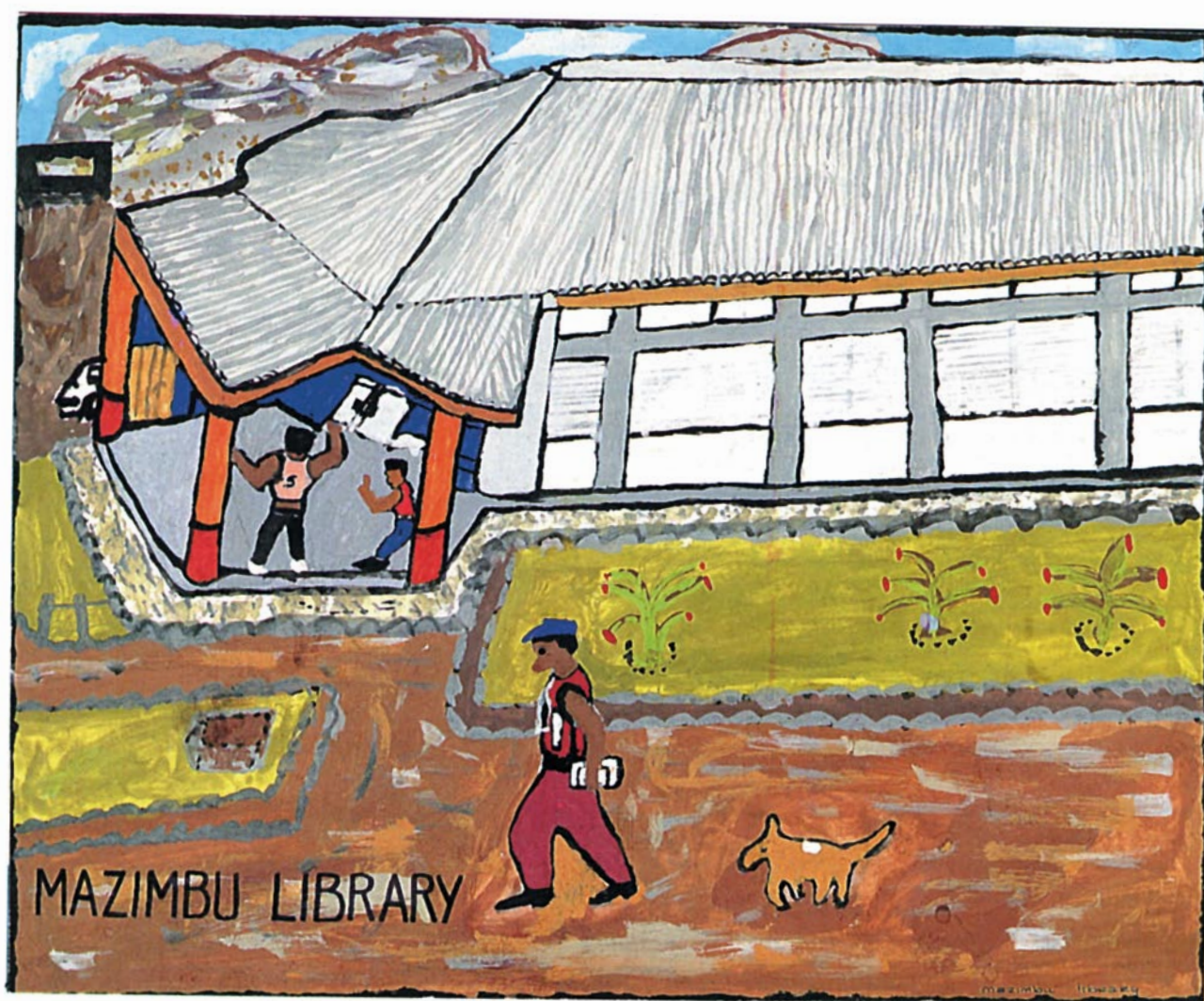
Projektet i Sydafrika skiljer sig från övriga projekt, som föreningen genomfört. Eldsjälen bakom var bibliotekarie Marjatta Lahti (Vanda), som sökte sig till Afrika mycket snart efter att hon fått sin biblioteksexamen. Hennes engagemang för att exportera finländska bibliotekstankar och utbilda sydafrikanska ungdomar i Tanzania i biblioteksvetenskap började redan på 1970-talet. Tillsammans med Solveig Lund samlade hon inom ramen för föreningen in medel framförallt via försäljning av underbara boksmycken, genom föreningens fadderverksamhet samt via donationer.

Målsättningen för projektet var att utbilda afrikanska bibliotekarier, som kunde ta ansvar för nya yrkesuppgifter i det nya Sydafrika. Med stipendier bidrog man till att ungdomar fick en kvalificerad biblioteksexamen antingen som bibliotekarier eller biblioteksfunktionärer. Föreningen bidrog till att utbilda tre bibliotekarier och ytterligare fyra fick stöd av utrikesministeriets biståndsavdelning.

FSBF grundade för specialprojektet en Sydafrika-grupp, som senare kallades Sydafrika-utskottet. Via de många breven från Marjatta Lahti kunde medlemmarna följa med verksamheten och fortsätta att stöda den. Marjatta

meddelade 1995 att det fanns tillräckligt med medel för att de studerande skulle kunna slutföra sina studier och att insamlingen kunde upphöra. Stödgruppen fortsatte ändå sin verksamhet till 2000, då den officiellt avslutades.

En värdig avslutning på projektet blev den resa som åtta av föreningens medlemmar företog till Sydafrika för att närvara vid examinationen av stipendiaterna vid universitetet i Western Cape.

ELEV VID SOLOMON MAHLANGU FREEDOM COLLEGE (MAZIMBU, TANZANIA)

Sammanställd av Anna-Maria Malm

Ordförande 1983–2013

I denna artikel presenteras FSBF:s samtliga ordförande. De flesta berättar själva om vad som hände i föreningen under deras ordförandeperiod.

Ulla-Brita Lundberg

Ordförande 1983–1984

Ulla-Brita Lundberg (1934–2011) utbildade sig först till socionom, men erhöll senare biblioteksexamen. Hon arbetade bl.a. vid biblioteken i Tenala, Svartå och Ekenäs innan hon utnämndes till bibliotekschef i Pojo, därifrån hon avgick med pension år 1997.

Ulla-Brita var ordförande för Södra Finlands svenska biblioteksörening (SFSB) när föreningen slogs ihop med Österbottens svenska biblioteksörening (ÖSBF) år 1982. Hon valdes till FSBF:s första ordförande. I samband med FSBF:s 25-årsjubileum utsågs hon till hedersmedlem i föreningen. Åren 1989–2002 verkade hon som föreningens revisor.

Ulla-Brita Lundberg

sin biblioteksexamen amanuens vid stadsbiblioteket i Helsingfors. Därefter tjänstgjorde hon som biträdande chefsbibliotekarie vid Åbo stadsbibliotek, äldre amanuens och studierådgivare vid Helsingfors stadsbibliotek, samt som chef för filialen i Munksnäs. År 1977 fick hon tjänsten som landskapsbibliotekarie i Nyland. Från detta uppdrag pensionerades hon 1984.

Benita var en aktiv medlem av SFSB, bl.a. som vice ordförande 1964–65 och som ordförande 1967–1975. På annan plats i tidningen finns en längre intervju med Benita, genomförd år 1999, i vilken hon minns sin tid i både SFSB och FSBF.

Kerstin Sevón (f.d. Rosenqvist)

Ordförande 1988–1991

Kerstin Sevón avlade kandidatexamen i humanistiska vetenskaper 1972 och biblioteksexamen vid Svenska social- och kommunalhögskolan (SSKH) året därpå. Hon blev magister i biblioteksvetenskaper 1985 vid Tammerfors universitet och avlade doktorsexamen vid Åbo Akademi år 2007. Kerstin utsågs till chef för Ekenäs stadsbibliotek år 1974, där hon arbetade fram till sin pensionering år 2011. Vid kommunsammanslagningen 2009 utsågs hon till chef för Raseborgs stadsbibliotek. Kerstin var under flera repriser tjänstledig bl.a. för att sköta tjänsten som biblioteksinspektör och för att vikariera som assistent vid Åbo Akademi. Nedan berättar hon om sin tid som ordförande för föreningen:

”Efter mer än 20 år flyter minnena från min tid som ordförande för FSBF samman med minnen från andra engagemang för föreningen och dess föregångare SFSB. Jag blev föreningsaktiv på allvar år 1980, fortsatte under 1990-talet med olika projekt och satt senare också i styrelsen för Finlands biblioteksörening. Verksamheten i sig förutsätter långsiktighet och kontinuitet samtidigt som det gäller att reagera på förändringens vindar.

Benita Kock

Ordförande 1985–1987

Benita Kock (1921–2004) studerade statskunskap och filosofi. Hon avlade filosofie kandidatexamen 1946 vid Åbo Akademi och biblioteksexamen 1960 vid Yhteiskunnallinen korkeakoulu. Sin bibliotekskarriär inledde hon vid De blindas bibliotek, men blev efter

Den tidens aktiviteter ska i rättvisans namn bedömas utgående från sin kontext. Medievärlden och informationsmiljön såg annorlunda ut. Några talande exempel: HTML och HTTP, som är en förutsättning för dagens dataöverföring, utvecklades först i slutet av 1980-talet i USA. Användningen av stora datanätverk kom i allmänt bruk först på 1990-talet. Mot slutet av decenniet var det fortfarande vanligt med modembindelse vid dataöverföring.

När jag bläddrar i *Bibbans* föregångare *INFO-bladet* från den tiden, slår det mig att samma samhällsfenomen som engagerade biblioteksfolket då fortfarande är aktuella, om än i annan tappning. En del artiklar handlade om en kommande kommunreform i och med att kommunallagen skulle förnyas och om behovet av att positionera biblioteken. "Frikommuner" förebådade dagens förvaltningsmodeller och resursfördelning som igen är under lupp. Kulturens lönsamhet, upphovsrättsliga frågor, flyktingmottaganden, rasism och vem vi finns till för, vikten av samarbetspartner för biblioteken och utbildningen på vårt område är ämnen som var och är aktuella.

Ordföranden ska ha ett aktivt grepp om verksamheten, men kan inte utträtta någonting ensam. Utan hela styrelsen, som verkade utan avlönad hjälp, och därtill många aktiva medlemmar, hade inte verksamheten kunnat utvecklas. Styrelsen hade egentligen flera verksamhetsfält:

Medlemsarbete

Vi skulle vara en förenande länk mellan finlandssvenska biblioteksanställda och biblioteksvänner, erbjuda ett debattforum och en social mötesplats, ge professionell information och inspiration i arbetet. Sommarkursdagarna, som sedan kom att kallas årskonferens, var alltid en stor utmaning. Planeringen, genomförandet och redovisningen upptog en stor del av verksamhetsåret. Dessutom ordnades regionalt program kring aktuella teman. Allt detta genomfördes tack vare mycket engagemang från värdbibliotekens sida. Evenemangen förutsatte extern finansiering och en årlig ansöknings- och redovisningsrumba. Den formella sidan av föreningsarbetet krävde också sitt, bl.a. förnyades stadgarna under min tid som ordförande.

Vid valet av tema för sommarkursen/årskonferensen gällde det att balansera mellan allmänna, övergripande ämnen - teori, ideologi, samhällsinriktning - och praktisk, matnyttig information. Mina personliga preferenser fanns nog åt det allmänna hållet, och gärna med utblickar mot omvärlden. Programmet skulle dessutom vara av intresse för folk från olika typer av bibliotek. Viktiga inspirationskällor var nordiska och anglo-skandinaviska

biblioteksmöten och -kurser, studiebesök (det mesta företogs med egen finansiering, vill jag påpeka) samt bibliotekstidskrifter och annan facklitteratur. När det blev politiskt möjligt att aktivera sig i riktning mot Baltikum gav det en ny dimension åt arbetet.

Etableringen av specialgrupper för olika intresseområden blev ett viktigt led i att utveckla verksamheten. Grupper kring barnbiblioteksarbete, referensarbete och anstaltsbiblioteksarbete möttes i samband med årskonferenserna eller ordnade egna träffar och program. Fler intressegrupper tillkom efter hand.

Föreningens medlemsblad växte till sig tack vare flera duktiga redaktörer. Jag bidrog med allehanda texter, förutom ledare, kurs- och konferensrapporter också en anonymt publicerad historia om hur biblioteksterrorister slår till [i *INFO-bladet* 1/1989, red.anm.], vilket kan avslöjas så här långt i efterskott.

Branschsamarbete

Samarbetet med de andra ideella biblioteks-föreningarna, främst Finlands biblioteks-förening, var viktigt. För att hålla det svenska synligt på finskt håll valde vi att ha *Kirjastoletti* som vårt officiella språkrör. Genom att vi traditionellt hade goda kontakter med den svenska biblioteksvärlden och efter hand byggde ut de nordiska kontakterna kunde vår förening bidra med impulser utifrån. Etiska riktlinjer, nationella biblioteks dagar och nordiska möten fanns på den gemensamma agendan och därtill gemensamma aktioner såsom ministeruppvaktningar. Senare vidgades kontakterna till EU genom EBLIDA och vidare ut i världen genom IFLA.

Intressebevakning och PR-arbete

Vi ville också att biblioteken skulle synas i samhället och i den allmänna debatten. Det gällde att delta också i oförväntade sammanhang, både att vara en fysiskt närvarande påminnelse om vår sektor på möten och konferenser och att synas i skrift. Det var i alla fall avsikten med åtskilliga artiklar och debattinlägg i pressen och tidskrifter. Det gällde också att tala för bibliotek i radio när tillfälle gavs.

Att låta trycka upp en affisch och postkort av de kända finlandssvenska konstnärerna Antonia Ringbom och Irmelin Sandman Liljus, var ett sätt bland andra att säga: vi finns!

Sammanfattningsvis framstår några projekt

Benita Kock

som särskilt viktiga och roliga att ha fått vara med om:

- Allärs, som var mycket mer än en översättning av YSA. Registret blev ett arbetsredskap i biblioteken och fungerade även som en markering för lika service - också på svenska.
- Etiska principer för biblioteksarbetet som tillkom på föreningens initiativ och som sammanfattades i en nationell arbetsgrupp. Principerna handlade om vem biblioteksanställda finns till för, om ansvar, skyldigheter och lojaliteter. För mig personligen öppnade arbetet många dörrar eftersom det väckte intresse i det övriga Norden och jag inbjöds att hålla föredrag och kurser om etik i flera länder. Tjugo år senare deltog jag ännu som föreningens representant i en nationell arbetsgrupp med uppgift att revidera de tidigare antagna principerna.

Kerstin Sevón

ULRIKA WIKSTRÖM

Birgitta Aurén

Annat som aktualiserades och diskuterades under de åren, men som förverkligades senare, var:

- En studieresa till Holland och Belgien för föreningsmedlemmar.
- Utbildningsprojekt i Sydafrika/Namibia som Finlands biblioteks förening inte hade vågat ta ansvar för och där FSBF i stället trädde in.
- Ett växande intresse för IFLA som småningom resulterade i fullvärdigt medlemskap.
- Medverkan i planering och genomförande av det 17:e nordiska biblioteksmötet i Finland 1992 med temat "Norden i det nya Europa". Jag sammanställde bl.a. "Landskapsbibliotekens kokbok", som delades ut på mötet, var med och jobbade fram en utställning om finlandssvenska tidningar och tidskrifter och gjorde gravad senapsströmming som dukades fram med skärgårdslimpa under vernissagen. Därtill deltog jag i det officiella programmet med ett inlägg om etik. Så hoppas jag att det påbörjade projektet med att skriva biblioteksvisor, snaps- och andra dito av tillfällighetskaraktär, inte dör ut i första taget!"

Birgitta Aurén

Ordförande 1992–1995

Birgitta Aurén erhöll biblioteksexamen år 1973 och blev filosofie magister 1976. Hon arbetar sedan 1996 som chefsbibliotekarie vid Vasa stadsbibliotek. Tidigare har hon arbetat bl.a. som informatiker vid Akademiska bokhandeln och vid kommunbiblioteket i Karleby, som biträdande chefsbibliotekarie vid stadsbiblioteket i Karleby och som chefsbibliotekarie vid stadsbiblioteket i Jakobstad. Hon har också vikarierat som biblioteksinspektör. Birgitta blev utnämnd till biblioteksråd år 2009.

Så här skrev hon om sin tid som ordförande i *Bibban* 3/2007:

"I december året innan hade regeringen överlämnat sin proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Frågan om avgiftsfri biblioteksservice debatterades,

men också mätning av kommunal biblioteksservice: mål, mått och måluppfyllelse. Föreningen kartlade vilka mått som använts i de svenskspråkiga kommunbiblioteken.

I kommunerna gavs allmänt spardirektiv och de gällde också biblioteken. Diskussionen om avgifter på bibliotek fördes och skulle föras med stor styrka de följande åren. Föreningen ordnade seminarier kring temat kommunal ekonomi och basservice. Vid årskonferensen i Jakobstad år 1992 antogs nya stadgar för föreningen. På kvällen bjöd Johan Ludvig och Fredrika Runeberg alias Börje Lång och Anna-Lisa Jakobsson till festsupé enligt meny i Sandels dikt. Jaan Kaplinski var föreningens prominenta författargäst. Trots spartider hade föreningens råd att bjuda in stora kulturpersonligheter.

År 1992 arrangerade föreningen också en resa till Benelux-länderna, dvs. besök till IFLA:s högkvarter i Haag och nygrundade EBLIDA, som bevakar biblioteksintressen i EU-frågor. EBLIDA var granne till holländska biblioteks föreningen. Juristen Emanuella Giavarra berättade om kampen för att intressera ledamöterna i Europa-parlamentet för biblioteksfrågor.

Utbildningsprojektet i Sydafrika var föreningens första u-landsprojekt. FSBF fick av UM:s avdelning för utvecklingssamarbete ett anslag för att fyra biblioteksstuderande skulle kunna fullfölja sina studier vid University of the Western Cape i Kapstaden. Vid universitetet finns en fyraårig bibliotekarieutbildning. UM stod för 75% av kostnaderna och FSBF för 25%. De två första biblioteksstuderandena inledde sina studier år 1993 och de följande 1994. Hela projektet avslutades 1997.

Det var fråga om ansevärda summor: 19 000 mk det första året och 42 000 mk det följande. Marjatta Lahti var föreningens kontaktperson. För att finansiera projektet såldes bl.a. ett örhänge eller en slipsnål som utsökt handinbunden miniatyrbok.

År 1993 förde föreningen en intensiv kamp för att få behålla den svenska biblioteksinspektörstjänsten. Resultatet blev att tjänsten placerades på UVM.

Samma år inleddes planeringen av de allmänna bibliotekens 200-årsjubileum. [...] I Finlands biblioteks förenings planeringsgrupp hade föreningen en representant [och också] dåvarande länsstyrelsen i Vasa län hade en planeringsgrupp, där ordföranden för föreningen medverkade.

Biblioteks föreningen hade också delansvar för jubileumsseminariet, "Framtidens bibliotek". Föreningen hade engagerat föreläsare från Danmark, där framtidsscenarierna var långt bearbetade.

200-årsjubileet inföll 9.9.1994 i Vasa stads hus. Hedersuppdraget att fungera som konferenciär för jubileumssessionen hade biblio-

teks föreningens ordförande fått.

Samarbetet med de övriga biblioteks föreningarna har år för år utvecklats och stärkts."

Kristina Virtanen

Ordförande 1996–1999

Kristina Virtanen avlade biblioteksexamen vid SSKH 1980. Efter att ha arbetat på biblioteken i Kyrkslätt och Helsingfors åren 1980–1985, ansvarade hon för utbildningen av de svenska biblioteks funktionärerna vid Vasa handelsläroverk 1985–1990. Därefter var Kristina anställd på Nordiska språk- och informationscentrets bibliotek i Helsingfors till 1995. Sedan 1995 har hon arbetat vid Helsingfors stadsbibliotek, för närvarande som projektchef för internationella ärenden.

Kristina berättar om sin tid som ordförande:

"Det var spännande och inspirerande att ta över ordförandeskapet efter Birgitta Aurén. Vi hade goda diskussioner i sammanhanget. Då jag ser tillbaka idag tycker jag att det är otroligt fint med ordförandebyten, eftersom varje ny ordförande för med sig sina särskilda intressen, som hen vill jobba för. Det här ger föreningens verksamhet styrka. I mitt fall sammanföll det särskilda intresset med mitt dagliga jobb, dvs. de internationella biblioteksfrågorna. Dessutom kändes vikten av ett aktivt samarbete mellan det svensk- och finskspråkiga biblioteksväsendet väsentligt och jag anser fortfarande att det är viktigt. Speciellt är ett aktivt samarbete med våra finskspråkiga kolleger viktigt för ingenting är självklart. Vi kan lära mycket av varandra och vår känedom om det nationella biblioteks fältet kan bättre garanteras då vi samarbetar. Det skadar inte heller att våra finskspråkiga kolleger blir påminda om vår existens.

Mitt arbete vid Vasa handelsläroverk gav mig som nylänning möjlighet att lära känna

BIBBAN

Kristina Virtanen

många kunniga biblioteksanställda och det välfungerande biblioteksväsendet i Österbotten. Det underlättade för mig att våga ta emot ordförandeskapet.

Jag har också ett mycket positivt minne av de fyra, fina årskonferenser som ordnades i Ekenäs, Närpes, Pargas och Kronoby. Jag tänker fortfarande med beundran på det engagerade arbete som sektionsmedlemmarna satte ner på att arrangera dessa professionellt och socialt framgångsrika konferenser.”

Christina Flemming

Ordförande 2000–2003

Christina Flemming arbetar som utbildnings- och samlingschef och biträdande bibliotekschef vid Tritonia. Hon studerade litteraturvetenskap, biblioteksvetenskap och religionsvetenskap vid Åbo Akademi och avlade filosofie magisterexamen år 1983. Christina har tidigare verkat bl.a. som bibliotekschef i Malax, bibliotekarie vid Donnerska institutet för religionshistorik och kulturforskning och som informatiker vid Institutet för kvinnoforskning vid Åbo Akademi. Hon har också varit nätverks- och databaskoordinator för Fredrika.

Nedan berättar Christina om sin ordförandeperiod i en text som tidigare publicerats i *Bibban* 3/2007:

”Min ordförandetid var mycket innehållsrik. Styrelsearbetet var intensivt för oss alla, och för egen del oerhört givande och lärorikt, bl.a. lärde jag mig skriva penning- och projektansökningar och redogörelser för avslutade projekt. Tidningarna läste man med ögat ”eventuella understöd”...

Vi är många som bott/levt med föreningen eftersom den saknar kansli och fast postadress. Men en verklig förändring skedde under de här åren. IT-tekniken togs i bruk på allvar, och det har vi alla glädje av idag - nu har alla tillgång till föreningens officiella handlingar på webben.

Det var under de här åren föreningen fick en fast hemvist i internetrymden, tack vare gott samarbete med FSBF:s blivande ordförande Robin Fortelius och Helsingfors stadsbibliotek. Från år 2000 blev föreningens tidskrift (*Infobladet* →) *Bibban* tillgänglig på webben, och helt plötsligt blev föreningen mycket synlig...

Långköraren svenska ämnesord på köpta biblioteksposter fick en lycklig lösning. Allärs blev dessutom webbtillgänglig, och därmed användbar på ett helt annat sätt.

Föreningen instiftade år 2000 priset ”Årets bästa svenska bibliotekswebbsida” i Finland, och pokalen utdelas årligen på basen av om-

ANNE KOIRANEN

Christina Flemming

röstning i samband med årskonferensen. Upphovsrättsliga frågor var hela tiden aktuella. Läsecirkelverksamhet startades med SSC [Svenska studiecentralen, red.anm.]

IT-sektionen var mycket aktiv, och ett mycket bra informationsutbytesorgan för folk från olika bibliotekstyper. Sydafrikareuskottet var mycket aktivt och arrangerade resor till Sydafrika.

Årskonferenserna är en mycket viktig del av föreningens verksamhet. [...] Allt från förvaltningsfrågor i biblioteken (förändring av strukturer) till själva bibliotekssamlingarna och deras tillgängliggörande till personalfrågor [togs upp]...

En strävan var att FSBF skulle vara ett nätverk för biblioteksanställda i hela Svenskfinland oberoende av bibliotekstyp. Att erbjuda kunderna ”samma på svenska” är en gemensam angelägenhet och de färdiga finska strukturererna har inte alltid beaktat detta.

En annan strävan var att ”professionalisera” FSBF:s verksamhet, vilket bl.a. betydde att styrelsemöten och årskonferenser tidsmässigt skulle hållas under arbetsveckan, inte på veckoslut. En tredje strävan var förstås att göra FSBF och biblioteken mera synliga och vårt medlemsblad skulle bli en representativ tidskrift med innehåll och ISSN - och det blev den med proffsig layout och mycket duktiga redaktörer.

Den internationella verksamheten var ett arv jag fick av föregående ordförande. IFLA- och EBLIDA-engagemangen fick mig att inse att vårt yrke är ett internationellt yrke med mycket ansvar. Med vår aktivitet i EBLIDA och IFLA blev FSBF en tydlig kugge i ett stort system av världens alla bibliotek.

Samarbete på nordisk nivå och på nationell nivå med framför allt [...] Finlands biblioteks-förening intensifierades bl.a. tack vare nätverk som skapades via IFLA-aktiviteten.

Småningom uppkom diskussionerna om behovet av en gemensam biblioteks-förening för alla finländska biblioteksorganisationer.

Bibliotekspolitiska programmet behandlades och samfälliga åtgärder för högre löner genomfördes tillsammans.

Föreningens aktivitet i finlandssvenska

sammanhang stärktes i samband med att projektet ”Bittis – samarbete skola-bibliotek” inleddes med en kartläggning av skolbibliotekssituationen i grundskolorna i Svenskfinland. Öron över den kommande bristen på behöriga bibliotekarier i Svenskfinland ledde till aktiv kontakt med de dåvarande utbildningsinstitutionerna, och våra aktiviteter hade en viss effekt på utbildningsmöjligheterna senare.

Kort sagt, ordförandeskapet och styrelsearbetet innebar möten, möten, möten för att driva än den ena än den andra biblioteksfrågan av vikt för Svenskfinland. [...] När jag nu ser bakåt (tack och lov för föreningens hemsida...) blir jag imponerad – vi var en mycket aktiv styrelse som åstadkom en hel del. Dessutom hade vi roligt tillsammans. Dessa fyra intensiva år har krävt många års paus från engagemang i föreningsliv för min del. Men det var verkligen värt det!”

Ringa Sandelin

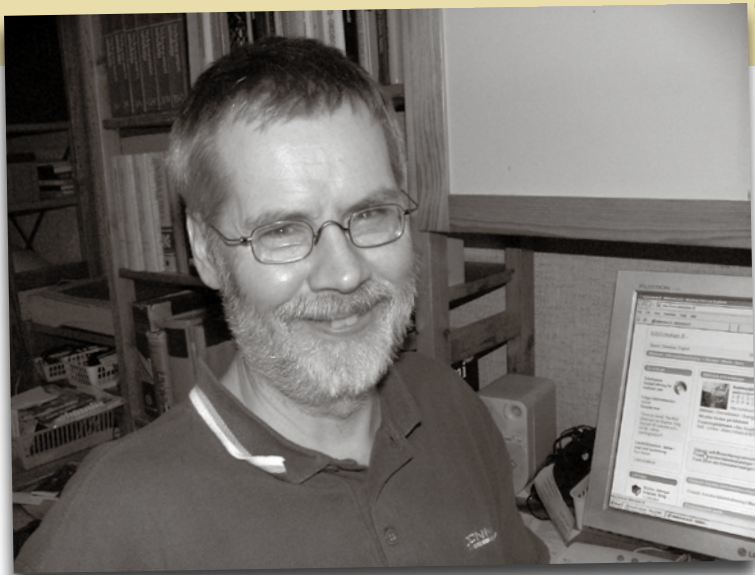
Ordförande 2004–2007

Ringa Sandelin erhöll biblioteksexamen år 1969 från SSKH. Hon studerade litteraturvetenskap, historia, svenska och biblioteksvetenskap vid Åbo Akademi och blev filosofie magister 1982. Ringas första jobb inom branschen var på importbokhandeln Tibo-Trading. Åren 1982–1993 var hon anställd vid Åbo stadsbibliotek. Under den tiden var hon två år tjänstledig för att arbeta som timlärare vid institutionen för biblioteksvetenskap vid Åbo Akademi. Därefter arbetade hon vid Åbo Akademis bibliotek, först vid Kursboksbiblioteket och sedan vid katalogiserings- och indexeringsenheten för utländsk litteratur. Hon pensionerades i augusti 2012. Ringa har varit involverad i många projekt, bl.a. Allärs och den svenska översättningen av Marc 21-formatet. I samband med

JOLANDA TIRKKONEN

Ringa Sandelin

Robin Fortelius

pensioneringen tilldelades hon Finlands Vita Ros förtjänsttecken, främst för sitt arbete med den svenska terminologin.

Ringa räknar upp det viktigaste som hände under hennes ordförandeperiod:

- Biblioteksforeningarnas samarbetsorgan grundades 2004 och arbetade intensivt med att administrativt försöka sammanföra landets biblioteksforeningar. Frågeformulär sändes ut men intresset var mycket svalt från FSBF:s sida. Den språkliga identiteten visade sig vara stark. En resa till London ordnades för att vi skulle få bekanta oss med en liknande engelsk organisation. Utbildningen diskuterades och seminarium ordnades. Sinikka Sipilä satt som ordförande och Tuula Ruhanen var initiativspruta.
- Den svenska biblioteksfunktionärsutbildningen körde igång i Borgå. Förarbetet var jobbigt och utan samarbetet med Barbro Wigell-Ryynänen hade vi inte lyckats.
- IT-utvecklingen var enorm och Robin Fortelius gjorde allt han kunde för att få oss med i utvecklingen.
- De fina höstkonferenserna med imponerande program. Som ordförande kom jag alltid till dukat bord och kunde bara beundra allt planeringsarbete som gjorts.
- Fackföreningsarbete i Minerva tillsammans med Disa Svenskberg gav en nödvändig insikt i hur jobbigt det är att få några euron till i bibliotekslönerna. Också här ordnades seminarium med högt flygande planer men med blygsamt resultat.
- Styrelsemötena i Tammerfors som knutpunkt var lyckade och intensiva.
- Den tekniska sidan med verksamhetsplan/årsberättelse och budget/resultat gav mej en del gråa hår och jag fick också ta emot kritik. Men det sista året gick det riktigt bra! Det är otroligt viktigt med kunnska och intresserade styrelsemedlemmar. De fyra åren lärde mej vikten av att lyssna och att alla åsikter

ska tas på allvar. De egna älsklingsidéerna kan inte alltid genomföras. Jag tänker tillbaka på tiden som ordförande med glädje.

Robin Fortelius

Ordförande 2008–2009

Robin Fortelius (1955–2009) studerade svensk litteratur och nordisk filologi vid Helsingfors universitet och avlade filosofie magisterexamen år 1992. Han deltog i den sista "bibliotekskursen" vid SSKH åren 1980–1982. Robin fick sin första fasta anställning på referensavdelningen vid Esbo stadsbibliotek. År 1986 fick han uppdraget att under titeln länskonsulent i ADB vid sidan om sitt ordinarie arbete sköta undervisningen i "datorstödd informations-sökning" inom det finlandssvenska biblioteksdistriktet. Efter att han en tid arbetat som forskare på Svenska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken, blev han år 1997 anställd som svensk planerare inom projektet Kunskapens Hus, som senare blev Biblioteken.fi. Han spelade en avgörande roll då de gemensamma svenskspråkiga webbtjänsterna utvecklades.

Robin avled i december 2009 under sin tid som ordförande. Vice ordförande Katriina Strandwallskötte p.g.a. Robins sjukdom ordförandens uppgifter under tiden 1.5–31.12.2009.

Under Robins ordförandetid påbörjades det tvååriga projektet Läsglädje, ett läsförärvprojekt med målsättningen att skapa aktiviteter på biblioteken för att stimulera läslusten på svenska. Hösten 2009 ordnades en medlemsresa till IFLA:s konferens i Milano. Översättningen av *Monografioiden kuvailu*, som delvis finansierades av föreningen, slutfördes och på initiativ av Kristina Virtanen aktiverades föreningens internationella utskott. Robin var representant i Biblioteksför-

eningarnas samarbetsorgan och tillsammans med Kerstin Sevón representerade han föreningen i den arbetsgrupp som utarbetade etiska principer för biblioteksarbetet. Robin hörde också till IFLA:s Information Technology Section och var ordförande för FSBF:s IT-utskott.

Barbro Nygård

Ordförande 2010–2011

Barbro Nygård erhöill biblioteksexamen år 1978 och blev filosofie magister 1988. Hon var bibliotekschef vid Grankulla stadsbibliotek från 2002 fram till sin pensionering 2012. Tidigare arbetade hon bl.a. som biblioteksamanuens vid Esbo stadsbibliotek, avdelningschef och biträdande bibliotekschef vid Vanda stadsbibliotek, överlärare vid SSKH, projekt- och produktchef för Kirjastopalvelu Oy och arkivamanuens vid Svenska litteratursällskapet. Barbro berättar nedan om sina två år som ordförande:

"För mig var det en lång process att mogna fram till att axla ordförandeskapet för FSBF. Varje gång förfrågan kom tyckte jag att uppdraget inte platsade i mitt liv just då. Snällt lovade jag ändå varje gång att ställa upp – men senare.

På hösten 2009, då ärendet än en gång dök upp – jag tror det var på hemväg från Milano efter en härlig, het augustivecka på mitt allra första IFLA-möte – kom jag ihåg löftet och lovade att tänka ordentligt på saken. Det hela slutade med att jag valdes till ordförande på höstmötet i Åbo, men då var jag redan en bit över 60.

Som det framgår ovan efterträdde jag egentligen vice ordförande Katriina Strandwall. Hon ställde upp för mig och satte mig in i föreningens "göranden och låtanden" till långt in på våren 2010. Det var ett tag sedan jag var aktiv inom föreningen, så det fanns mycket att lära. Föreningens agenda och verksamhet var numera mångsidig och mångförgrenad. Förre ordföranden deltog ofta i det nordiska samarbetet tillsammans med Finlands biblioteks-förenings verksamhetsledare Sinikka Sipilä. Många nya, duktiga biblioteksmänniskor, som jag inte ännu kände, hade kommit med i verksamheten. Sist, men verkligen inte minst, i Milano offentliggjordes det att IFLA 2012 skulle gå av stapeln i Helsingfors. Det fanns massor av uppgifter att ta tag i och en mängd förberedande jobb väntade!

Den administrativa och ekonomiska biten upptog en hel del tid. En ny bokföringsfirma behövdes, men det tog tid att hitta en som tog emot nya kunder till ett skäligt pris. Räddningen blev en nygrundad firma i Karis, ledd av rådiga Annika Lustig. Det stora Läsglädje-

Barbro Nygård

projektets avslut och den populära resan till IFLA 2010 i Göteborg blev likaså administrativa "långkörare".

Mängden kontakter och samarbetspartner inom och utom landet var överraskande. Villiga representanter till olika samarbetsorgan och arbetsgrupper skulle sökas fram och informationsgången koordineras. Varje ordförandebyte för med sig en mängd adressändringar. Det kom också en hel del förfrågningar om t.ex. biblioteksförhållandena i Finland. Det var svårt att hålla jämna steg med allt vid sidan av det vanliga brödjobbet.

Utan en bra styrelse och ett aktivt sektionsarbete klarar sig ingen ordförande. Jag hade turen att få samarbeta med trevliga, kunniga och arbetsvilliga personer, som gav stöd och hjälp. Årskonferenserna i Korsholm och Lovisa var en fröjd att delta i, de var välordnade, intressanta och deltagarantalet stort.

De två åren präglades av förberedelserna inför IFLA 2012 i Helsingfors. Samarbetet med Finlands biblioteks förening och de övriga inhemska biblioteks föreningarna var intensivt och rikt på arbetsgruppsmöten utöver föreningens egna förberedelser. Det innebar bl.a. planeringsmöten på hemmaplan, studieresor till konferenserna i Göteborg och Puerto Rico och en hel del representation. Många inom föreningens olika organ deltog, t.ex. Internationella utskottet, Reseutskottet och IT-utskottet fick lägga manken till.

Det var imponerande att följa med hur grupperna gick i gång med att marknadsföra FSBF och det svenska biblioteksfinland. Föreningsbroschyren på engelska blev jättefin och idén med videosnuttar från bibliotek i Svenskfinland, Bibliotekskavalkaden, var strålande. Båda väckte positiv uppmärksamhet. Marknadsföringen av föreningen på hemmaplan aktualiserades också p.g.a. att en betydande del av medlemmarna var pensionärer.

Medlemstidningen började ges ut i fyrfärg i sin helhet för att öka dess attraktivitet och chefredaktören arbetade för att bredda artikelutbudet. Hemsidan förnyades, med beto-

ning på aktuell information och vilka fördelar man har som medlem i FSBF.

Under det andra året blev slutligen den gemensamma Etikgruppens länge planerade småpublikation klar att ges ut på tre språk. Boken om Läsglädje gavs ut i samarbete med Svenska kulturfonden.

Som "socker på gröten" dök den snåriga problematiken kring de allmänna bibliotekens rättigheter att erbjuda e-böcker upp

på biblioteks föreningarnas agenda 2011. Det betydde fler möten, texter att granska, besök på ministeriet och en nationell konferens där även FSBF hade en viktig andel.

En viktig, personlig målsättning för mig var att i all stillhet föra diskussioner med representanter för biblioteks föreningen på Åland – både om samarbete och om samgång. En av orsakerna var att Kulturfonden i samband med Läsglädjeprojektet lät förstå att de i fortsättningen inte stöder mångregionala biblioteksprojekt i Svenskfinland om inte Åland är med. Jag ville även engagera fler kolleger från HelMet-biblioteken i föreningens verksamhet. De svenskspråkiga biblioteksanställda inom den stora huvudstadsregionen arbetar ofta lika ensamma inom de stora stadsbiblioteken, som ensamanställda vid små kommunbibliotek."

Christian Nelson

Nuvarande ordförande 2012–

Christian Nelson avlade år 2011 politices magisterexamen vid Åbo Akademi i Vasa. Förutom huvudämnet statskunskap studerade han informationsförvaltning, offentlig förvaltning och vuxenpedagogik. Christian är anställd av Yrkeshögskolan Novia och jobbar som bibliotekarie vid Tritonia i Vasa. Tidigare har han tjänstgjort bl.a. vid Stadsbiblioteket i Närpes och Svenska yrkeshögskolans bibliotek. Så här berättar Christian om sin pågående ordförandeperiod:

"FSBF bedriver en omfattande verksamhet så gott som uteslutande på frivillig basis och som ny ordförande utan tidigare erfarenhet av styrelsearbete inom den här föreningen har det varit en mycket intensiv men också en väldigt intressant och givande tid som ordförande hittills, med mycket nytt att sätta sig in i. Under det första året handlade mycket om att vara med och arrangera IFLA:s stora World Library Information Congress i Helsingfors. Föreningen ville ta tillfället i akt och försöka

få så många medlemmar som möjligt att delta i konferensen. Därför ordnades årskonferensen i anslutning till den stora konferensen. Vi ville också ta chansen att berätta om vår förening och det svenska i Finland för våra utländska gäster. Vi sammanställde material i olika former och delade även ut ett specialnummer av *Bibban* där artiklar på engelska ingick. Bibliotekskavalkaden, som föreningen sammanställt tillsammans med biblioteken.fi, blev också färdig med många fina videosnuttar från biblioteksvärlden, och även textning till engelska. Under mitt andra ordförandeår har vi jobbat mycket med att få ordning på föreningens dokumentation och arkiv och att sammanställa det här jubileumsnumret med föreningens historik. Att ordna årskonferensen är alltid ett omfattande projekt, men under detta jubileumsår har vi velat satsa speciellt mycket på konferensen.

Under de närmsta åren hoppas jag att vi kommer att kunna göra fortsatta satsningar på att utveckla föreningens PR-arbete och kommunikation. När det gäller intressebevakningen är de svenska frågorna alltså ytterst viktiga att bevaka. Då allt fler nationella system, t.ex. den nationella bibliotekskatalogen, tas i bruk är det viktigt att båda svenska och finska används, och inte bara i kundgränssnittet. Föreningen behöver bevaka att katalogisering och innehållsbeskrivning också i fortsättningen kan göras på svenska. Bibliotekens och bibliotekspersonalens roll är som bekant stadd i ständig förändring som en följd av digitaliseringen, och här är det också viktigt att vi liksom tidigare arbetar med sikte på framtiden. Det finns många frågor att fundera kring och jag ser fram emot att jobba vidare tillsammans med ivriga och idérika föreningsmedlemmar."

Christian Nelson

Styrelser 1983–2013

1983

Lundberg, Ulla-Brita, *Pojo*, ORDF
Aurén, Birgitta, *Jakobstad*, VICEORDF, ÖS ORDF
Björklöf, Eva, *Ingå*, SEKR, SFS SEKR
Nyman, Inger, *Jakobstad*, KASSÖR (UTOM STYRELSEN)
Fellman, Ulla, *Grankulla*
Mäkinen, Gunhild, *Korsholm*
Peltonen-Öhman, Berit, *Vasa*
Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, SFS ORDF
Nygård, Barbro, *Helsingfors*, SU
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SU
Wigell-Ryynänen, Barbro, *Sibbo*, SU
Frostell-Rask, Susanna, *Grankulla*, SU
Kjellman, Ulla, *Pedersöre*, SU
Gullström-Portin, Susanne, *Korsholm*, SU
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SU

1986

Kock, Benita, *Helsingfors*, ORDF
Svartnäs, Kerstin, *Närpes*, VICEORDF, ÖS ORDF
Virtanen, Kristina, *Helsingfors*, SEKR, SFS SEKR
Peltonen-Öhman, Berit, *Vasa*, KASSÖR
Henriksson, Yvonne, *Åbo*
Storgård, Inger, *Närpes*
Wikström, Ulrika, *Helsingfors*, SFS ORDF
Nygård, Barbro, *Helsingfors*, SU
Sandström, Eva, *Vörå*, SU
Österman, Eleonora, *Lovisa*, SU
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, SU, ÖS SEKR
Rajalin, Marita, *Åbo*, SU
Skjäl, Tua, *Vasa*, SU
Lindholm-Romantschuk, Ylva, *Helsingfors*, SU

1989

Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, ORDF
Hydén, Lilian, *Vasa*, VICEORDF, ÖS ORDF
Virtanen, Kristina, *Vasa*, SEKR
Kultalahti, Barbro, *Vasa*, KASSÖR (UTOM STYRELSEN)
von Wright, Marianne, *Åbo*, SFS ORDF
Wikström, Ulrika, *Helsingfors*
Nygård, Barbro, *Helsingfors*
Nykvist, Ann-Helen, *Vörå*
Spring, Gun, *Ekenäs*, SU
Falck, Ann-Mari, *Borgå*, SU
Sandelin, Ringa, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Ahlskog, Greta, *Vasa*, SU, ÖS SEKR
Sandström, Eva, *Vörå*, SU
Westerback, Gunnel, *Petalax*, SU

1984

Lundberg, Ulla-Brita, *Pojo*, ORDF
Aurén, Birgitta, *Jakobstad*, VICEORDF
Ljungqvist, Eva, *Ingå*, SEKR, SFS SEKR
Nyman, Inger, *Jakobstad*, KASSÖR (UTOM STYRELSEN)
Fellman, Ulla, *Grankulla*
Peltonen-Öhman, Berit, *Vasa*
Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, SFS ORDF
Storgård, Inger, *Närpes*
Nygård, Barbro, *Helsingfors*, SU
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SU
Wigell-Ryynänen, Barbro, *Sibbo*, SU
Frostell-Rask, Susanna, *Esbo*, SU
Gullström-Portin, Susanne, *Korsholm*, SU
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SU
Kjellman, Ulla, *Pedersöre*, SU

1987

Kock, Benita, *Helsingfors*, ORDF
Svartnäs, Kerstin, *Närpes*, VICEORDF, ÖS ORDF
Virtanen, Kristina, *Vasa*, SEKR, SFS SEKR
Ågren, Margareta, *Töjby*, KASSÖR
Henriksson, Yvonne, *Åbo*
Wikström, Ulrika, *Helsingfors*, SFS ORDF
Sandström, Eva, *Vörå*
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, ÖS SEKR
Nygård, Barbro, *Helsingfors*, SU
Skjäl, Tua, *Vasa*, SU
Österman, Eleonora, *Lovisa*, SU
von Wright, Marianne, *Åbo*, SU
Lindholm-Romantschuk, Ylva, *Helsingfors*, SU
Ahlskog, Greta, *Vasa*, SU
Westerback, Gunnel, *Petalax*, SU

1990

Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, ORDF
Hydén, Lilian, *Vasa*, VICEORDF, ÖS ORDF
Lund, Solveig, *Pedersöre*, SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*, KASSÖR (UTOM STYRELSEN)
von Wright, Marianne, *Åbo*, SFS ORDF
Leffkowsch, Jutta, *Vanda*
Backman, Marlene, *Helsingfors*
Nykvist, Ann-Helen, *Vörå*
Ahlskog, Greta, *Vasa*, SU
Sandström, Eva, *Vörå*, SU, ÖS SEKR
Rehnström, Leena, *Borgå*, SU
Sandelin, Ringa, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Spring, Gun, *Ekenäs*, SU
Westerback, Gunnel, *Malax*, SU

1985

Kock, Benita, *Helsingfors*, ORDF
Svartnäs, Kerstin, *Närpes*, VICEORDF, ÖS ORDF
Ljungqvist, Eva, *Skuru*, SEKR, SFS SEKR
Peltonen-Öhman, Berit, *Vasa*, KASSÖR
Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, SFS ORDF
Storgård, Inger, *Övermark*
Fellman, Ulla, *Grankulla*
Nygård, Barbro, *Helsingfors*, SU
Gullström-Portin, Susanne, *Smedsby*, SU
Österman, Eleonora, *Lovisa*, SU
Lall, Hilde-Ann, *Helsingby*, SU, ÖS SEKR
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SU
Skjäl, Tua, *Vasa*, SU
Rajalin, Marita, *Pikis*, SU

1988

Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, ORDF
Svartnäs, Kerstin, *Närpes*, VICEORDF, ÖS ORDF
Virtanen, Kristina, *Vasa*, SEKR
Kultalahti, Barbro, *Vasa*, KASSÖR
von Wright, Marianne, *Åbo*, SFS ORDF
Wikström, Ulrika, *Helsingfors*
Nygård, Barbro, *Helsingfors*
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, ÖS SEKR
Spring, Gun, *Ekenäs*, SU
Falck, Ann-Mari, *Borgå*, SU
Sandelin, Ringa, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Ahlskog, Greta, *Vasa*, SU
Sandström, Eva, *Vörå*, SU
Westerback, Gunnel, *Petalax*, SU

1991

Rosenqvist, Kerstin, *Ekenäs*, ORDF
Julin, Sonja, *Jakobstad*, VICEORDF, ÖS ORDF
Lund, Solveig, *Pedersöre*, SEKR
Kung, Susanna, *Nykarleby*, KASSÖR, SU
Aminoff-Remes, Martina, *Karis*
Backman, Marlene, *Helsingfors*
Leffkowsch, Jutta, *Vanda*, SFS ORDF
Lehmus, Marianne, *Kronoby*
Ahlskog, Greta, *Vasa*, SU
Sundqvist, Lise-Lotte, *Bosund*, SU, ÖS SEKR
Myrberg, Eva, *Nagu*, SU
Ahlroth-Särkelä, Susanne, *Vichtis*, SU
Rehnström, Leena, *Borgå*, SU

1992

Aurén, Birgitta, *Jakobstad*, ORDF
Aminoff-Remes, Martina, *Karis*, VICEORDF
Lund, Solveig, *Jakobstad*, SEKR
Kung, Susanna, *Jakobstad*, KASSÖR, SU
Leffkowitsch, Jutta, *Helsingfors*
Ahlroth-Särkelä, Susanne,
Tervalampi, SFS SEKR
Flemming, Christina, *Malax*, ÖS ORDF
Julin, Sonja, *Jeppo*
Rehnström, Leena, *Borgå*, SU, SFS ORDF
Forsman-Rudels, Carita, *Dragsfjärd*, SU
Myrberg, Eva, *Nagu*, SU
Lehmus, Marianne, *Terjärv*, SU
Sundqvist, Lise-Lotte, *Bosund*, SU, ÖS SEKR

1993

Aurén, Birgitta, *Jakobstad*, ORDF
Aminoff-Remes, Martina, *Karis*, VICEORDF
Kung, Susanna, *Jakobstad*, KASSÖR, SU
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, SEKR
Leffkowitsch, Jutta, *Helsingfors*
Forsman-Rudels, Carita, *Dragsfjärd*
Flemming, Christina, *Malax*
Julin, Sonja, *Nykarleby*
Myrberg, Eva, *Nagu*, SU
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SU
Rehnström, Leena, *Borgå*, SU
Ahlroth-Särkelä, Susanne, *Vichtis*, SU
Lehmus, Marianne, *Kronoby*, SU

1994

Aurén, Birgitta, *Jakobstad*, ORDF
Rosenqvist-Pettersson, Barbara,
Karis, VICEORDF, SFS ORDF
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*, KASSÖR, SU
Nygård, Barbro, *Helsingfors*
Forsman-Rudels, Carita, *Dragsfjärd*
Flemming, Christina, *Malax*, ÖS ORDF
Julin, Sonja, *Jeppo*
Danielsson, Margareta, *Åbo*, SU
Myrberg, Eva, *Nagu*, SU
Boström, Kristina, *Pargas*, SU
Sweins-Haustein, Ulla, *Vasa*, SU
Borg-Sunabacka, Monica,
Jakobstad, SU, ÖS SEKR

1995

Aurén, Birgitta, *Jakobstad*, ORDF
Rosenqvist-Pettersson, Barbara,
Karis, VICEORDF, SFS ORDF
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*, KASSÖR
Nygård, Barbro, *Helsingfors*
Söderholm, Susanna, *Helsingfors*
Flemming, Christina, *Malax*, ÖS ORDF
Danielsson, Margareta, *Malax*, SU
Forsman-Rudels, Carita, *Dragsfjärd*, SU
Boström, Kristina, *Pargas*, SU
Sweins-Haustein, Ulla, *Vasa*, SU
Blomqvist, Susanne, *Replot*, SU
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SU, ÖS SEKR

1996

Virtanen, Kristina, *Helsingfors*, ORDF
Flemming, Christina, *Malax*, VICEORDF
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, SEKR, ÖS SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*, KASSÖR
Erkkilä, Ann-Christine, *Åbo*
Söderholm, Susanna, *Helsingfors*, SFS ORDF
Österberg, Ulla, *Sjundeå*
Gustafsson, Ingrid, *Ekenäs*, SU
Forsman-Rudels, Carita, *Dragsfjärd*, SU
Lill-Smeds, Harriet, *Lovisa*, SU
Sweins-Haustein, Ulla, *Vasa*, SU, ÖS ORDF
Danielsson, Margareta, *Malax*, SU
Blomqvist, Susanne, *Korsholm*, SU

1997

Virtanen, Kristina, *Helsingfors*, ORDF
Sweins-Haustein, Ulla, *Vasa*, VICEORDF, SU, ÖS ORDF
Lall, Hilde-Ann, *Korsholm*, SEKR, ÖS SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*, KASSÖR
Erkkilä, Ann-Christine, *Åbo*
Söderholm, Susanna, *Helsingfors*, SFS ORDF
Österberg, Ulla, *Sjundeå*
Granqvist, Maj-Ingrid, *Nykarleby*
Gustafsson, Ingrid, *Ekenäs*, SU
Zilliacus, Karolina, *Åbo*, SU
Lill-Smeds, Harriet, *Lovisa*, SU
Danielsson, Margareta, *Malax*, SU
Vierimaa, Susann, *Karleby*, SU

1998

Virtanen, Kristina, *Helsingfors*, ORDF
Granqvist, Maj-Ingrid, *Nykarleby*,
VICEORDF, ÖS ORDF
Österberg, Ulla, *Sjundeå*, SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*, KASSÖR
Söderholm, Susanna, *Helsingfors*, SFS ORDF
Thomasfolk, Ann-Charlotte, *Åbo*
Engström, Gun, *Ytteresse*, ÖS SEKR
Zilliacus, Karolina, *Åbo*, SU
Gustafsson, Ingrid, *Ekenäs*, SU
Backman-Pettersson, Gerd, *Åbo*, SU
Sweins-Haustein, Ulla, *Vasa*, SU
Vierimaa, Susann, *Karleby*, SU
Wiik, Catrin, *Munsala*, SU

1999

Virtanen, Kristina, *Helsingfors*, ORDF
Österberg, Ulla, *Kyrkslätt*, SEKR
Svartsjö, Marianne, *Jakobstad*,
KASSÖR (UTOM STYRELSEN)
Costiander-Huldén, Eva, *Åbo*, SFS ORDF
Thomasfolk, Ann-Charlotte, *Åbo*, SFS SEKR
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, ÖS ORDF
Engström, Gun, *Ytteresse*, ÖS SEKR
Westermarck, Mia, *Närpes*
Sjögren, Lottie, *Helsingfors*, SU
Gustafsson, Ingrid, *Ekenäs*, SU
Backman-Pettersson, Gerd, *Åbo*, SU
Vierimaa, Susann, *Karleby*, SU
Wiik, Catrin, *Munsala*, SU
Herrgård, Anne, *Korsholm*, SU

REGISTER

2000

Flemming, Christina, *Korsholm*, ORDF
Costiander-Huldén, Eva, *Åbo*, VICEORDF, SFS ORDF
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SEKR
Petrell-Auvinen, Sonja, *Ingå*, KASSÖR
Thomasfolk, Ann-Charlotte, *Åbo*, SFS SEKR
Engström, Gun, *Ytteresse*, ÖS SEKR
Westermarck, Mia, *Närpes*
Sjögren, Lottie, *Helsingfors*, SU
Koski, Kristina, *Lovisa*, SU
Backman-Pettersson, Gerd, *Åbo*, SU
Vierimaa, Susann, *Karleby*, SU, ÖS ORDF
Wiik, Catrin, *Munsala*, SU
Herrgård, Anne, *Korsholm*, SU

2001

Flemming, Christina, *Korsholm*, ORDF
Costiander-Huldén, Eva, *Åbo*, VICEORDF, SFS ORDF
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SEKR
Petrell-Auvinen, Sonja, *Ingå*, KASSÖR
Thomasfolk, Ann-Charlotte, *Åbo*, SFS SEKR
Engström, Gun, *Ytteresse*, ÖS SEKR
Nykvist, Ulrika, *Vasa*
Sjögren, Lottie, *Helsingfors*, SU
Wirtanen, Leila, *Åbo*, SU
Backman-Pettersson, Gerd, *Pargas*, SU
Vierimaa, Susann, *Karleby*, SU, ÖS ORDF
Wiik, Catrin, *Munsala*, SU
Sandberg, Jens, *Malax*, SU

Förkortningar

ORDF	Ordförande
VICEORDF	Viceordförande
SEKR	Sekreterare
ÖS ORDF	Österbottniska sektionens ordförande
ÖS SEKR	Österbottniska sektionens sekreterare
SFS ORDF	Sektionen för Södra Finlands ordförande
SFS SEKR	Sektionen för Södra Finlands sekreterare
SU	Suppleant

2002

Flemming, Christina, *Korsholm*, ORDF
Costiander-Huldén, Eva, *Åbo*, VICEORDF, SFS ORDF
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SEKR
Petrell-Auvinen, Sonja, *Ingå*, KASSÖR
Wikström, Malin, *Åbo*, SFS SEKR
Nykvist, Ulrika, *Vasa*
Moberg, Johanna, *Jakobstad*, ös SEKR
Sjögren, Lottie, *Helsingfors*, SU
Björklund, Harriet, *Degerö*, SU
Wikström, Ulrika, *Pojó*, SU
Koski, Kristina, *Vasa*, SU
Sandberg, Jens, *Malax*, SU, ös ORDF
Gros, Barbro, *Korsholm*, SU

2006

Sandelin, Ringa, *Åbo*, ORDF
Hortans, Solveig, *Jakobstad*, VICEORDF, ös ORDF
Lund, Annika, *Jakobstad*, SEKR, ös SEKR
Svenskberg, Disa, *Åbo*, KASSÖR
Zilliacus, Karolina, *Kimito*, SFS ORDF
Selkälä, Tove, *Borgå*
Troberg, Heidi, *Vasa*
Verhola, Maria, *Ingå*, SU, SFS SEKR
Olsson, Jenny, *Pernå*, SU
Österman-Lastuniemi, Maria, *Åbo*, SU
Vidjeskog, Johanna, *Jakobstad*, SU
Bäckström, Carola, *Korsnäs*, SU
Strandwall, Katriina, *Vasa*, SU

2010

Nygård, Barbro, *Grankulla*, ORDF
Storbjörk, Leif, *Jakobstad*, VICEORDF, ös ORDF
Villman, Beatrice, *Larsmo*, SEKR
Nystedt, Barbro, *Ingå*, KASSÖR, SU
Breider, Harriet, *Dragsfjärd*
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SFS ORDF
Kuoppala, Hanna, *Vasa*, ös SEKR
Malm, Anna-Maria, *Karis*
Forssell, Airi, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Grundström, Ann-Helen, *Lovisa*, SU
Holmlund, Marika, *Kristinestad*, SU
Knutar, Tove, *Oravais*, SU
Sandén, Sara, *Överesse*, SU

2003

Flemming, Christina, *Korsholm*, ORDF
Moberg, Johanna, *Jakobstad*, VICEORDF
Wikström, Malin, *Åbo*, SEKR
Petrell-Auvinen, Sonja, *Ingå*, KASSÖR
Svenskberg, Disa, *Åbo*, SFS ORDF
Nykvist, Ulrika, *Vasa*, ös ORDF
Hortans, Solveig, *Jakobstad*
Danielsson, Margareta, *Mariehamn*, SFS SEKR
Wikström, Ulrika, *Karis*, SU
Björklund, Harriet, *Degerö*, SU
Gros, Barbro, *Korsholm*, SU, ös SEKR
Koski, Kristina, *Vasa*, SU
Troberg, Heidi, *Vasa*, SU

2007

Sandelin, Ringa, *Åbo*, ORDF
Strandwall, Katriina, *Vasa*, VICEORDF, ös ORDF
Lund, Annika, *Jakobstad*, SEKR, ös SEKR
Österman-Lastuniemi, Maria, *Åbo*, KASSÖR
Selkälä, Tove, *Borgå*, SFS ORDF
Zilliacus, Karolina, *Kimito*
Bäckström, Carola, *Korsnäs*
Verhola, Maria, *Ingå*, SU, SFS SEKR
Olsson-Korsu, Jenny, *Pernå*, SU
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SU
Vidjeskog, Johanna, *Jakobstad*, SU
Kuoppala, Hanna, *Vasa*, SU
Willman, Beatrice, *Larsmo*, SU

2011

Nygård, Barbro, *Grankulla*, ORDF
Storbjörk, Leif, *Jakobstad*, VICEORDF, ös ORDF
Knutar, Tove, *Vörå*, SEKR
Nystedt, Barbro, *Ingå*, KASSÖR
Breider, Harriet, *Dragsfjärd*, SFS ORDF
Malm, Anna-Maria, *Karis*
Holmlund, Marika, *Kristinestad*
Fokin, Rebecka, *Pargas*, SU
Forssell, Airi, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Grundström, Ann-Helen, *Lovisa*, SU
Johansson, Isabel, *Vasa*, SU, ös SEKR
Sandén, Sara, *Överesse*, SU
Sågfors, Lena, *Vasa*, SU

2004

Sandelin, Ringa, *Åbo*, ORDF
Lund, Annika, *Jakobstad*, VICEORDF, ös SEKR
Wikström, Malin, *Ekenäs*, SEKR
Svenskberg, Disa, *Åbo*, KASSÖR, SFS ORDF
Zilliacus, Karolina, *Kimito*
Nykvist, Ulrika, *Vasa*, ös ORDF
Hortans, Solveig, *Jakobstad*
Danielsson, Margareta, *Mariehamn*, SU, SFS SEKR
Wikström, Ulrika, *Pojó*, SU
Björklund, Harriet, *Degerö*, SU
Åbrandt, Nina, *Kronoby*, SU
Gros, Barbro, *Korsholm*, SU
Troberg, Heidi, *Vasa*, SU

2008

Fortelius, Robin, *Esbo*, ORDF
Strandwall, Katriina, *Vasa*, VICEORDF, ös ORDF
Villman, Beatrice, *Larsmo*, SEKR, SU
Österman-Lastuniemi, Maria, *Åbo*, KASSÖR
Selkälä, Tove, *Borgå*, SFS ORDF
Verhola, Maria, *Ingå*, SFS SEKR
Bäckström, Carola, *Korsnäs*
Pitkäkangas, Anita, *Oravais*
Breider, Harriet, *Dragsfjärd*, SU
Forssell, Airi, *Åbo*, SU
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SU
Vidjeskog, Johanna, *Jakobstad*, SU
Kuoppala, Hanna, *Vasa*, SU, ös SEKR

2012

Nelson, Christian, *Vasa*, ORDF
Nygård, Barbro, *Grankulla*, VICEORDF
Knutar, Tove, *Vörå*, SEKR
Nystedt, Barbro, *Ingå*, KASSÖR
Malm, Anna-Maria, *Karis*, SFS ORDF
Storbjörk, Leif, *Jakobstad*, ös ORDF
Holmlund, Marika, *Kristinestad*
Fokin, Rebecka, *Pargas*, SU
Hjerpe, Ellinor, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Wilenius, Eva, *Esbo*, SU
Johansson, Isabel, *Vasa*, SU
Sandén, Sara, *Pedersöre*, SU
Sågfors, Lena, *Vasa*, SU, ös SEKR

2005

Sandelin, Ringa, *Åbo*, ORDF
Lund, Annika, *Jakobstad*, VICEORDF, ös SEKR
Wikström, Malin, *Ekenäs*, SEKR
Svenskberg, Disa, *Åbo*, KASSÖR
Zilliacus, Karolina, *Kimito*, SFS ORDF
Hortans, Solveig, *Jakobstad*, ös ORDF
Troberg, Heidi, *Vasa*
Danielsson, Margareta, *Mariehamn*, SU, SFS SEKR
Verhola, Maria, *Ingå*, SU
Wikström, Ulrika, *Pojó*, SU
Åbrandt, Nina, *Kronoby*, SU
Bäckström, Carola, *Korsnäs*, SU
Vidjeskog, Johanna, *Jakobstad*, SU

2009

Fortelius, Robin, *Esbo*, ORDF -2.12.2009
Strandwall, Katriina, *Vasa*, VICEORDF, ös ORDF
Villman, Beatrice, *Larsmo*, SEKR
Österman-Lastuniemi, Maria, *Åbo*, KASSÖR
Breider, Harriet, *Dragsfjärd*
Malm, Anna-Maria, *Karis*
Storbjörk, Leif, *Jakobstad*
Forssell, Airi, *Åbo*, SU, SFS SEKR
Jansson, Gunilla, *Åbo*, SU, SFS ORDF
Selkälä, Tove, *Borgå*, SU
Holmlund, Marika, *Kristinestad*, SU
Kuoppala, Hanna, *Vasa*, SU, ös SEKR
Knutar, Tove, *Oravais*, SU 9.5.2009-

2013

Nelson, Christian, *Vasa*, ORDF
Muurinen, Lisbet, *Vanda*, VICEORDF, SFS ORDF
Knutar, Tove, *Vörå*, SEKR
Johansson, Isabel, *Vasa*, KASSÖR
Hjerpe, Ellinor, *Åbo*, SFS SEKR
Tirkkonen, Jolanda, *Pargas*
Sandén, Sara, *Pedersöre*
Fokin, Rebecka, *Pargas*, SU
Wikstedt, Camilla, *Sibbo*, SU
Wilenius, Eva, *Esbo*, SU
Borg-Sunabacka, Monica, *Jakobstad*, SU, ös ORDF
Byskata-Ahlskog, Mikaela, *Karleby*, SU
Sågfors, Lena, *Vasa*, SU, ös SEKR

Styrelsemedlemmarna alfabetiskt

- Ahlroth-Särkelä**, Susanne, 1991, 1992, 1993
Ahlskog, Greta, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991
Aminoff-Remes, Martina, 1991, 1992, 1993
Aurén, Birgitta, 1983, 1984, 1992, 1993, 1994, 1995
Backman, Marlene, 1990, 1991
Backman-Pettersson, Gerd, 1998, 1999, 2000, 2001
Björklund, Harriet, 2002, 2003, 2004
Blomqvist, Susanne, 1995, 1996
Borg-Sunabacka, Monica, 1983, 1984, 1993, 1994, 1995, 1999, 2000, 2001, 2002, 2013
Boström, Kristina, 1994, 1995
Breider, Harriet, 2008, 2009, 2010, 2011
Byskata-Ahlskog, Mikaela, 2013
Bäckström, Carola, 2005, 2006, 2007, 2008
Costiander-Huldén, Eva, 1999, 2000, 2001, 2002
Danielsson, Margareta, 1994, 1995, 1996, 1997, 2003, 2004, 2005
Engström, Gun, 1998, 1999, 2000, 2001
Erkkilä, Ann-Christine, 1996, 1997
Falck, Ann-Mari, 1988, 1989
Fellman, Ulla, 1983, 1984, 1985
Flemming, Christina, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 2000, 2001, 2002, 2003
Fokin, Rebecka, 2011, 2012, 2013
Forsman-Rudels, Carita, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996
Forssell, Airi, 2008, 2009, 2010, 2011
Fortelius, Robin, 2008, 2009
Frostell-Rask, Susanna, 1983, 1984
Granqvist, Maj-Ingrid, 1997, 1998
Gros, Barbro, 2002, 2003, 2004
Grundström, Ann-Helen, 2010, 2011
Gullström-Portin, Susanne, 1983, 1984, 1985
Gustafsson, Ingrid, 1996, 1997, 1998, 1999
Henriksson, Yvonne, 1986, 1987
Herrgård, Anne, 1999, 2000
Hjerpe, Ellinor, 2012, 2013
Holmlund, Marika, 2009, 2010, 2011, 2012
Hortans, Solveig, 2003, 2004, 2005, 2006
Hydén, Lilian, 1989, 1990
Jansson, Gunilla, 1983, 1984, 1985, 2007, 2008, 2009, 2010
Johansson, Isabel, 2011, 2012, 2013
Julin, Sonja, 1991, 1992, 1993, 1994
Kjellman, Ulla, 1983, 1984
Knutar, Tove, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
Kock, Benita, 1985, 1986, 1987
Koski, Kristina, 2000, 2002, 2003
Kultalahti, Barbro, 1988, 1989
Kung, Susanna, 1991, 1992, 1993
Kuoppala, Hanna, 2007, 2008, 2009, 2010
Lall, Hilde-Ann, 1985, 1986, 1987, 1988, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997
Leffkowitz, Jutta, 1990, 1991, 1992, 1993
Lehmus, Marianne, 1991, 1992, 1993
Lill-Smeds, Harriet, 1996, 1997
Lindholm-Romantschuk, Ylva, 1986, 1987
Ljungqvist, Eva (f. Björklöf), 1983, 1984, 1985
Lund, Annika, 2004, 2005, 2006, 2007
Lund, Solveig, 1990, 1991, 1992
Lundberg, Ulla-Brita, 1983, 1984
Malm, Anna-Maria, 2009, 2010, 2011, 2012
Moberg, Johanna, 2002, 2003
Muurinen, Lisbet, 2013
Myrberg, Eva, 1991, 1992, 1993, 1994
Mäkinen, Gunhild, 1983
Nelson, Christian, 2012, 2013
Nygård, Barbro, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1994, 1995, 2010, 2011, 2012
Nykvist, Ann-Helen, 1989, 1990
Nykvist, Ulrika, 2001, 2002, 2003, 2004
Nystedt, Barbro, 2010, 2011, 2012
Olsson-Korsu, Jenny, 2006, 2007
Peltonen-Öhman, Berit, 1983, 1984, 1985, 1986
Petrell-Auvinen, Sonja, 2000, 2001, 2002, 2003
Pitkäkangas, Anita, 2008
Rajalin, Marita, 1985, 1986
Rehnström, Leena, 1990, 1991, 1992, 1993
Rosenqvist, Kerstin, 1983, 1984, 1985, 1988, 1989, 1990, 1991
Rosenqvist-Pettersson, Barbara, 1994, 1995
Sandberg, Jens, 2001, 2002
Sandelin, Ringa, 1988, 1989, 1990, 2004, 2005, 2006, 2007
Sandén, Sara, 2010, 2011, 2012, 2013
Sandström, Eva, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990
Selkälä, Tove, 2006, 2007, 2008, 2009
Sjögren, Lottie, 1999, 2000, 2001, 2002
Skjäl, Tua, 1985, 1986, 1987
Spring, Gun, 1988, 1989, 1990
Storbjörk, Leif, 2009, 2010, 2011, 2012
Storgård, Inger, 1984, 1985, 1986
Strandwall, Katriina, 2006, 2007, 2008, 2009
Sundqvist, Lise-Lotte, 1991, 1992
Svartnäs, Kerstin, 1985, 1986, 1987, 1988
Svartsjö, Marianne, 1990, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999
Svenskberg, Disa, 2003, 2004, 2005, 2006
Sweins-Haustein, Ulla, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998
Sågfors, Lena, 2011, 2012, 2013
Söderholm, Susanna, 1995, 1996, 1997, 1998
Thomasfolk, Ann-Charlotte, 1998, 1999, 2000, 2001
Tirkkonen, Jolanda, 2013
Troberg, Heidi, 2003, 2004, 2005, 2006
Verhola, Maria, 2005, 2006, 2007, 2008
Vidjeskog, Johanna, 2005, 2006, 2007, 2008
Vierimaa, Susann, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001
Villman, Beatrice, 2007, 2008, 2009, 2010
Virtanen, Kristina, 1986, 1987, 1988, 1989, 1996, 1997, 1998, 1999
von Wright, Marianne, 1987, 1988, 1989, 1990
Westerback, Gunnel, 1987, 1988, 1989, 1990
Westermark, Mia, 1999, 2000
Wigell-Ryynänen, Barbro, 1983, 1984
Wiik, Catrin, 1998, 1999, 2000, 2001
Wikstedt, Camilla, 2013
Wikström, Malin, 2002, 2003, 2004, 2005
Wikström, Ulrika, 1986, 1987, 1988, 1989, 2002, 2003, 2004, 2005
Wilenius, Eva, 2012, 2013
Wirtanen, Leila, 2001
Zilliacus, Karolina, 1997, 1998, 2004, 2005, 2006, 2007
Åbrandt, Nina, 2004, 2005
Ågren, Margareta, 1987
Österberg, Ulla, 1996, 1997, 1998, 1999
Österman, Eleonora, 1985, 1986, 1987
Österman-Lastuniemi, Maria, 2006, 2007, 2008, 2009

Hedersmedlemmar

Monica Borg-Sunabacka
 Ulla-Brita Lundberg

Södra Finlands svenska biblioteksörening

Ordförande 1946–1982

1946–1947	Hans Hirn, Helsingfors
1948–1956	Carl-Rudolf Gardberg, Åbo
1957–1963	Majlis Tulander, Helsingfors
1963–1965	Maj-Lis Holmström, Helsingfors
1965–1967	Heimer Lindström, Åbo
1967–1975	Benita Kock, Helsingfors
1976–1977?	Fredrik Therman, Esbo
1977–1979	Camilla Cedercreutz, Helsingfors
1979–1981	Siv Petrell, Kyrkslätt
1982	Ulla-Brita Lundberg, Tenala

Hedersmedlem: Carl-Rudolf Gardberg

Österbottens svenska biblioteksörening

Ordförande 1938–1982

1938–1952	Hugo Gros, Vasa, ingenjör
1953–1960	Walter Mellberg, Vasa, stadsbibliotekarie
1960–1970	Kerstin Rindell, Jakobstad, stadsbibliotekarie
1971–1974	Erik Stenwall, Pedersöre, lärare
1975–1979	Kerstin Svarnäs, Närpes, bibliotekarie
1980–1982	Monica Borg-Sunabacka, Jakobstad, bibliotekarie

Hedersmedlemmar: Hugo Gros, Walter Mellberg, Ture Granqvist

Redaktörer för medlemstidningen

Info-bladet (1984–2002) och Bibban (2003–)

1984–1985	Gunilla Jansson
1986	Inger Storgård
1987–1988	Susanne Gullström-Portin och Hilde-Ann Lall
1989	Marlene Backman och Ulrika Wikström
1990	Marlene Backman, Ulrika Wikström och Jutta Leffkowsch
1991	Marlene Backman och Jutta Leffkowsch
1992–1993	Jutta Leffkowsch och Eva Myrberg
1994	Margareta Danielsson och Eva Myrberg
1995	Margareta Danielsson, Solveig Lund och Eva Myrberg
1996–1997	Margareta Danielsson (huvudred.) och Susanna Söderholm
1998	Christina Flemming (huvudred.) och Johanna Westlin
1999–2001	Barbara Rosenqvist-Pettersson
2002	Jutta Leffkowsch
2003–2006	Solveig Hortans och Ulrika Wikström
2007	Solveig Hortans, Jenny Olsson-Korsu (koord. nr 2–3), Ulrika Backlund, Tove Selkälä, Katriina Strandwall, Maria Verhola och Karolina Zilliacus
2008	Maria Verhola (chefred.), Ulrika Backlund, Eva Costiander-Huldén, Anita Pitkäkangas, Tove Selkälä och Katriina Strandwall
2009	Anna-Maria Malm (chefred.), Tove Selkälä och Katriina Strandwall
2010–2011	Anna-Maria Malm (chefred.), Ann-Helen Grundström och Leif Storbjörk
2012	Anna-Maria Malm (chefred.), Ellinor Hjerpe och Lena Sägfors
2013	Ellinor Hjerpe (chefred.), Mikaela Byskata-Ahlskog, Lena Sägfors, Jolanda Tirkkonen och Eva Wilenius

Källor

Registren har sammanställts med uppgifter från FSBF:s och ÖSBF:s verksamhetsberättelser och protokoll, *INFO-bladet* och *Bibban*, artiklar om årsmöten i *Svenskbygden* och dagstidningar, Annika Fougstedts forskningsmaterial samt matriklar utgivna av Finlands biblioteksörening (*Kirjastomatrikeli 1955 – Biblioteksmatrikel 1955, Suomen kirjastonhoitajat – Finlands bibliotekarier 1967, Suomen kirjastonhoitajat ja informaattorit – Finlands bibliotekarier och informatiker 1980*). Med reservation för eventuella fel och brister.

Konferenser och kurser

Finlands svenska biblioteksförening

- 1983 Yrkesetik på bibliotek *Solf*
 1984 Ny informationsteknologi och nya medier *Kyrkslätt*
 1985 Facklitteratur- fakta eller fiktion *Närpes*
 1986 Det lilla bibliotekets roll i nätverket *Åland*
 1987 Framtidens bibliotek *Karis*
 1988 Bildspråk, bildpåverkan, bildmedvetande *Korsholm*
 1989 Bibliotek för alla? *Vanda*
 1990 Krav, rättigheter och villkor – Finlandssvenska biblioteksstrategier *Tammerfors*
 1991 Traditionalism och nytänkande *Mariehamn*
 1992 En fest för boken *Jakobstad*
 1993 Att välja framtid – de öppna dörrarnas konferens *Kimitoön*
 1994 De allmänna biblioteken 200 år. Jubileumsprogram *Vasa*
 1995 Bokbilder och bilderbok *Hanaholmens kulturcentrum*
 1996 Kundens rättigheter och personalens ansvar *Ekenäs*
 1997 IT och yrkesrollen i förändring *Närpes*
 1998 Lust att läsa! - läslust och läsförståelse *Pargas*
 1999 Flamma forneld – lys vår gärning! - historiens vingslag i litteraturen *Karleby*
 2000 Fokus på förändringar *Lovisa*
 2001 Boken – museiföremål eller bruksvara? *Åbo*
 2002 Bibliotekens användarutbildning- en pedagogisk utmaning *Vasa*
 2003 Ett dopp i hälsobadet *Sjundeå bad*
 2004 "Sälj biblioteket" *Jakobstad*
 2005 Vilka berättelser bjuder vi ut? Referensarbete i förändring *Hangö*
 2006 Digital väckning – mellan två världar *Korsnäs*
 2007 Kan vi möta förändringar? *Borgå*
 2008 Inclusive Library – Det tillgängliga biblioteket *Nykarleby*
 2009 Nätgemenskap – bibliotekets synlighet på "den tredje platsen" *Åbo*
 2010 Öppna biblioteket! Form och innehåll med fokus på användarna *Korsholm*
 2011 Game on! Roll the cameras! Spel och film på biblioteken *Lovisa*
 2012 Från ABC till E! Digitala utmaningar: e-resurser på bibliotek/ IFLA *Helsingfors*
 2013 Fakta - fiktion - framtid – FSBF:s 75 års-jubileumskonferens *Jakobstad*

Södra Finlands svenska biblioteksförening

- 1947 Årsmöte efter det Allmänna biblioteksmötets avslutning *Pargas*
 1948 Tryckandet av en nyhetskatalog *Hangö*
 1949 Gemensamt årsmöte med ÖSBF på deras 10-årsjubileum. Helle Kannila: Förslaget till ny bibliotekslag. Gardberg om Bokens

väg från författaren till läsaren. Tema för diskussion: Huru kan bibliotekslokalen göras trivsamt och tilltalande? *Vasa*

- 1950 Den nya bibliotekslagen och Svenskbygden diskuterades *Lovisa*
 1951 Bokbilar och -båtar *Karis*
 1952 Filmer, noter och grammofoonskivor. Einar Holmbergs insats som pionjär lyftes fram. Tidskrifter i biblioteken. (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Åbo*
 1953 Deltog i anordnandet av det femtonde Allmänna biblioteksmötet. Utlåning av bokfilmer diskuterades, liksom tonåringarna och biblioteket. *Otnäs*
 1954 Skolbiblioteksarbete i Skandinavien. Val av barnböcker. Konst och konstböcker. *Borgå*
 1955 Helle Kannila om biblioteksarbetet. Jan Fridegård: Boken ut till folket genom biblioteken. Barn, serier och samhälle. (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Mariehamn*
 1956 Besök på Kirjastopalvelu och Domus. När är en gammal bok värdefull? Blick på höstens böcker. *Brändö, Helsingfors*
 1957 Hur kan man förlänga böckernas livslängd? Demonstration av material för bokpropaganda. Synpunkter på bibliotekens bokbestånd. Ökat samarbete mellan folk- och skolbiblioteken. *Pöjo*
 1958 Tonårsproblemen bl a på agendan och utbildningen av bibliotekarier diskuterades. Viola Renvall & Hjalmar Krokfors. *Pargas och Åbo*
 1959 Rådgivning effektiviseras i landsortsbibliotek?. Modern engelsk litteratur; sagotimmar och sagor. Hembygdsmaterial i biblioteken. *Pernå och Lovisa*
 1960 Stormaktstidens bibliotek. Österbottenska författare. Bokbussverksamheten i Norrlands län. AV-hjälpmiddel i biblioteket. Hur ska vi få anslagen att räcka lite längre? (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Jakobstad*
 1961 Bibliotekslagen. Biblioteksinredning. Fjärrlån. *Nickby*
 1962 Centralbiblioteksverksamhet i Sverige. Bibliotek på kommunalhem och sjukhus. Talböcker. *Ekenäs*
 1963 Bibliotekslagstiftningen. Biblioteksinredning. Fjärrlån. *Sibbo*
 1964 Från nordiska bibliotekskurser och möten. Vardagsproblem i biblioteket. Bokbussverksamhet i Kimito. Modern dansk och norsk litteratur. *Karis, Lärkulla*
 1965 21:a Allmänna biblioteksmötet tills. med Kirjastoseura. Bibliotekarietutbildningen. Bokbussverksamhet. Problem som den moderna litteraturen orsakar biblioteken. *Björneborg*
 1966 Länsbiblioteksverksamhet i Sverige. Bibliotekariernas lönefråga. Ole Torvalds: Den enskilde boksamlaren och biblioteken. (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Åbo*
 1967 Folk- och blindbibliotek i samarbete. Bibliotek i ett föränderligt samhälle. Finlandssvenskarna och biblioteken. Mustelin: Biblioteket och dagens sensationslitteratur *Hangö*
 1968 Biblioteket och kommunreformen. Biblioteken och PR (Sverige). Samarbete skola och bibliotek. Televisionen och böckerna. *Grankulla*

REGISTER

- 1969 Corner club – ett biblioteksexperiment i ungdomsarbete. Författarens syn på biblioteket. (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Mariehamn*
- 1970 Biblioteks nämndens uppgifter. Biblioteksdemokrati – finns den?. Fredrika Runeberg *Pargas*
- 1971 Grupp service. Allaktivitetsbibliotek. Musik i biblioteket. Finlandssvensk förlagspolitik. *Lovisa*
- 1972 Finlandssvensk förlagspolitik. Finsk litteratur i dag. Enmansbiblioteket. Bibliotekets roll i grundskolesamhället. (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Kristinestad*
- 1973 AV i biblioteket (en tredagars kurs: talböcker, artotek, barn- och dockteater, film, musik) *Tölö, Helsingfors*
- 1974 Vår arbetsmiljö, relationer, attityder och samhällsroll *Borgå*
- 1975 Kommunal information. Arbetsplatsutlåning. Handikappade. Skolans krav på samarbete. *Karis*
- 1976 Bokvalet *Dragsfjärd*
- 1977 Barn, böcker, läsning. (Gemensamt möte för de tre finlandssvenska bibl.föreningarna) *Vörå*
- 1978 Litteraturkritik *Nurmijärvi*
- 1979 Biblioteket som arbetsplats *Ekenäs*
- 1980 Handikappservice och glesbygdspå problem *Houtskär*
- 1980 ADB-utlåning *Degerö, Helsingfors*
- 1981 Förtroendemännen och biblioteken *Karis*
- 1981 Biblioteket och tonåringarna *Pernå, Kuggom*
- 1982 Bibliotekets utåtriktade verksamhet – att väcka läslust, att informera *Ingå, Västankvarn*
- 1982 Kommunikation med hörselskadade på bibliotek *Borgå*
- 1951 Gardberg: Katalogerna - för biblioteket eller publiken?. Litteratur kontra lektyr? Diskussion med inledning av Vilhelm Nyby och Ejnar Strand. Gardberg: Vad uppfann egentligen Gutenberg? *Malax*
- 1952 *Se SFSB 1952*
- 1953 von Schantz: Biblioteksexamen vid seminariet *Nykarleby*
- 1954 Inget årsmöte
- 1955 *Se SFSB 1955*
- 1956 Bibliotekarie Kerstin Rindell: Rasproblem i modern skönlitteratur. *Vasa*
- 1957 Diskussion kring "Biblioteket och pressen" med inledning av FM Stig Appelgren. Jordbrukaren Einar Träskböle, Korsnäs, "Filmverksamhet vid bibliotek" *Solf*
- 1958 Ingen verksamhet
- 1959 Ingen verksamhet
- 1960 *Se SFSB 1960*
- 1961 Mellberg: Nya bibliotekslagen *Kronoby*
- 1962 Inspektör Barbro Boldt föreläste om bibliotekslagens o-förordningens tillämpning. *Närpes*
- 1963 Hedvig Mellberg och Erik Stenwall: Musik- och PR-verksamhet
- 1964 Inget årsmöte
- 1965 Barbro Boldt om rationalisering och långtidsplanering för Österbottens bibliotek. *Nykarleby*
- 1966 *Se SFSB 1966*
- 1967 Lärare Sven Jungar presenterade tillkomsten av Jeppo bibliotek. Författarna o deras organisationers samverkan och kontakter med biblioteken. Barbro Boldt: Biblioteket i det föränderliga samhället. *Jeppo*
- 1968 Wawa Stürmer höll föredrag om litteraturen och biblioteken. *Jakobstad*
- 1969 *Se SFSB 1969*
- 1970 Föredrag av Barbro Boldt. Tre författare medverkade: Boucht, Herrgård och Nykvist. *Pörtom*
- 1971 Wawa Stürmer och Erik Granvik läste ur egna verk. Barbro Boldt gav en översikt över biblioteksverksamheten. *Oravais*
- 1972 *Se SFSB 1972*
- 1973 Ove S. Moe (Norge): Norsk biblioteksvesen og et bibliotek på landsbygden. Ove S. Moe (Norge): Norske deltidsbibliotekariers plass i samfundet. *Öja*
- 1974 AV-kurs *Vasa*
- 1975 Diskussion om lönefrågor *Korsholm*
- 1976 Skolbibliotek *Närpes*
- 1977 *Se SFSB 1977*
- 1978 ? *Kangasala*
- 1979 ? *Jakobstad*
- 1980 Vår yrkesbild. Samgångsdiskussion. *Nykarleby*
- 1981 Kursdag utom årsmötet. Biblioteket i den kommunala strukturen. *Korsnäs*
- 1982 Barnlitteratur. Vid årsmötet i april diskussion och omröstning om samgång. *Jakobstad*
- 1940 ? *Kronoby*
- 1941 Inget möte
- 1942 C. R. Gardberg: Till det finländska boktryckets 300-årsjubileum. K.V. Åkerblom: Lånebibliotekens uppkomst och utveckling i Korsholms kommun. Gardberg: En biblioteksresa genom södra svenska Österbotten. *Närpes*
- 1943 Gardberg: Svenska biblioteksintryck. Oskar Portin: Toner från stugor och stigar om Slotte och Knape. Gardberg: En biblioteksresa genom norra svenska Österbotten. *Gamlakarleby*
- 1944 Helle Kannila: Vad är det viktigaste i biblioteksarbetet?. Gardberg: Åbo Akademis bibliotek och dess samlaruppgifter som ett finlandssvenskt nationalbibliotek. *Vasa*
- 1945 Helmi Pundars: Vad läser folk mest?. Diskussion om barn- och ungdomsavdelningarna. *Kristinestad*
- 1946 Gardberg: Samarbete mellan olika bibliotek. Exempel från Sverige och Danmark. *Oravais*
- 1947 Alice Cronwall: Bibliotekets tre huvudfaktorer: böckerna, katalogerna och personalen. På söndag om J. J. Wecksell.
- 1948 Hellmér föreläser och förevisar vägledning i bokval för mindre bibliotek *Kaskö*
- 1949 *Se SFSB 1949*
- 1950 Diskussion om Boken och landsbygden. Kannila föreläste om landsbygdens bibliotekslokaler. *Lappfjärd*

Österbottens svenska biblioteksförening

IT-system och -tjänster

Oy Abilita Ab

Paul Hallvars gata 1, 68600 Jakobstad
Vallonvägen 1, 65610 Korsholm
Tfn 010 289 4440 | www.abilita.fi

Svenska litteratursällskapets bibliotek

– ett vetenskapligt specialbibliotek

Besöksadress:

Riddaregatan 5
00170 Helsingfors
Mån–fre kl. 9–16

Kontakt:

tfn 09-618 774 66
e-post: bibban@sls.fi

SLS SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

GRATTIS

till 75 år!

önskar

 Fontana Media

EN LÄCKER PRESENT!

Bärtil och glassbilen

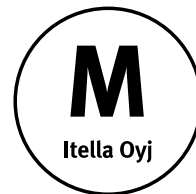
av Monica Vikström-Jokela

illustrationer Johanna Sjöström

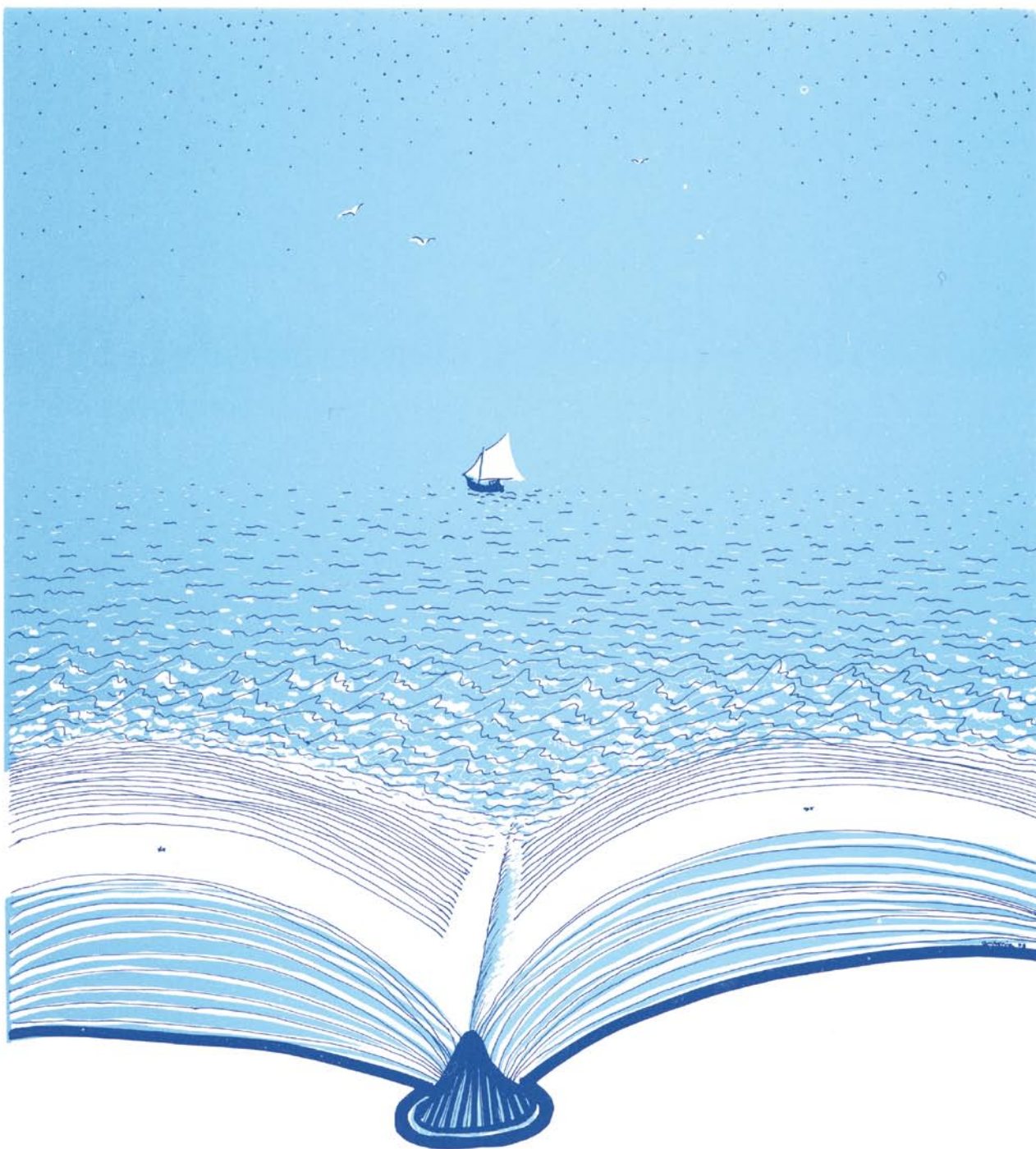

Avsändare

Finlands svenska biblioteksförening rf
Ellinor Hjerpe
Åbo Akademis bibliotek
Domkyrkogatan 2-4
20500 ÅBO

ANTONIA RINGBOM

Finlands svenska biblioteksförening